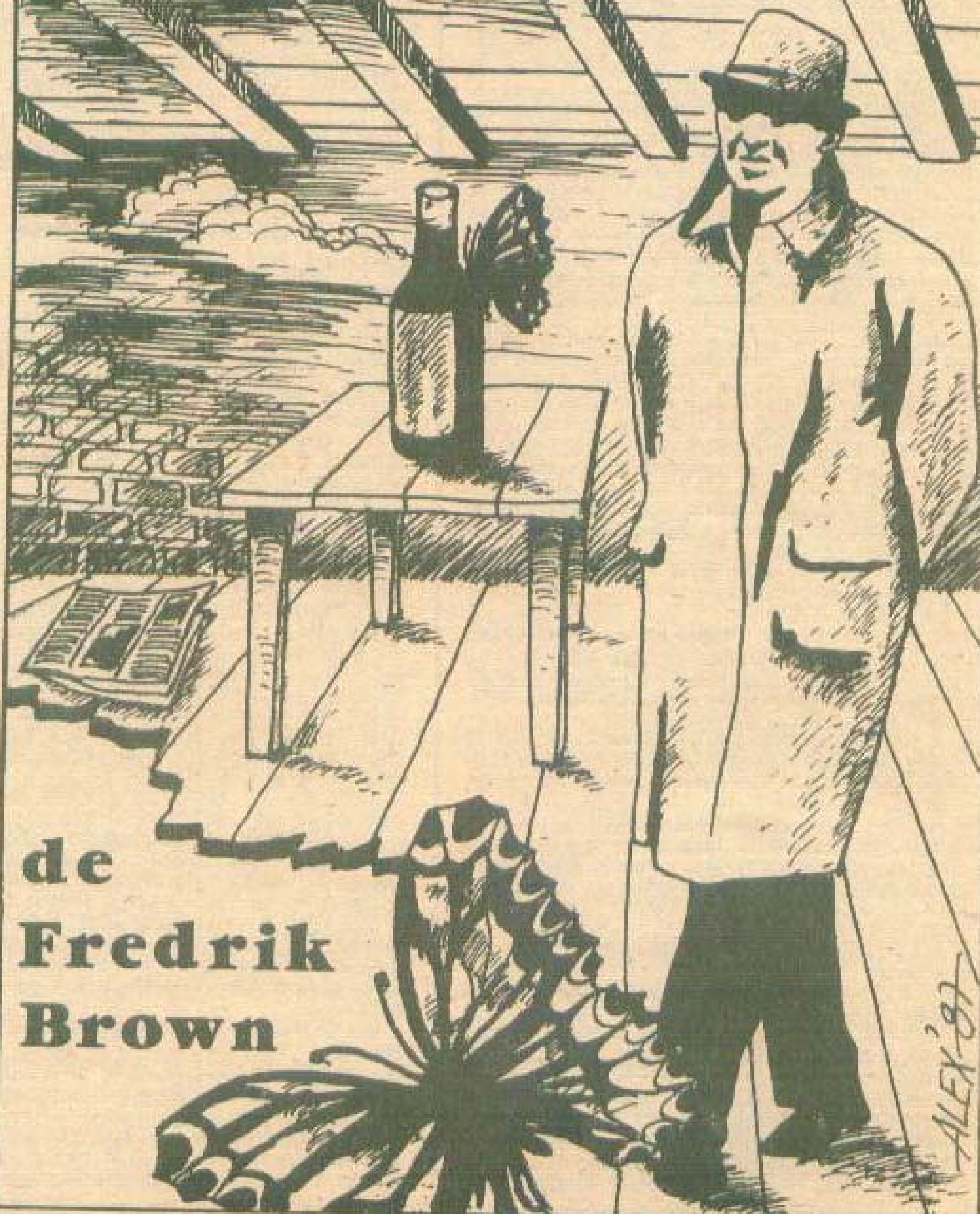
Detectiv fără voie

de Fredrik Brown

1

Sînt chiar în mijlocul lui Oak Street. E o noapte întunecoasă. Doar razele palide ale lunii fac să sclipească sabia uriașă pe care o învîrt deasupra capului în timp ce monstrul Jabberwock se tîrăște spre mine. Alunecă pe pavaj, își flutură aripile și-și încordează mușchii pentru asaltul final: ghearele lui zgîrie pietrele și fac același zgomot ca și claviatura unui linotip. Deodată, spre marea mea uimire, îmi vorbește:

– Doc! Hei, Doc! Trezește-te!

O mînă – și nu aceea a unui Jabberwock – îmi scutură umărul.

Și nu mai e o noapte întunecoasă ci un amurg blînd și mă trezesc pe fotoliu în fața biroului meu privind la Pete care se uită la rîndul lui la mine rîzînd cu gura pînă la urechi.

– Gata, Doc, îmi zice el. Mai trebuie să tai două rînduri din articolul ăsta și închidem ediția. De data asta chiar la ora la care trebuie.

Îmi trîntește în față un șpalt și, cu un creion albastru, îi rad două rînduri care, din întîmplare, formează o frază completă.

Pete se duce la linotip și îl scoate din priză.

Mă ridic încă amețit după somnul pe care l-am tras în timp ce Pete lucra la ultima pagină; sînt însă în plină formă. Pentru prima oară, *Carmel City Clarion* e gata la timp și chiar mai înainte de ora la care trebuie. Ce-i drept, e drept, nu prea ai ce să citești în el, dar așa ceva e în fiecare joi cînd se trage.

E ora șase și jumătate și întunericul încă nu s-a lăsat. Am terminat cu trei ore mai înainte față de grafic. Așa ceva ar merita cu prisosință sărbătorit.

Pe trotuarul din față, Miles Harrison face pași prin fața barului lui Smiley ca și cum ar fi tentat de o bere rece. Parcă îl aud cum își zice în sinea lui: „Nu, eu sînt ajutor de șerif al orașului Carmel, am de lucru în seara asta și nu beau niciodată atunci cînd sînt de serviciu. Berea poate să mai aștepte." Îl privesc cu admirație cum se îndepărtează: eu n-aș putea rezista niciodată ispitei.

În spatele meu Pete se luptă cu pagina întîi.

– O.K., Doc, am terminat.

– Dă drumul la tipar!

Asta-i o vorbă în vînt. De-abia mîine dimineață tipărim. *Clarion* e un săptămînal care apare vinerea: îl terminăm joi seara și Pete îl dă prin rotativă vineri dimineața. Și nu-i trebuie mult timp pentru asta.

– Mergi la Smiley? mă întreabă el.

E o întrebare prostească: întotdeauna mă duc la Smiley joi seara. În general, după ce am terminat cu .otul, Pete vine și el acolo măcar pentru cîteva clipe.

– Desigur, îi răspund eu.

– Am să-ți aduc pagina întîi acolo.

Pete face mereu așa, cu toate că de cele mai multe ori nu-i arunc decît o privire în treacăt. Pete este un prea bun linotipist ca să facă greșeli de tipar grosolane iar pe cele mici cei din Carmel City nici nu le bagă în seamă.

Îl văd pe Miles Harrison cum se oprește și face cale-ntoarsă. „E-n regulă, îmi zic, n-o să beau singur." Plec din dreptul ferestrei, îmi pun haina și-mi iau pălăria.

– Te-aștept, Pete, zic eu, și cobor în goană treptele ca să ies în aerul căldut al serii.

L-am judecat greșit pe Miles Harrison; deja iese de la Smiley, mult prea devreme ca să fi avut timp să dea peste cap măcar un țap. Mă zărește, îmi face semn cu mîna și își aprinde o țigară în fața barului pe cînd eu trec strada.

– Hai să luăm una mică, Miles, îi propun.

Dă din cap cu vădit regret:

– Cu mare plăcere, Doc, dar sînt ocupat: trebuie să-l însoțesc pe Ralph Bonney la Neilsville ca să ia banii pentru plata salariilor.

Știu asta: într-un orășel se știe totul.

Ralph Bonney este proprietarul lui Bonney Fireworks Company, aflată la marginea tîrgului. Acolo se fabrică jocuri de artificii care se vînd în toată țara. Și în toți anii, timp de cîteva luni, primăvara se fac ore suplimentare ca să se poată răspunde la marile cereri cu ocazia zilei naționale de la 4 iulie. Știu ca toți ceilalți că Ralph Bonney nu se prea înțelege cu Clyde Andrews, președintele băncii din Carmel City, și de aceea își depune banii la o bancă din Neilsville. Se duce acolo în fiecare joi seara, destul de tîrziu, și banca e deschisă special pentru el ca să i se dea bani pentru plata schimbului său de noapte. Miles îl însoțește în calitatea lui de ajutor de șerif. Întotdeauna chestia asta mi s-a părut o stupiditate: plata schimbului de noapte nu înseamnă decît cîteva mii de dolari. Bonney i-ar fi putut lua foarte bine în același timp cu banii destinați pentru plata schimbului care lucra ziua și i-ar fi putut păstra în biroul său, dar își avea tabieturile lui din care nu putea fi scos.

– Sigur că da, Miles, îi zic, dar n-o să pleci decît peste cîteva ore. Și un păhărel n-are ce să-ți cauzeze.

Îmi zîmbește cu părere de rău:

– O știu prea bine, numai că probabil o să mai iau un păhărel, tocmai pentru că primul nu mi-a făcut rău. Așa că mai bine nu m-ating de nici unul pînă cînd nu ies din serviciu. Altfel o încurc. În orice caz, îți mulțumesc, Doc.

– Înțeleg, Miles. Ce-ți mai fac băieții?

– Foarte bine. Vino într-o zi pe la noi.

– E-n regulă, îi răspund și intru la Smiley.

Marele Smiley Wheeler, chel ca un pietroi, e singur. Mă întîmpină cu un surîs larg:

– Salutare, Doc, ce face marea presă?

Izbucnește în hohote de rîs, ca și cum ar fi zis ceva teribil de amuzant.

– Smiley, mă calci pe nervi.

Nu riști nimic cu Smiley dacă-l iei repede.

– E nemaipomenit că ai venit așa devreme, Doc. În seara asta e al naibii de liniște.

– E totdeauna liniște în Carmel City. Și să fiu al dracului dacă nu-mi place asta. Dar îți jur că dacă s-ar întîmpla ceva neobișnuit într-o joi seara aș fi nebun de bucurie. Măcar o singură dată în lunga mea carieră de ziarist aș vrea să am o știre senzațională pe care să o prezint unor cititori însetați să-și smulgă ziarul din mînă.

– Haida de, Doc, nimeni nu așteaptă știri senzaționale de la un săptămînal dintr-un tîrgușor.

– Știu asta prea bine. Tocmai de aceea aș vrea să dau o singură dată lovitura. Sînt douăzeci și trei de ani de cînd conduc ziarul pre titlul său *Clarion*. Ar fi prea mult să public și eu o chestie de senzație?

– Ziarul totuși se cumpără, Doc. Fiecare își caută numele, dacă a participat la vreo sărbătoare religioasă, sau citește anunțurile de la mica publicitate, ca să-și ia o mașină de spălat rufe de ocazie... Bei ceva?

– Era de mult timpul să ne gîndim și la lucruri mai serioase.

Îmi toarnă un whisky și, ca să nu mă lase să beau singur, își pune și lui puțin într-un păhărel. Dăm noroc și eu îl întreb:

– Oare Carl trece pe-aici în seara asta?

E vorba de avocatul Carl Trenholm, cel mai bun prieten al meu din Carmel City și unul dintre puținii

indivizi cu care poți să joci șah și să discuți și altceva decît despre recoltă sau politică. Carl trece deseori pe la Smiley joia seara, știind că după ce închid ediția vin să iau cîteva păhărele bine dozate.
- Nu cred, îmi răspunde Smiley. Carl a stat cam mult timp în după amiaza asta aici, ca să-și sărbătorească un cîștig de cauză pe care l-a obținut la tribunal. Acum e în refacere la el acasă.
- Drace! Nu putea să aștepte pînă seara? L-aș fi ajutat... Dar stai puțin, Smiley, zici că a obținut cîștig de cauză? Dacă nu cumva vorbim de două lucruri diferite, eu știu precis că a pierdut. Nu e vorba de procesul de divorț al lui Bonney?
- Ba da.
- Atunci Carl reprezenta interesele lui Ralph Bonney și nevasta lui a cîștigat.
- Așa prezinți tu lucrurile în ziarul tău, Doc?
- Bineînțeles.
Asta era singurul articol mai acătării din numărul pe care-l scot.
Smiley dă din cap:
- Carl spera că n-ai să scrii despre asta sau cel mult o să publici două-trei rînduri în care să anunți pur și simplu divorțul soților Bonney.
- Nu înțeleg, Smiley. De ce? Fiindcă pînă la urmă Carl n-a pierdut?
Smiley își pune coatele pe tejghea și se apleacă spre mine ca să-mi șoptească la ureche, deși sîntem în continuare singuri:
- Uite ce s-a petrecut, Doc. Bonney dorea să divorțeze. Nevasta lui era o tîrîtură. Dar el n-avea nici o probă pe care s-o prezinte în fața unui tribunal. Atunci... ei bine, a fost nevoit să-și cumpere libertatea. I-a dat bani ca să ceară ea divorțul și el a recunoscut toate faptele inventate contra lui. Dar cine ți-a vorbit despre proces?
- Judecătorul.
- Pe legea mea, ăsta n-a văzut decît aparențele. Carl spune că Bonney e un tip de treabă și că toate acuzațiile pe care i le-a adus nevastă-sa sînt niște aiureli. Niciodată n-a ridicat mîna asupra ei. Dar femeia asta e o otreapă și Bonney a trebuit să recunoască orice i s-a pus în circă numai ca să scape de ea. Și pe deasupra i-a mai dat și bani. Carl e neliniștit fiindcă își dă seama că n-ai cum să publici adevărul, și își zicea că ar fi bine să anunți doar știrea divorțului, fără să dai amănunte.
Mă gîndesc în viteză la această singură știre importantă din ziarul meu și la grija cu care am enumerat capetele de acuzare formulate de doamna Bonney contra soțului ei și gem la gîndul că trebuie s-o rescriu sau chiar să nu mai public nimic. Dar acum, din moment ce cunosc adevărul, trebuie să procedez în consecință.
- Lua-l-ar naiba pe Carl! Putea să vină să-mi povestească totul mai înainte de a scrie articolul și de a închide ediția.
- S-a gîndit, Doc. Dar pe urmă și-a zis că n-ar fi bine să profite de prietenia ta și să te influențeze în legătură cu felul în care o să prezinți știrea.
- Lua-l-ar naiba! Îi era destul să treacă strada. Acum trebuie să scriu altfel articolul. Nu pot prezenta toate acuzațiile ca false, dar le pot trece sub tăcere.
- Ar fi grozav din partea ta.
- Mda. Mai toarnă-mi un pahar, Smiley, și pe urmă mă duc la redacție mai înainte ca Pete să plece.
Mai beau un pahar, spunîndu-mi în sinea mea că sînt un tîmpit din moment ce-mi ratez singurul articol mai de doamne-ajută din acest număr, dar știind totodată că n-am ce face. Cu Bonney doar mă salut pe stradă, dar Carl Trenholm e un prieten prea bun pentru ca să nu fiu sigur de ceea ce susține. Iar pe Smiley îl cunosc prea bine ca să nu fiu sigur că n-a mințit în legătură cu cele spuse de Carl.
Trec într-o formă proastă strada în sens invers și urc la redacție. Pete tocmai face un chenar la pagina întîi.
Îl ocolesc și încep să-mi citesc articolul despre divorțul lui Bonney. Primul paragraf e bun și constituie esențialul. Îi spun lui Pete să arunce restul zațului. Apoi culeg un titlu cu litere mai mici. I-l întind lui Pete.
- Mai rămîne un spațiu de douăzeci de rînduri, observă el. Cu ce-l umplem?
Și trag un suspin care poate sfîșia inima oricui.
- Caută în regal. Trebuie să fie ceva. Chiar dacă nu merge în pagina întîi, putem găsi ceva în a patra de adus în față. Iar în a patra ai să pui ceva din portofoliu.
În prima pagină ar merge un articol despre Clyde Andrews, bancherul din Carmel City și liderul bisericii baptiste locale, care îmi anunțase o mare vînzare în scopuri de binefacere pentru marțea viitoare.
La drept vorbind nu-i o știre care să-ți rupă gura, dar se potrivește în locul rămas liber dacă se mai strînge puțin materia.
Cînd terminăm, îl aud pe Pete propunînd să coborîm împreună la Smiley.
Simt cu adevărat nevoia unui carburant.
Pete vrea să-mi dea o „perie", dar îi zic să nu se obosească. Marele public o să citească poate prima pagină, dar eu nu simt nici o dorință. Dacă ar fi pe ea un titlu cu capul în jos sau rînduri albe, ar fi cu siguranță mai interesant.
Pete se spală pe mîini și iese apoi împreună cu mine; încui ușa cu cheia. E încă devreme pentru o joi seara și ar trebui să mă bucur dacă am fi scos un ziar bun. Dar mă întreb dacă numărul pe care l-am terminat o să trăiască măcar pînă cînd o să-l tipărim.
Ajunși la Smiley, umplu urgent paharele dintr-o sticlă de Old Henderson pe care o iau de la bar.
- S-a mai dus o săptămînă, Doc. Cînd ți-e lumea mai dragă, e joi.
Mă întreb de cîte ori a spus asta de zece ani de cînd lucrează pentru mine...
- Cît fac 52 ori 23, Pete?
- Cum? O, grozav de mult. De ce?
Calculez singur în minte.
- 52 ori 23 fac... 1196... Pete, de 1196 de ori am închis pînă acum ediția joia seara și niciodată n-a fost în ziar o știre cu adevărat senzațională.
- Aici nu-i Chicago, Doc. Despre ce-ai vrea să scrii, despre o crimă?
- Ar fi grozav!
Ceea ce-mi zice mă lasă cu gura căscată:
- Dar dacă ar fi omorît unul dintre prietenii tăi? Să zicem, cel mai bun prieten al tău, Carl Trenholm. Ai vrea să fie omorît numai ca să ai ce scrie în *Clarion?*
- Bineînțeles că nu! Mi-ar plăcea să fie vorba de un necunoscut... dacă poți să găsești un necunoscut în Carmel City. Să zicem... Yehudi.
- Cine-i Yehudi?
Mă uit la Pete ca să văd dacă nu cumva își bate joc de mine și apoi îi explic:
- Omulețul care nu e acolo unde-l vezi. Nu-ți amintești cîntecelul?
„Am văzut un om pe trotuar,
Un omuleț care nu era acolo"...
Pete izbucnește în rîs.
- Pe onoarea mea, Doc, ai să te țicnești de-a binelea. Asta nu-i cumva din *Alice în Țara minunilor,*

ca toate chestiile pe care le reciţi după ce-ai luat-o pe ulei?
- De data asta, nu. Dar de ce spui că dau citate din Lewis Carrol numai atunci cînd am băut? Pot să ţi-l spun pe dinafară şi după ce-am dat peste cap două pahare.
- Să nu cumva să-ncepi să mi-l reciţi pe *Jabberwock* din *Alice de partea cealaltă a oglinzii*. Mi-ai spus chestia asta de-atîtea ori încît pînă la urmă am s-o ştiu şi eu pe de rost. Acum însă trebuie să-ţi mulţumesc pentru trataţie, Doc.
- O.K., Pete. Şi nu uita un lucru!
- Ce?
„Fii atent la Jabberwock, fiule!
Are gură care muşcă, are gheare care sfîşie.
Fii atent la pasărea Jubjub şi fugi de ea..."
Smiley mă strigă de la capătul tejghelei şi-mi aduc brusc aminte că am auzit telefonul sunînd mai înainte cu cîteva clipe.
- Te caută cineva, Doc!
Mă ridic şi mă duc la aparat spunîndu-i în trecere bună seara lui Pete, care s-a ridicat să plece.
- Aici e Clyde Andrews, Doc. Îmi dau seama că e o crimă, dar asta e.
Pete tocmai iese pe uşă.
- O clipă, Clyde.
Pe urmă astup cu mîna microfonul receptorului şi urlu:
-. Pete!
Se întoarce spre mine.
- Nu pleca! îi strig eu din fundul barului. Ne-a căzut o crimă în braţe.
O linişte grea se aşterne în bar. Discuţiile încetează şi toţi se întorc spre mine ca să mă privească. Din uşă, Pete se uită lung la mine. Smiley a încremenit cu o sticlă în mînă.
- Zi-i, Clyde, te ascult!

2

- Ai încheiat ediţia, Doc, nu-i aşa? îmi zice Clyde. Cu siguranţă, fiindcă te-am sunat mai întîi la redacţie şi pe urmă cineva de la centrală mi-a spus că dacă nu răspunzi acolo eşti probabil la Smiley. Cu siguranţă, numărul e gata...
- Nu-i nimic. Zi-i mai departe!
- Îmi dau seama că-i o crimă, Doc, ca să-ţi cer să scoţi un articol tocmai acum cînd ziarul e gata de tipar şi pe deasupra ai mai şi plecat din redacţie... Ei bine, în legătură cu vînzarea în scopuri de binefacere de marţi... N-o să mai aibă loc. Poţi să scoţi articolul? Altfel, o grămadă de oameni or să-l citească şi vor veni la biserică marţi seara şi vor fi dezamăgiţi.
- Se face, Clyde, se face. Imediat.
Pun receptorul în furcă. Mă duc la masă şi mă aşez. Îmi torn un pahar de whisky şi cînd Pete vine lîngă mine îi pun şi lui unul.
Mă întreabă despre ce-i vorba şi-i dau marea ştire. Smiley şi ceilalţi clienţi mă privesc fix, dar nu spun nici un cuvînt. Smiley îmi strigă pînă la urmă:
- Ce s-a întîmplat, Doc? Vorbeai de-o crimă.
- Glumeam, Smiley.
Rîde din toată inima. Îmi golesc paharul. Pete mormăie:
- N-a fost bine că am terminat mai repede în seara asta. Acum iar avem un gol de douăzeci de rînduri în pagina întîi. Ce punem acolo?
- Naiba ştie. Dar pe ziua de azi îmi ajunge. O să vin mîine de dimineaţă şi o să găsesc ceva.
- Aşa spui acum, Doc. Dar dacă nu vii la ora opt, ce mă fac cu spaţiul ăsta?
- N-ai încredere în mine? Vin mîine în zori!
- Şi dacă nu vii?
Îi trag un suspin capabil să înmoaie şi-o inimă de piatră.
- Faci ce vrei.
Pete se ridică şi pleacă. Îl urmăresc din ochi cu invidie. Pete Corvey e un bun tipograf şi îl plătesc cam cît cîştig eu însumi.
Ceilalţi clienţi ai lui Smiley îşi iau şi ei tălpăşiţa şi, cum nu-mi place să stau singur la masă, duc sticla şi paharul pe tejgheaua barului.
- Smiley, nu vrei să cumperi un ziar?
- Ce? pufneşte el. Glumeşti, Doc? De-abia mîine la prînz iese de sub teasc.
- Sigur, sigur. Să nu-l pierzi cumva, Smiley. E senzaţional. Dar nu asta vroiam să-ţi spun.
- A, vroiai să spui dacă nu cumva vrei să-ţi cumpăr ziarul? Pe onoarea mea, nu. Nu sînt în stare să conduc un ziar. Mai întîi, fac greşeli de ortografie. Pe urmă, parcă mi-ai spus că-l interesează pe Clyde Andrews să-l cumpere. De ce nu i-l vinzi?
- Cine naiba ţi-a spus că vreau să-l vînd? Te întrebam doar dacă n-ai chef să-l cumperi.
Smiley rămîne uluit.
- Doc, niciodată nu ştiu cînd glumeşti şi cînd vorbeşti serios. Chiar vrei să-l vinzi?
Mi-am pus şi eu întrebarea asta. Îi răspund încet:
- Nu ştiu, Smiley. În clipa asta tare aş vrea să scap de el. Dar mi-ar părea rău. Aş vrea mai întîi să scot un număr bun. Doar unul singur în douăzeci şi trei de ani.
- Şi dacă-l vinzi, ce-ai să faci?
- O să-mi petrec restul zilelor avînd grijă să nu fiu nevoit să tipăresc vreun ziar.
Uşa se deschide şi Al Grainger îşi face apariţia. Îi fac semn cu sticla şi vine la bar. Smiley îi pune în faţă un pahar.
Al Grainger e un tinerel de douăzeci şi doi, douăzeci şi trei de ani, dar e unul dintre puţinii jucători de şah din oraşul nostru şi unul dintre puţinii indivizi care îmi înţeleg pasiunea pentru Lewis Carrol. În plus, el este, mai mult sau mai puţin, Omul Misterului din Carmel City, adică dintr-un loc unde nu trebuie să faci mare lucru ca să obţii un astfel de titlu.
- Salutare, Doc, îmi zice. Cînd facem o partidă?
- Chiar acum.
Smiley are o tablă de şah şi piese pentru clienţi ca mine, Al Grainger şi Carl Trenholm. Ni le aduce de fiecare dată cînd i le cerem, cu o grijă de parcă ar fi gata să-i explodeze în nas.
Al dă din cap:
- N-am timp, din păcate.
Îi torn whisky în pahar şi dau puţin pe alături încercînd să i-l umplu ochi.
- Cavalerul Alb merge de-a lungul vătraiului. Nu-şi poate ţine echilibrul.
- Sînt în căsuţa a doua, îi răspund eu, dar următoarea mutare va fi minunată. Nu uita, într-a patra căsuţă o să ajung cu trenul.
- Nu mai întîrzia, Doc. Numai un singur fum merită o mie de lire.
Privirea lui Smiley se mută de la mine la Al şi înapoi fără să priceapă nimic.
Al Grainger îmi surîde:
- Care-ţi sînt planurile în seara asta, Doc? Poate facem o partidă mai tîrziu. Te duci acasă să te culci?
- Tocmai îmi făceam curaj ca să mă duc pe jos acasă. O să citesc puţin. O să mai beau un pahar sau două. Dacă ajungi înainte de ora douăsprezece, ai să mă găseşti încă lucid.
- Dacă nu sînt pînă la ora zece, zece şi jumătate, nu mă mai aştepta.
Iese şi îl văd prin fereastra barului cum se urcă în

mașina lui sport decapotabilă. Îmi face un semn cu mîna înainte de-a porni.
Smiley arată cu degetul spre ușă.
– Nu-mi place tipul, Doc.

– Al? De ce? E încă tînăr. Fără îndoială îi porți puțin pică fiindcă nu știi de unde face rost de bani. Poate are o tipografie și-i imprimă singur. La urma urmei, dacă mă gîndesc bine, și eu am una și ar trebui să-mi încerc norocul.
– Haide, Doc, nu-i vorba de asta. Nu mă privește cum își cîștigă oamenii banii. Mă enervează felul în care vorbește. Și tu îmi spui chestii trăsnite, care însă m-amuză. El însă le zice ca și cum aș fi cel mai mare cretin din lume. Poate așa și e, și totuși...
Mi se face deodată rușine de tot ce i-am povestit lui Smiley de-a lungul timpului știind că nu mă poate înțelege.
– Nu-i vorba aici de inteligență, Smiley. Ci doar de cultură literară. Hai să bem împreună un pahar și pe urmă ar trebui să cam spăl puțina.
Îi umplu paharul iar mie mi-l pun de data asta doar pe jumătate.
– Ești un tip de treabă, Smiley, îi zic eu fără nici un motiv.
– Și tu, Doc, răspunde el rîzînd. Chiar dacă ai cultură literară, tot ești un pic țicnit, dar om de treabă. Sîntem amîndoi rușinați de mărturisirile pe care ni le-am făcut. Eu încep să fixez cu privirea calendarul din dosul barului, unde se zărește într-o reclamă o superbă femeie mai mult goală.
– Smiley, ar trebui să scoți calendarul ăsta. Femei ca asta nu există.
Se-ntoarce și-i aruncă și el o privire.
– Poate că ai dreptate, Doc. Dar n-avem voie să visăm?
– Smiley, dacă nu este primul panseu pe care îl faci, cu siguranță că este cel mai adînc. Și pe deasupra mai ai și dreptate. Îți dau voie să lași calendarul pe perete.
Izbucnește în rîs și termină de șters paharele, în timp ce eu mă întreb de ce nu mă întorc la mine acasă. E încă devreme; abia trecut de ora opt.
Plătesc ce-am băut și mai cumpăr o sticlă pentru acasă, pe care Smiley mi-o ambalează.
– Salutare, Smiley.
– Salutare, Doc, îmi răspunde el nonșalant.
Trec prin fața poștei și intru. Ghișeele sînt închise, desigur, la ora asta, dar anticamera rămîne întotdeauna seara la dispoziția celor care au cutii la post restant ca să-și poată ridica scrisorile.
Pe adresa mea nu-i nimic important, așa că mă opresc, potrivit obiceiului meu, în dreptul unui panou, ca să văd cine mai e căutat de poliție.
Sînt vreo doi sau trei bandiți la ale căror mutre mă zgîiesc cu toată atenția. Mă pricep destul de bine la fizionomii; întotdeauna am sperat ca într-o zi să-l întîlnesc pe vreunul în Carmel City și să trîntesc un articol grozav și, dacă se poate, să înșfac și o recompensă.
Puțin mai încolo trec prin fața băncii și asta îmi aduce aminte de președintele ei, Clyde Andrews, care ține morțiș să-mi cumpere ziarul. Bineînțeles, n-ar vrea să se ocupe el însuși de scoaterea lui: are un frate prin Ohio care s-a ocupat de ziaristică și acesta ar face toată treaba dacă m-aș hotărî să vînd ziarul.
Ceea ce-mi displace cel mai mult în această afacere e faptul că Andrews face politică și că, dacă el ar controla ziarul, *Clarion* ar deveni purtătorul de cuvînt al partidului său. Sub conducerea mea gazeta acoperă cu noroi în egală măsură ambele partide atunci cînd o merită – ceea ce se întîmplă foarte des – sau cu flori – în cazuri cu mult mai rare. Un ziar trebuie să fie imparțial, mai ales atunci cînd e singurul dintr-un oraș. Ce-i drept, nu așa se face avere.
Și în legătură cu obținerea de informații o duc prost. Cea mai bună sursă e biroul șerifului, dar în clipa de față șeriful Rance Kates este cel mai mare dușman al meu. E cinstit dar e prost, grosolan și rasist, iar rasismul este ceea ce detest cel mai mult pe lume, chiar dacă în Carmel City nu e o chestiune arzătoare la ordinea zilei. Nu l-am iertat deloc pe Kates în editorialele mele iar acum de-abia mă mai salută pe stradă.
Trec prin dreptul magazinului universal și al unui magazin de instrumente muzicale unde mi-am cumpărat odată o vioară uitînd să iau și un manual ca să învăț s-o folosesc.
Ajung în cele din urmă în colțul străzii mele.
Merg drept spre casă. Spre casa unde am fost conceput și unde m-am născut.
N-am locuit aici toți acești 53 de ani de cînd sînt pe lume. Cînd aveam nouă ani și s-a născut sora mea – care acum trăiește în Florida – părinții au vîndut casa și au cumpărat o alta mai mare. Casa părintească am cumpărat-o mai tîrziu, cu un preț rezonabil. Nu are decît trei camere și nu-i prea mare pentru un om care iubește ca mine singurătatea.
O, desigur, îmi plac oamenii. Îmi place destul de mult ca un prieten să treacă pe neașteptate pe la mine ca să bea un pahar sau să trăncănim sau să jucăm o partidă de șah. Îmi place să trec și pe la Smiley o oră sau două, sau prin oricare alt bistrou. Dar cel mai mult îmi place să-mi petrec serile în preajma cărților. Doi pereți din salonul meu sînt tapisați cu volume. Și sînt cărți bune, trebuie s-o recunosc. Datorită lor nu mă simt niciodată singur. Cum aș putea să mă simt singur cînd am o sticlă de whisky plină iar alături pe bunii mei prieteni? A citi o carte e aproape la fel de pasionant ca atunci cînd îl asculți pe cel care-a scris-o. E încă și mai grozav, fiindcă nu trebuie să fii politicos. Poți să-l faci să tacă atunci cînd vrei, închizînd cartea și luînd alta. Poți să-ți scoți și pantofii și să-ți pui picioarele pe masă ca să te simți mai comod.
E o seară de iunie, răcoroasă, și aerul nopții a risipit efectul alcoolului băut la Smiley.
Zăresc lumină la fereastra de la camera de zi și grăbesc pasul oarecum uimit. Știu precis că n-am lăsat-o aprinsă cînd am plecat dimineață de-acasă. Și chiar dacă am uitat-o aprinsă, doamna Carr, menajera mea, care vine două ore în fiecare după amiază ca să facă ordine, cu siguranță că ar fi stins-o. Doamna Carr e în casă. Tocmai își pune pălăria.
– Plec, domnule Stoeger. N-am putut să vin după amiază, așa că am făcut curat acuma, seara.
– Foarte bine... Bei un strop cu mine?
– Mulțumesc, domnule Stoeger, nu pot să refuz. Am avut o zi grea și puțin alcool o să-mi dea puteri.
Aduc imediat pahare.
Îmi pun pălăria în cuier și mă duc după ea în bucătărie.
– O zi grea? Sper că nu s-a întîmplat nimic!
– Nu prea. Soțul meu, care lucrează la fabrica lui Bonney, a avut un mic accident azi și a fost adus acasă. Nu-i ceva grav, dar am stat cu el pînă cînd a mîncat și a adormit. Am dat apoi fuga aici.
– Sper ca soțul dumitale să se refacă repede. Dacă vrei să nu vii cîteva zile...
– O, nici vorbă. Mulțumesc.
Ciocnim și eu îmi golesc paharul dintr-o sorbitură, în timp ce ea bea jumătate din al său.
– A, uitasem, a dat cineva telefon acum vreo oră.
– Cine?

– Un domn care n-a vrut să-și spună numele. A zis că nu-i nimic important.
Clatin din cap cu tristețe:
– Asta-i un exemplu flagrant de cea mai gravă iluzie a spiritului omenesc: ideea că lucrurile pot fi împărțite în mod arbitrar în importante și neimportante. Cum poți să știi dacă un fapt e important sau nu, dacă nu-i cunoști toate datele?
Îmi surîde cu timiditate, așa că mă hotărăsc să fiu mai limpede:
– După părerea dumitale, ce este important?
Își înclină capul și îmi ia în serios întrebarea:
– Munca e importantă, nu-i așa?
– În nici un caz, o asigur eu. Munca nu-i decît un mijloc în vederea unui scop. Muncim ca să ne putem permite să facem lucrurile importante din viață, acelea pe care dorim să le facem. A face ce dorești, aceea e important.
– Poate c-aveți dreptate. În sfîrșit, domnul acela a spus că va mai telefona sau că va trece pe aici. I-am spus că vă veți întoarce după ora nouă.
Își termină de băut paharul și refuză să mai ia unul. O însoțesc pînă la ușă și-i spun că aș duce-o cu mare drag cu mașina, dar am două roți pe geantă. Am descoperit asta dimineața, cînd am vrut să plec la redacție. Aș fi avut timp să schimb o roată, dar două mi s-a părut prea mult. Am lăsat reparatul pentru sîmbătă după amiaza.
– N-am de mers decît un sfert de oră, domnule Stoeger. Noapte bună!
– O clipă, doamnă Carr. În ce secție lucrează soțul dumitale?
– La secția de jocuri de artificii.
– Secția de jocuri de artificii! Ce sintagmă admirabilă! O ador. Dacă vînd ziarul, naiba să mă ia dacă de-a doua zi nu mă duc să mă angajez la Bonney. Aș adora să lucrez la secția de jocuri de artificii. Soțul dumitale are noroc.
– Glumiți, domnule Stoeger! Dar chiar vreți să vindeți ziarul?
– Pe onoarea mea, mă cam gîndesc, murmur eu și deodată revin cu picioarele pe pămînt. N-am primit nici o informație despre acest accident. Nici măcar n-am auzit vorbindu-se. Am mare nevoie de un articol pentru pagina întîi. Ce s-a petrecut acolo? Au fost și alți răniți?
Se întoarce în grabă spre mine:
– Vă rog, nu scrieți nimic la ziar! Nu-i ceva important. Soțul meu e singurul rănit și e mai mult din vina lui. Iar domnului Bonney nu i-ar plăcea să se răspîndească vestea: și așa a găsit cu mare greutate personal temporar. Dacă scrieți ceva la gazetă, soțul meu va fi cu siguranță concediat.
Suspin și-i promit că n-am să scriu nimic. Iar dacă domnul Carr este singurul rănit nici n-aș avea cu ce umple douăzeci de rînduri.
Totuși, mi-ar fi plăcut să public această sintagmă superbă: secția de jocuri de artificii.
Intru în casă și închid ușa. Mă fac comod și pe urmă pun sticla de whisky și paharul pe o măsuță joasă din fața divanului.
Nu-mi scot cravata încă și nici pantofii: e mult mai plăcut să faci lucrurile astea în mod treptat, ca să le guști mai bine.
Îmi aleg cîteva cărți, le pun la îndemînă, îmi torn de băut și deschid un volum.
Se aude la ușă soneria.
Îmi spun că Al Grainger a sosit tocmai cînd trebuie. Deschid. În prag e un bărbat care tocmai ridică mîna ca să mai apese odată pe butonul soneriei. Dar nu e Al. E cineva pe care nu l-am văzut niciodată.

3

Nu e prea înalt, cam de talia mea, dar pare mai mic fiindcă e mai plin. Primul lucru pe care îl remarci la el este nasul, lung, subțire, într-un contrast grotesc cu trupul său gras. Ochii îi strălucesc ca ai unei pisici. Totuși, n-are nimic sinistru. Un bonom îndesat și cu burtică n-are niciodată un aer fioros, oricum i-ar străluci ochii.
– Doctorul Stoeger? întreabă el.
– Doc Stoeger, îl corectez eu. Dar nu doctor în medicină. Dacă aveți nevoie de un medic, îl puteți găsi patru case mai încolo.
Îmi surîde cu bunătate:
– Știu foarte bine că nu sînteți medic, doctore. Sînteți absolvent al lui Bourgoyne College, în 1922, dacă nu mă înșel. Autorul lucrărilor *Lewis Carrol în spatele oglinzii* și *Regina Roșie, Regina Albă*.
Simt că mă sufoc. Nu pentru că știe unde mi-am făcut studiile și în ce an am terminat. Nu. Din pricina celorlalte amănunte. *Lewis Carrol în spatele oglinzii* e o monografie publicată cu vreo optsprezece ani mai înainte și din care s-au vîndut vreo sută de exemplare. Dacă mai există vreunul pe undeva, în afară de biblioteca mea, aș fi nespus de uimit. Iar în ceea ce privește *Regina Roșie, Regina Albă*, asta e un articol apărut în urmă cu vreo doisprezece ani într-o revistă și pe-atunci destul de obscură și care pînă la urmă a căzut într-o uitare deplină.
– Da, mă bîlbîi eu, dar nu înțeleg cum de cunoașteți aceste lucrări, domnule...?
– Smith, zice el cu gravitate. Pe urmă începe să rîdă. Iar prenumele meu e Yehudi.
– Nu! exclam eu.
– Ba da. Vedeți, doctore Stoeger, am fost botezat în urmă cu patruzeci de ani, pe vremea cînd prenumele de Yehudi, cu toate că era destul de banal, nu avea în nici un caz accepția comică de azi. Părinții mei nu aveau cum să știe că acest prenume va deveni subiect de glume și că va fi cu atît mai ridicol cu cît e atașat la numele de Smith. Dacă ar fi știut ei ce greutăți o să am ca să-i conving pe oameni că așa mă cheamă... De aceea port întotdeauna cărți de vizită la mine.
Îmi întinde una. Nu e decît numele lui, Yehudi Smith, fără nici o adresă sau altă indicație. O vîr mașinal în buzunar.
– Mai sînt oameni care se numesc Yehudi, îmi zice el. Violonistul Menuhin, de exemplu...
– Vă rog! Faceți lucrurile prea plauzibile. Prefer ciudățeniile.
– Prin urmare, nu m-am înșelat în privința dumneavoastră, doctore, îmi zice, zîmbind larg.
– Intrați, vă rog. Am o sticlă de whisky. Mi-e urît să beau singur.
Îi fac loc să intre.
– Așezați-vă unde doriți. Mă duc după un pahar. I-l umplu și i-l întind. S-a trîntit într-un mare fotoliu capitonat.
Mă așez și eu pe divan și ridic paharul:
– Închin pentru Charles Lutwidge Dodgson, mai cunoscut în Țara minunilor sub numele de Lewis Carrol.
– Sînteți sigur, doctore?
– De ce?
– De ceea ce spuneți. Eu aș toasta alt fel: în sănătatea lui Lewis Carrol, care trecea drept Charles Lutwidge Dodgson, profesor la Oxford.
Își bea paharul dintr-o înghițitură. Niciodată n-am văzut pe cineva bînd în felul ăsta. A dus paharul pînă la vreo șase centimetri de gură și de-acolo pur și simplu a zvîrlit lichidul pe gît fără ca măcar o picătură să se verse.

îmi beau și eu paharul, într-un mod mai prozaic, spunîndu-mi în gînd că o să încerc și eu sistemul ăsta, de preferință într-un moment cînd o să am la îndemînă un prosop sau o batistă și nimeni nu poate să mă vadă.
Umplu din nou paharele și îl întreb:
- Și acum? O să vorbim despre identitatea lui Lewis Carrol?
- Să mergem mai departe. De fapt, să uităm acest amănunt pînă cînd o să pot să vă aduc o probă despre ceea ce noi credem, sau, mai bine zis, despre ceea ce sîntem siguri.
- Noi?
- Noi. Admiratorii lui Lewis Carrol. Constituiți într-o organizație. Încă nu prea numeroasă. Noi deținem un secret.
- În ceea ce privește identitatea lui Lewis Carrol? Vreți să spuneți că dumneavoastră credeți - cum alții cred, sau mai bine zis credeau, că piesele lui Shakespeare au fost scrise de Francis Bacon - că un altul decît Charles Lutwidge Dodgson a scris aventurile Alicei?
- Nu, zice el. Noi credem că Dodgson însuși... În definitiv, ce știți despre el, doctore?
- S-a născut în 1832 și a murit înainte de sfîrșitul secolului, în 98 sau 99. Era profesor la Oxford, matematician. A scris mai multe tratate de matematică. Îi plăceau acrostihurile, enigmele și de aceea a compus o sumedenie. Nu s-a căsătorit niciodată, dar adora copiii și operele lui cele mai valoroase sînt acelea pe care le-a scris pentru ei. De fapt, sînt modele de cea mai bună literatură.
- Să bem pentru ele.
Zis și făcut.
- Mai departe, îmi spune el.
- Nu. Pot să vorbesc așa ore în șir. Știu foarte multe lucruri despre Lewis Carrol, dar am impresia că informațiile dumneavoastră sînt mai puțin banale.
Umplu din nou paharele.
- Exact, doctore. Informațiile noastre sînt extrem de originale. Cred că aveți și cultura și starea de spirit ca să le înțelegeți și să le credeți atunci cînd o să ne cunoașteți dovezile. Pentru oricine altcineva totul ar fi o pură fantezie.
- Continuați, vă rog!
- Foarte bine. Dar înainte de a merge mai departe trebuie să vă atrag atenția: aceste informații sînt extrem de periculoase pentru cel care le deține.
- E minunat!
Se joacă un moment cu paharul - al treilea, încă plin - fără să mă privească. Mă uit la el. Are un chip interesant. Acest nas subțire, atît de nefiresc pentru un om atît de durduliu, pare fals. Iar acum, cînd îl văd în plină lumină, remarc ridurile profunde din jurul gurii mari. La prima vedere i-aș fi dat treizeci de ani în loc de patruzeci cît a mărturisit că are, dar acum înțeleg că nu m-a mințit.
Are o expresie gravă, foarte gravă și nu pare deloc nebun. Dar îmi zice un lucru care mi se pare dintr-o dată lipsit de sens:
- Doctore, nu v-a trecut niciodată prin cap ideea că... fantasmele lui Lewis Carrol ar putea foarte bine să nu fie fantasme?
- Vreți să spuneți că deseori fantezia este mai apropiată de adevărul fundamental decît ar fi ficțiunea realistă?
- Nu. Vreau să spun că nu e vorba de ficțiune, ci mai curînd de reportaj.
Fac ochii mari.
- Dacă asta credeți, atunci cine e Lewis Carrol, după părerea dumneavoastră? Cine... sau ce?

Zîmbește.
- Dacă țineți să aflați și dacă nu vă e teamă, puteți afla în seara asta. Avem o întrunire prin împrejurimi. Vreți să veniți?
- Pot să vorbesc deschis?
- Sigur că da.
- Totul mi se pare o aiureală, dar nimic în lume nu mă poate reține să particip la întrunire.
- În ciuda faptului că poate e primejdios?
- Cam despre ce primejdie e vorba?
Șovăie o clipă, pe urmă își scoate portofelul din care ia un articol tăiat dintr-un ziar.
Îl iau și cunosc după felul cum e imprimat din ce gazetă a fost decupat: *Bridgeport Argus*. Și îmi aduc aminte că am citit articolul în urmă cu vreo două săptămîni. Am dorit chiar să-l reiau în ziarul meu, dar pe urmă am renunțat, în ciuda titlului care mi-a atras atenția: *O victimă a unei fiare necunoscute.*
Amănuntele erau puține și foarte simple. Un bărbat cu numele de Colin Hawks, care trăia ca un pustnic în împrejurimile lui Bridgeport, a fost găsit mort pe o cărare, în pădure. Poliția susținea că fusese atacat de un cîine uriaș și feroce. Dar autorul articolului nu excludea eventualitatea ca un lup sau o panteră scăpată de la grădina zoologică să-l fi atacat pe Colin.
Împăturesc articolul și i-l dau înapoi lui Smith. Asta nu înseamnă mare lucru. Oricînd poți să dai peste astfel de lucruri dacă te străduiești să le cauți.
Totuși, ceva mi-a stîrnit interesul.
Mai mult titlul, decît articolul. Dacă ar fi fost intitulat: o victimă a unui cîine atroce sau a unui leu, a unui crocodil sau a oricărui alt animal, oricît de feroce ar fi fost, asta n-ar fi avut nimic înspăimîntător în mod special.
Dar „o fiară necunoscută" ...pe legea mea, atunci cînd ai o imaginație bogată, te cam trec fiorii.
Îmi ridic ochii spre Smith, tocmai la timp ca să-l văd cum face să dispară whiskyul din pahar prin aceeași scamatorie. Umplu din nou paharele.
- Interesant, zic eu. Dar unde-i legătura?
- Ultima noastră întrunire a avut loc la Bridgeport. E tot ce pot să vă spun. V-ați interesat în legătură cu pericolul care v-ar paște: de aceea v-am arătat articolul. Nu e prea tîrziu ca să refuzați să veniți cu mine. Nu va fi tîrziu nici atunci cînd vom ajunge acolo.
- Unde acolo?
- La cîțiva kilometri de-aici. Am primit instrucțiuni, mi s-a spus cum s-ajung la o casă veche, pe un drum care se cheamă Daytown Pike. Sînt cu mașina.
- Și eu am mașină, dar două roți sînt pe geantă. Dar nu trebuie să mergem, din întîmplare, la casa Wentworth?
- Într-adevăr, acolo. O știți?
- Trebuie să luăm lumînări sau lanterne. Casa asta e părăsită de cînd o știu, din copilărie. Noi îi spunem casa cu stafii. Dar poate că tocmai de aceea ați ales-o?
- Desigur.
- Și în seara asta are loc acolo o întrunire?
- Da. La ora unu, ca să fiu mai precis. Sînteți sigur că nu vă e frică?
- Ba bine că nu! Dar nimic nu mă poate împiedica să vă însoțesc. E însă o problemă, domnule Smith. Unul dintre prietenii mei trebuie să vină să joace șah cu mine. N-ar putea să ne însoțească, dacă ar vrea?
- E înzestrat pentru așa ceva?
- Depinde ce înțelegeți prin înzestrare. În orice caz

Alm. Flacăra 1988 C 17—18

e un admirator fanatic al lui Lewis Carrol.
– Cîți ani are?
– Aproape douăzeci și trei. Proaspăt absolvent de facultate. Are o solidă cultură literară. Îl cheamă Al Grainger.
– Oare va dori să vină cu noi?
– Sincer să fiu, nu știu.
– Să sperăm că va dori, din moment ce e un pasionat de Carrol. Mi-ar face plăcere să-l cunosc. Dar îmi este imposibil să invit din proprie inițiativă pe cineva la o întrunire atît de importantă cum este cea din această seară. Dumneavoastră sînteți invitat fiindcă știm destule lucruri în ceea ce vă privește. Am plăcerea să v-anunț că ați fost ales în unanimitate. Dar vorbiți-mi puțin despre el. Cu ce se ocupă? Nu e o întrebare prea ușoară.
– Ei bine, scrie piese de teatru. Dar nu-mi vine-a crede că trăiește din asta. Știu precis că nu i s-a jucat nimic pînă acum. În Carmel City se vorbește despre el ca despre un om misterios. A locuit aici tot timpul – cu excepția anilor petrecuți la universitate. Nimeni nu știe de unde are bani. Are o mașină sport, o casă unde a trăit împreună cu mama lui pînă acum cîțiva ani, cînd ea a murit. Nimeni nu știe cum de se descurcă, fiindcă de cheltuit cheltuiește fără să se sinchisească.
– Nu cumva a primit o moștenire?
– Puțin probabil. Mama lui a muncit toată viața, ca modistă, fără să ajungă să aibă măcar propriul ei magazin. În oraș toți s-au întrebat cum de-a reușit să-și cumpere casa și să-și trimită băiatul la universitate, cu puținul pe care-l cîștiga. Poate că femeia o fi avut cîștiguri obținute din plasarea unor bani de către tatăl lui, și Al ar putea să fi moștenit acest capital. Și dacă nu-i place să vorbească despre afacerile lui e pentru că vrea să se-nconjoare de mister.
– Tatăl lui era bogat?
– A murit înainte ca Al să se nască și mai înainte ca doamna Grainger să se stabilească în Carmel City. Nimeni nu l-a cunoscut. E cam tot ce pot să vă spun de Al, în afară de faptul că mă bate la șah cam de fiecare dată cînd joc cu el.
Se aude cum sună telefonul. Mă scuz și mă duc să răspund.
– Doc, aici e Clyde Andrews.
– După ce-ai sabotat numărul ăsta scoțîndu-mi un articol din pagina întîi, ce minunății mai vrei să faci?
– Îmi pare rău, Doc...
– Sigur că da. Despre ce mai e vorba?
– Vreau să știu dacă te-ai hotărît să vinzi ziarul sau nu.
Simt cum mă cuprinde furia.
– Doamne Dumnezeule, Clyde, întrerupi singura discuție cu adevărat interesantă pe care o port, în sfîrșit, după ani de zile, ca să-mi pui întrebarea asta! Nu știu! Poate da, poate nu...
– Iartă-mă, Doc, dar am primit o scrisoare expres de la fratele meu din Ohio. Are o ofertă în vest. Ar vrea să vină la Carmel City, bineînțeles, dacă ai de gînd să vinzi ziarul. Trebuie să dea un răspuns imediat. Aș vrea să știu ce ai de gînd să faci. Nu în seara asta, desigur, dar mîine, așa că am vrut să te anunț ca să ai timp să te gîndești.
– Înțeleg, Clyde. Iartă-mi ieșirea. O să iau o hotărîre mîine. Și am să-ți dau de veste. E bine?
– Perfect. Ah, era să uit, e o știre, nu-mi dau seama dacă poți s-o mai prinzi în ziarul de mîine. Dar poate că deja ești la curent cu ea?
– Despre ce-i vorba?
– A fugit cineva de la casa de nebuni. Nu știu amănunte, dar unul dintre prietenii mei tocmai s-a întors din Neilsville și zice că poliția oprește mașinile și supraveghează drumurile. Dacă dai un telefon, o să afli mai multe.
– Mulțumesc, Clyde.
Pun receptorul la loc în furcă și-i arunc o privire lui Yehudi Smith. Mă întreb de ce, după toate balivernele pe care mi le-a îndrugat, nu am ghicit de îndată cu cine am de-a face.

4

Mă simt dezamăgit în modul cel mai penibil. Sigur, n-am crezut cu totul în poveștile lui cu organizația secretă, cu casa bîntuită de stafii unde ar fi trebuit chemat Jabberwock sau nu știu cine.
Dar e ațîțător numai gîndindu-te la așa ceva, așa cum te ațîță o partidă de șah chiar dacă știi prea bine că regii și reginele nu există în realitate și că atunci cînd un nebun atacă un cal nu curge nici o picătură de sînge. La fel simțisem și eu ascultînd făgăduielile lui Yehudi Smith. Ca atunci cînd citești un roman pasionant, a cărui acțiune o crezi reală atîta vreme cît ține lectura.
Acum nu-mi mai rămîne nimic din toate astea. N-am în fața mea decît un individ scăpat de la casa de nebuni.
Cel mai ciudat e că totuși îmi place. E un bonom simpatic, care m-a făcut să petrec o jumătate de oră fascinantă. Îmi pare rău să-l dau pe mîna paznicilor ca să-l ducă înapoi.
Cel puțin, îmi zic ca să mă consolez, o să pot umple cele douăzeci de rînduri din pagina întîi a ziarului meu.
– Telefonul pe care l-ați primit vă schimbă cumva planurile, doctore?
Telefonul pe care l-am primit a schimbat alte lucruri, dar nu pot să i le zic, așa cum n-am putut să-i cer lui Clyde Andrews, în prezența lui Smith, să anunțe casa de nebuni că individul pe care-l caută de zor se află la mine.
Mă ridic. Fără doar și poate, sînt mai amețit decît credeam, fiindcă sînt gata să-mi pierd echilibrul. Mă simt perfect lucid, dar, firește, ce poate fi mai limpede și mai cristalin decît o prismă care deformează totul!
– Nu, dar o să ne întîrzie puțin. Trebuie să transmit un mesaj vecinului. Iertați-mă o clipă... Și mai turnați-vă whisky...
Trec prin bucătărie și ies în întunericul nopții. E lumină la ambii mei vecini. Mă întreb pe care dintre ei să-l deranjez. Dar, la urma urmei, de ce să mă grăbesc în asemenea hal?
Omul care se pretinde a fi Yehudi Smith nu-i cîtuși de puțin periculos. Și, nebun sau nu, e cea mai interesantă ființă pe care am întîlnit-o în ultima vreme. Pare să cunoască foarte bine opera lui Lewis Carrol. Și îmi mai aduc aminte cu ce dezinvoltură a pomenit de obscura mea broșură și de articolul meu dintr-o revistă tot obscură.
Dacă stau și mă gîndesc bine, de ce să nu mai aștept o oră sau două înainte de a da acel telefon și să nu mă destind profitînd de o situație amuzantă? Dacă acum știu că e nebun, de ce discuția cu el n-ar fi la fel de interesantă?
Interesantă într-alt fel, bineînțeles. Îmi aduc aminte de cîte ori mi-am propus să discut cu un ins apucat de paranoia, fără a-l contrazice, numai pentru a ghici ce se petrece în capul lui.
Și pe deasupra mai e și devreme: nu poate fi mai mult de opt și jumătate, deci vecinii mei n-or să se culce decît peste o oră sau două.
Aștept o clipă pe micul peron din fața casei privind cerul fără lună, dar presărat de stele, și mă întreb ce poate fi dincolo de ele și de ce nebunii sînt ne-

buni. Spunîndu-mi, desigur, că ar fi nespus de ciudat dacă unul dintre ei ar fi de fapt normal iar toți ceilalți ieșiți din țîțîni.
Intru din nou în casă și, într-un moment de lașitate, fac un lucru ridicol. Din bucătărie urc direct în dormitor și deschid dulapul de haine. Pe etajera de sus este o cutie de pantofi în care se află un pistol de calibrul 38 cu țeava scurtă. Nu m-am servit niciodată de el și speram să nu am nevoie niciodată s-o fac; de altfel, nu mă simt în stare să nimeresc la mai puțin de doi metri o țintă mai mică de un elefant. Mi-e chiar groază de armele de foc. Pe asta n-am cumpărat-o; un tip mi-a cerut împrumut douăzeci de dolari și a ținut să-mi lase pistolul în gaj. Mai tîrziu a mai avut nevoie de cinci dolari și mi-a spus că dacă îi dau banii o să-mi lase arma de tot. N-aveam nici o dorință s-o păstrez, dar fiindcă avea neapărată nevoie de banii aceia am acceptat.
Pistolul e încărcat, așa cum era pe timpul tranzacției de acum patru sau cinci ani, și nu știu dacă arma funcționează încă sau nu, dar o vîr în buzunarul pantalonului. Îmi promit să n-o folosesc decît în caz de necesitate absolută, și chiar și atunci sînt sigur că nu mi-aș nimeri ținta. Dar faptul că sînt înarmat face discuția mai palpitantă.
Cobor în salon; e tot acolo. Nu și-a mai pus nimic în pahar, așa că torn din nou și mă așez iarăși pe divan.
Îl admir din nou cum își execută scamatoria: ... o mișcare de la încheietura mîinii, o înclinare a paharului, lichidul aruncat drept pe gît. Îmi beau whiskyul într-o manieră mai puțin spectaculoasă și îi zic:
– Îmi pare rău că n-am o cameră de filmat. Mi-ar plăcea să vă filmez cum beți și să vă studiez apoi dînd filmul cu încetinitorul.
Izbucnește în rîs:
– Pe vremuri am fost jongleur.
– Și acum?
– Student. Îl studiez pe Lewis Carroll... și matematica.
Șovăie o clipă:
– Iertați-mă, dar îmi dați voie să nu vă spun totul despre mine înainte de a afla... ceea ce veți afla la întrunirea din această seară?
Firește, nu e vorba de nici o întrunire: acum o știu. Dar îi răspund:
– Cu siguranță. Dar v-ar deranja dacă am vorbi totuși de Carroll pînă la întrunire?
Sper să-mi dea un răspuns bun; așa îl voi putea face să vorbească despre mania lui.
– Cituși de puțin. De fapt, e chiar bine să vorbim despre el. Sînt unele fapte despre care vreau să vă spun și care vă pot permite să înțelegeți mai bine lucrurile. Desigur, pe unele le cunoașteți, dar am să vi le aduc aminte. De exemplu, să luăm datele. Știți cînd a scris Alice și celelalte lucrări? Cronologia e foarte importantă.
– Nu prea bine, mărturisesc eu. Cred că a scris *Alice în Țara minunilor* cînd era încă tînăr, pe la treizeci de ani.
– Avea treizeci și doi de ani. *Alice în Țara minunilor* a fost publicată în 1863, dar cu mult înainte de ea se afla pe o astfel de cale. Știți ce-a publicat mai înainte?
– Nu.
– Două lucrări. În 1860 a scris și a publicat *Schiță de geometrie plană* și în anul următor *Formulă de geometrie plană*. Le-ați citit?
– Nu sînt prea tare la matematică. Nu i-am citit decît lucrările literare.
Îmi zîmbește:
– N-a scris nici o lucrare în care să nu fie implicată matematica. Numai că nu sînteți în stare să recunoașteți elementele de matematică aflate în poveștile cu Alice și în poeme. Știți, desigur, că multe dintre aceste poeme sînt acrostihuri?
– Desigur.
– Toate sînt acrostihuri, dar cu mult mai subtile. Totuși, n-ați putut să discerneți elementele de matematică din moment ce nu vă sînt familiare. N-ați citit, bănuiesc, nici *Tratatul elementar al determinanților*. Dar *Curioasa Matematică*?
Îmi e puțin cam rușine că îl dezamăgesc, dar habar n-am de aceste lucrări. Încruntă din sprîncene.
– Pe asta din urmă ar fi trebuit neapărat s-o citiți. Aici sînt cele mai multe chei pentru fantasmele lui.
– Stați o clipă. Dacă vă înțeleg bine, susțineți că Lewis Carroll a luat ca punct de plecare matematica pentru ca să exprime în poveștile lui fantastice... ce anume?
– Faptul că există un alt nivel de existență, în afara celui în care trăim. Un tărîm la care putem avea, și uneori chiar avem, acces.
– Dar ce fel de tărîm? Unul fantasmagoric, trecînd dincolo de oglindă, un tărîm al visului?
– Cu siguranță, doctore. Un tărîm al visului. Nu e termenul cel mai exact, dar n-am cum să mă fac mai bine înțeles. Gîndiți-vă la visuri. Nu sînt ele aidoma cu aventurile Alicei? Vă aduceți aminte prăvălia în care bătrîna oaie tricotează și în care Alice privește cu ochi mari ca să vadă ce se află pe etajere, dar etajera la care se uită e întotdeauna goală iar celelalte par întotdeauna încărcate de ceva... de ceva ce ea nu e în stare niciodată să descopere?
Dau din cap și murmur:
– Da, și atunci ea zice: „Lucrurile par să plutească în derivă pe-aici". Pe urmă oaia o întreabă pe Alice dacă știe să vislească și îi întinde o pereche de andrele care se transformă în visle și ea se trezește într-o barcă dînd la rame împreună cu oaia care tricotează în continuare.
– Așa e, doctore.
Între timp și-a golit paharul. De data aceasta nu i-l mai umplu. Încep să mă întreb cît mai rezistăm. Sau cît mai rezistă sticla.
– Dar de ce să postulăm realitatea unei astfel de lumi? Altfel zis, nu prea înțeleg ceea ce susțineți. Jabberwock, de pildă, este un exemplu clar de făptură de coșmar, cu maxilare care sfîrtecă și cu gheare care sfîșie. Dar de ce să nu pornim de la ideea că Lewis Carroll încerca să scrie, cu un mare succes de altfel, ca într-un vis? De ce să credem că lumea descrisă de el e „reală"?
Îmi zîmbește cu îngăduință:
– Pentru că lumea asta este într-adevăr reală, doctore. O să aveți dovada chiar în această noapte. Timp de o clipă totul îmi pare atît de rațional încît mă întreb de ce n-ar putea fi adevărat la urma urmei. De ce nu? De ce n-ar exista și alte dimensiuni decît cele ale noastre? De ce un matematician strălucit și plin de imaginație n-ar fi putut descoperi un mijloc de a trece dintr-o lume în alta?
Îl blestem în gînd pe Clyde Andrews fiindcă mi-a spus despre evadarea nebunului. Dacă n-aș fi știut vestea asta, ce seară minunată aș fi petrecut!
Și ce dacă-i nebun? Îmi place. Nebun sau nu, locul lui e în secția unde lucrează soțul doamnei Carr. Pufnesc în rîs și sînt nevoit să-i explic ce m-a apucat.
Privirea lui Smith devine tandră:
– Secția jocuri de artificii. E într-adevăr superb. Bem pentru secția de jocuri de artificii. Se așterne o liniște adîncă, pe care o întrerupe soneria telefonului. Ridic

receptorul și spun:
– Aici e secția de jocuri de artificii.
La celălalt capăt al firului e Pete Corey.
– Doc? zice el cu o voce neliniștită. Am vești proaste.
Pete nu-și iese din sărite cu una, cu două. Îmi mai vin puțin în fire din amețeală.
– Ce s-a întîmplat, Pete?
– Ascultă, Doc. Mai ții minte, mai adineauri ziceai c-ai vrea să fie și la noi o crimă sau orice altceva care să fie senzațional și să poată fi relatat în ziar. Te-am întrebat atunci dacă ți-ar conveni și cînd ar fi vorba de unul dintre prietenii tăi.
Sigur că-mi aduc aminte!
– Nu mă mai fierbe, Pete! I s-a întîmplat ceva lui Carl?
– Da.
– Ce? E mort?
– Așa se zice. A fost găsit pe autostradă: nu știu dacă a fost răsturnat de o mașină sau a fost lovit de altceva.
– Unde-i acum?
– Trebuie să-l aducă în oraș, bănuiesc. Hank mi-a dat un telefon (Hank e cumnatul lui Pete și ajutor de șerif). Au fost anunțați că l-au găsit pe Carl la marginea drumului. Dar nici Hank nu știe asta direct de la sursă. Rance Kates l-a sunat ca să rămînă la birou în timp ce el se duce să vadă ce s-a întîmplat în realitate. Hank știe că Rance Kates nu te înghite și de aceea nu-ți va da de știre, așa că m-a pus la curent pe mine. Dar fii atent să nu-i faci vreun rău lui Hank spunînd de unde ai aflat știrea.
– Ai dat telefon la spital? N-o fi decît rănit...
– N-au avut timp să-l ducă la spital.
– Mulțumesc, Pete. Plec imediat. Am să sun la spital de la *Clarion*. Dacă mai ai știri, sună-mă acolo.
– Du-te, Doc, o să vin și eu cît pot de repede.
Pun receptorul în furcă și mă ridic de pe divan.
– Iertați-mă, îi spun lui Smith în timp ce-mi pun haina. Un prieten de-al meu a avut un accident. Dacă vreți, mă puteți aștepta aici...
– Dacă nu vă deranjează... Și dacă nu întîrziați prea mult...
– Nu știu; am să vă telefonez în clipa în care o să aflu mai multe amănunte. Puteți răspunde fără grijă la telefon. Și nu vă sfiiți să mai beți un păhărel sau să luați o carte să citiți.
– Mulțumesc, nu-mi purtați de grijă. Sper ca prietenul dumneavoastră să nu aibă nimic grav.
Îmi iau pălăria și ies în grabă. Blestem din nou în gînd cele două cauciucuri dezumflate. Un kilometru nu-i prea mare lucru atunci cînd nu ești grăbit, dar ți se pare enorm dacă ții să ajungi repede undeva. O iau la goană, dar după două sute de metri simt că mă sufoc, așa că domolesc pasul.
Un gînd nu-mi dă deloc pace... ce coincidență uluitoare să fi vorbit cu Pete despre Carl... Dar noi ne refeream la o crimă. Carl a fost asasinat? Nu, nu se poate: astfel de lucruri nu se pot petrece în Carmel City. A fost cu siguranță un accident... un șofer care n-a rămas la fața locului... Nimeni n-ar avea de ce să-l omoare pe Carl Trenholm... Nimeni în afară de... Mă opresc deodată din marș. Nimeni în afară de un nebun furios n-ar avea de ce să-l omoare pe Carl Trenholm. Și în seara asta un nebun se află în libertate – și, dacă nu cumva a plecat de unde l-am lăsat, se află acum în salonul casei mele. L-am socotit inofensiv, dar de unde pot să fiu sigur? De ce naiba m-am crezut în stare să deosebesc un nebun liniștit de unul capabil să omoare?
Fac cale întoarsă și pe urmă îmi dau seama că ar fi și zadarnic să mă duc înapoi, și primejdios. Ori a plecat imediat după ce-am ieșit din casă, ori nu ghicește bănuielile mele și mă așteaptă în liniște. E destul să dau un telefon la casa de nebuni și infirmierii pot să-l ia ca din oală de la mine din salon. Îmi continui drumul spre redacție. Ar fi caraghios să mă întorc singur, cu toate că sînt înarmat. S-ar putea să opună rezistență și n-aș vrea să trag, cu atît mai mult cu cît n-am nici un motiv precis să cred că l-ar fi omorît pe Carl. Totul poate fi un accident de circulație. Îmi este imposibil să-mi fac o părere pînă cînd nu știu ce-a pățit Carl.
Deodată îmi vine în minte tăietura din ziar:
O VICTIMĂ A UNEI FIARE NECUNOSCUTE.
Încep să tremur. Dar dacă pe trupul lui Carl se descoperă...
Dar dacă fiara necunoscută care l-a omorît pe bărbatul din Bridgeport și individul fugit de la casa de nebuni nu sînt decît una și aceeași persoană?
Pistolul din buzunar începe să atîrne ceva mai prietenos. Arunc o privire în spate, ca să văd dacă nu mă urmărește careva. Strada e pustie, însă grăbesc fără voia mea pasul.
Luminile nu mi se mai par de-ajuns de puternice iar noaptea, care fusese o dulce noapte de iunie, îmi pare dintr-o dată amenințătoare, chiar înspăimîntătoare. Mi se face cu adevărat frică. O clipă mă liniștesc trecînd prin dreptul Palatului de justiție, unde lumina e aprinsă în biroul șerifului. Chiar mă gîndesc să intru acolo. Dar nu, mai bine mă duc la redacție. Dacă Rance Kates află că am intrat să vorbesc cu Hank, săracul ajutor de șerif dă de bucluc. Așa că merg mai departe. Nu mai am decît vreo sută de metri pînă la redacție.
Un Buick mare de culoare albastră oprește deodată lîngă mine. Înăuntru sînt doi oameni pe scaunele din față și șoferul îmi strigă:
– Hei, papașa, cum se cheamă colțișorul ăsta?

5

Cam de multă vreme nimeni nu m-a mai strigat papașa. Nu-mi place deloc să mă strige cineva așa. Nu-mi plac nici mutrele celor doi, nici tonul cu care a fost pusă întrebarea. Cu un minut mai înainte aș fi apreciat orice companie cu excepția aceleia a individului scăpat de la casa de nebuni, dar acum am o altă părere.
Nu sînt grosolan, dar cîteodată pot s-ajung dacă mă irită cineva:
– Îmi pare rău, tăticule, dar nu-s nici eu de pe-aici.
Și îmi continui mersul.
Îl aud pe șofer mormăind ceva către însoțitorul lui și pe urmă mașina o pornește în trombă și se oprește cîțiva metri mai încolo. Șoferul coboară și vine pe jos spre mine.
Mă opresc deodată și am o tresărire cînd îl recunosc. Bărbatul care îmi vine în întîmpinare nu e altul decît Bat Masters, căutat de poliția mai multor state de mai multă vreme și al cărui portret l-am văzut afișat la poștă săptămîna trecută. E un individ solid, foarte înalt, cu o figură cabalină, cu ochi îndepărtați și cu o gură care nu e decît o linie orizontală ce separă o bărbie ca un galoș de o umbră de mustață pe care și-a lăsat-o de curînd să crească. Dar ar trebui o barbă stufoasă și cîteva operații de chirurgie estetică pentru ca să nu mai poată fi recunoscut de oricine i-a văzut fotografia chiar și în grabă. Bat Masters, jefuitor de bancă și ucigaș de meserie.
Pentru moment nu-mi aduc aminte de pistol și poate asta e salvarea mea. Aș fi dornic să-l folosesc și n-ar fi bine deloc. Vine spre mine cu pumnii strînși. N-are intenția să mă ucidă, dar poate oricînd să-mi

facă de petrecanie dacă îmi trage un pumn. N-am cîntărit niciodată mai mult de 70 de kilograme și individul cred că are dublu față de mine.
N-am timp nici măcar s-o iau la sănătoasa. Mîna lui stîngă mă înșfacă de haină și mă trage spre el, aproape luîndu-mă pe sus.
– Ascultă, papașa, mie să nu-mi răspunzi obraznic. Ți-am pus o întrebare extrem de clară. Unde ne aflăm?
– Carmel City, bîigui eu. Carmel City, Illinois.
Glasul celui rămas în mașină ajunge pînă la noi:
– Hei, Bill, lasă-l pe bătrînel în pace. Nu trebuie să...
Nu-și termină fraza: a vrut probabil să spună că nu-i bine să atragă atenția asupra lor.
Masters se uită în spatele meu, pe deasupra capului, ca să vadă dacă vine cineva din direcția aceea, apoi, fără să-mi dea drumul la haină, se întoarce. O mașină oprește la vreo sută de metri. Doi bărbați ies dintr-un magazin aproape de colțul străzii. Pe urmă aud zgomotul unei alte mașini care o ia pe Oak Street.
Masters îmi dă drumul și mă privește în așa fel încît părem doi tipi pașnici care stăm la o taclă.
– Bine, papașa, îmi zice el. Data viitoare să răspunzi politicos cînd ți se pune o întrebare.
Mă fulgeră cu privirea, ca și cum n-a renunțat încă la ideea de a-mi lăsa o mică amintire, o pereche de palme, de exemplu, care ar fi destul să-mi disloce maxilarul și să mă facă să-mi înghit proteza dentară pentru totdeauna.
– Oh, sigur că da, iertați-mă, mă bîlbîi eu cu un glas totuși nu prea înfricoșat, ca să nu creadă că l-am recunoscut.
Îmi întoarce spatele, se urcă în mașină și pornește motorul. O clipă vreau să-i iau numărul, dar îmi dau iute seama că trebuie să fie vorba de o chestie furată. Nu vreau nici măcar să arunc o privire spre Buickul care se îndepărtează. Nu vreau să le dau nici cel mai mic motiv ca să se întoarcă.
Încep din nou să merg, rămînînd strict pe mijlocul trotuarului și încercînd să am un aer cît mai degajat... Totodată am grijă ca genunchii să nu mi se lovească între ei prea tare. Dacă strada ar fi complet pustie...
Aș putea să-l anunț pe șerif cu un minut mai devreme dacă m-aș întoarce din drum, dar nu-mi pot îngădui să risc cu nici un chip. Dacă din Buick mi s-ar vedea o schimbare bruscă de direcție nu mi-ar fi prea moale. De altfel, sînt aproape de Smiley, iar în fața barului se află redacția. De-acolo pot să dau telefon și să anunț marea veste ca Bat Masters și cu un prieten de-al său tocmai au trecut prin oraș luînd-o spre nord, probabil spre Chicago. Și Hank Ganzer, din biroul șerifului, o să vestească mai departe poliția statului: sînt toate șansele ca într-o oră sau două bandiții să fie arestați.
Și mai am și norocul să pun mîna pe o parte din recompensă pentru că am dat o informație utilă poliției; dar asta nu-i nimic față de articolul pe care o să-l public. Chiar dacă bandiții nu vor fi prinși, tot am despre ce să scriu. Și va fi o știre locală, chiar dacă vor fi prinși în altă parte. Cu puțin noroc vor fi poate și împușcături, ceea ce nu m-ar mira deloc după ce l-am văzut pe Bat Masters atît de aproape. Și tot ce s-a întîmplat mai pică și cum nu se poate mai bine. Pentru prima oară se petrece ceva la noi într-o joi seara. Pentru prima oară o să bat la potou ziarele din Chicago. Vor publica și ele știrea, fără nici o îndoială, și numeroși locuitori din Carmel City cumpără ziarele din capitala statului, însă acestea nu vor sosi cu trenul decît după amiază, iar atunci, iertată să-mi fie remarca, *Clarion* va fi deja în chioșcuri de cîteva ore.
Da, pentru prima oară o să tipăresc un ziar cu știri senzaționale. Chiar dacă Masters și complicele lui nu sînt arestați, faptul că au trecut prin oraș are totuși importanță. Și, pe deasupra, mai sînt și povestea cu nebunul fugit și cea cu Carl Trenholm...
Aducîndu-mi aminte de Carl o iau mai iute la picior. Nu mai are de ce să-mi fie teamă, deja am mers vreo sută de metri de cînd a plecat Buickul. Nu se mai zărește nicăieri, strada e din nou liniștită și pustie.
Trec prin fața magazinului de instrumente muzicale, care e cufundat în întuneric. La fel și magazinul universal. În dreptul băncii însă...
În dreptul băncii mă opresc ca și cum m-aș fi lovit de un zid. Și banca e cufundată în întuneric, deși n-ar trebui să fie. O luminiță trebuie să ardă în permanență deasupra camerei blindate. Am trecut doar de mii de ori noaptea prin fața băncii și niciodată n-am văzut stinsă luminița aceea.
O clipă îmi vine ideea nebunească: nu cumva Bat și amicul lui au jefuit banca? Ar fi caraghios. Dacă ar fi fost așa ar fi șters-o imediat și nu s-ar fi oprit ca să amenințe un biet pieton care nu le-a răspuns cum doreau la întrebare.
Nu, Masters și cel de lîngă el n-au jefuit banca. Și nici nu o fac în clipa asta. Mașina lor s-a îndepărtat rapid, iar eu am mers mai departe. N-a trecut prea mult de la ciocnirea noastră: n-ar fi avut cînd să pătrundă în bancă.
Îmi lipesc nasul de unul din geamuri.
La început nu văd nimic, în afară de chenarul unei ferestre în fundul sălii, de fapt, jumătatea superioară a unei ferestre-ghilotină aflată deasupra tejghelei. Pe urmă totul se distinge mai bine și văd că fereastra e deschisă.
Cu siguranță că pe-acolo s-a strecurat cineva: dar hoțul o mai fi înăuntru? Sau a plecat, lăsînd fereastra deschisă?
Clipesc din ochi încercînd să văd mai bine în stînga ferestrei, unde se află seiful. Deodată se vede un fulger scurt, ca și cum s-ar fi scăpărat un chibrit care n-a luat foc.
Hoțul mai e încă în bancă.
Fără să mă gîndesc, încep să alerg în vîrful picioarelor pe străduța dintre bancă și poștă.
Să nu mă întrebați de ce! Desigur, am și eu bani în această bancă, dar ea e asigurată, așa că nu risc să pierd nici o centimă. Nu-mi zic nici măcar că e vorba de un articol grozav pentru *Clarion* dacă pun mîna pe hoț... sau dacă-mi zdrobește figura. Nu-mi zic nimic, nu mă gîndesc la nimic, ci alerg pur și simplu spre fereastra rămasă deschisă.
O fi o reacție firească împotriva fricii și lașității pe care le-am simțit mai înainte. Poate că sînt beat sau poate că m-am țicnit, dar alerg în continuare în vîrful picioarelor pe străduță. În penumbră văd deodată fereastra.
E tot deschisă.
O privesc și îmi dau seama că am procedat ca un prost. De ce naiba n-am alergat la biroul șerifului, ca să-l anunț pe Hank? Hoțul – sau hoții – de-abia acum or fi pătruns în bancă. Le trebuie destul timp ca să forțeze seiful, iar Hank ar fi avut răgazul să vină și să-i înșface de guler. Dacă ar ieși acum, ce-aș face? Să trag asupra lui? Sau a lor? Ar fi caraghios: mai curînd i-aș lăsa să fugă.
Deodată aud un zgomot ușor sub fereastră și o mînă apare pe pervaz. Omul încearcă să iasă și n-am cum să mă duc după ajutor fără ca el să nu m-audă.
Cu cîteva clipe mai înainte, chiar aproape de fereas-

tră, am lovit o bucată de lemn, un fel de baston gros. Mă aplec și îl culeg de pe jos. În clipa în care un cap apare pe fereastră îi dau una cu bastonul. Mulțumesc lui Dumnezeu: n-am lovit prea tare. Dar în ultima clipă, cu tot întunericul, mi s-a părut ca văd...
Capul și mîna dispar și aud cum în interior cade cu un zgomot înăbușit un corp. Timp de cîteva secunde e liniște. Secunde care trec încet, înainte ca zgomotul sec al bastonului căzut la pămînt să mă anunțe că l-am scăpat din mînă.
Acum aș putea să dau o fugă pînă la biroul șerifului, dacă n-ar fi fost ceea ce cred că am văzut în clipa în care am lovit. Dar...
Joc totul pe o carte, mă aplec în interior pe fereastră și aprind un chibrit. Nu m-am înșelat deloc. Încalec pervazul, sar înăuntru și mă aplec deasupra hoțului. Îi pun o mînă pe piept. Inima îi bate, respirația pare normală. Îi pipăi capul și îmi ridic mîinile spre fereastră ca să mă uit la ele: nici urmă de sînge. Nu l-am lovit deci prea tare.
Cobor fereastra pentru ca nimeni să nu se mire văzînd-o deschisă și mă îndrept pe bîjbîite spre biroul cel mai apropiat – știu destul de bine locul fiindcă am fost deseori la bancă – și dau de un telefon.
– Ascult, îmi răspunde vocea distrată a unei telefoniste.
Tocmai mă pregăteam să spun numărul de telefon cînd îmi dau seama ce era să fac. Telefonista avea posibilitatea să afle de unde sun și mai știe și că banca e închisă la ora asta. Firește, ar asculta conversația. S-ar putea chiar să sune la biroul șerifului ca să anunțe că un străin dă telefon din bancă. Îmi pare însă c-am recunoscut vocea...
– Milly? întreb eu.
– Da. Sînteți... domnul Stoeger?
– Da, răspund eu cu inima mai ușoară. Ascultă, Milly, sun de la bancă, dar totul e-n regulă. N-ai de ce să-ți faci griji. Te rog, fii drăguță și nu asculta.
– Bine, domnule Stoeger. Ce număr doriți?
I-l dau pe cel al lui Clyde Andrews, președintele băncii. Răspunde el însuși. Cu toate că Milly mi-a promis că nu va asculta, nu-i spun lui Clyde prea multe.
– Sînt Doc Stoeger. Te sun de la bancă. Vino imediat aici. Cît poți de repede.
– Ce se întîmplă? Ceva nu-i în regulă? Ai băut? Și ce naiba cauți la bancă? E închisă!
– Cineva a pătruns în bancă. L-am amețit nițel cu o bucată de lemn atunci cînd a încercat să fugă pe fereastră. A leșinat, dar nu-i nimic grav. Cu toate astea, ar fi bine să-l iei și pe doctorul Minton în trecere. Și te rog grăbește-te.
– Bine, desigur. Îl anunți tu pe șerif sau vrei s-o fac eu?
– Nu anunța pe nimeni. Vino cît poți de repede, și gata!
– Dar... Nu înțeleg. De ce nu vrei să-l anunț pe șerif? E o glumă?
– Nu, Clyde. Mai întîi trebuie să știi cine e hoțul. Nu-i grav rănit, dar, pentru Dumnezeu, nu mai pune întrebări și vino mai repede cu doctorul. Ai priceput?
Îmi răspunde pe un alt ton:
– În cinci minute sînt acolo.
Închid și ridic din nou receptorul. Din nou drăguța de Milly mă întreabă ce număr doresc iar eu o întreb dacă știe ceva despre Carl Trenholm.
Nu știe nimic, nici măcar că i s-ar fi întîmplat ceva. Cînd îi spun puținul pe care l-am aflat își aduce aminte că în urmă cu o jumătate de oră biroul șerifului a fost chemat de la o fermă din apropierea autostrăzii.
Îmi zic că e mai bine să fiu în altă parte ca să anunț trecerea lui Bat Masters prin oraș și prezența nebunului scăpat de la azil la mine acasă. Nu e prudent să dau telefon de la bancă în chestia asta și, la urma urmei, cu cîteva minute mai devreme sau mai tîrziu, tot un drac e.
Mă întorc din nou pe bîjbîite spre fereastră și mă aplec asupra tînărului hoț, fiul lui Clyde Andrews. Respiră normal, inima îi bate regulat și chiar începe să se miște ușor. Nu știu prea multe despre ce se întîmplă atunci cînd cineva e lovit în cap, dar toate astea îmi par semne bune și mă simt cu inima ușoară. Ar fi fost groaznic dacă l-aș fi lovit prea tare: l-aș fi omorît sau l-aș fi rănit grav.
Mă așez pe podea, ca să nu fiu văzut dacă îi dă cuiva prin cap ideea să se uite pe geamul mare din față, și aștept.
S-au petrecut atîtea lucruri încît mă simt nițel cam amețit. Am atîtea subiecte la care să mă gîndesc încît prefer să nu mai știu de nici unul.
Stau în întuneric și aștept.
Cînd sună telefonul, fac un salt de aproape un metru.
Alerg să răspund.
– Domnule Stoeger, îmi zice Milly, m-am gîndit că e mai bine să vă anunț ceva, dacă tot sînteți acolo. Cineva a telefonat la biroul șerifului că luminița de deasupra camerei blindate e stinsă iar persoana care i-a răspuns, unul dintre ajutoarele domnului Kates, a zis că vine îndată la bancă.
– Mulțumesc, Milly. Mii de mulțumiri.
O mașină se oprește în stradă: o recunosc și respir ușurat. Din ea coboară Clyde Andrews și doctorul Minton.
Aprind lumina în sala mare, în timp ce Clyde deschide ușa din față. Îi spun de telefonul care s-a dat la biroul șerifului, în timp ce-l conduc spre fereastra sub care zace pe podea Harvey Andrews. Îl tîrîm într-un loc întunecos în care nici el și nici doctorul Minton nu pot fi văzuți din stradă. Tocmai la timp: deja Hank ciocănește la ușă.
Rămîn și eu în afara razei lui vizuale, pentru ca să nu fiu nevoit să dau lămuriri în legătură cu ceea ce fac aici. Îl aud pe Clyde cum îi deschide ușa și cum îl lămurește că și lui i-a dat cineva telefon și că totul e în ordine din moment ce s-a ars doar becul de la lumina de veghe.
După plecarea lui Hank, Clyde vine spre noi palid la față.
– N-are nimic, Clyde, îl asigură doctorul Minton. În curînd o să-și revină. În clipa în care o să se țină pe picioare o să-l conducem la spital, ca să-i facem neapărat o encefalogramă.
– Clyde, trebuie să te părăsesc. În seara asta se petrec o groază de lucruri. Dar în clipa în care o să fii sigur că puștiul e în afara oricărui pericol, dă-mi o știre și mie. Eu o să fiu ori la ziar, ori la Smiley. Sau dacă e prea tîrziu, mă găsești cu siguranță acasă.
– Bine, de acord, Doc. Și îți mulțumesc... Îți mulțumesc că m-ai anunțat pe mine și nu pe șerif.
– E și firesc. Îmi pare rău, dar n-am știut cine era atunci cînd l-am lovit.
– După ce mi-ai dat telefon m-am dus în camera lui. Își făcuse bagajele. Nu... nu înțeleg, Doc. Nu are decît cincisprezece ani. De ce naiba a făcut un asemenea lucru? E cam încăpățînat, i se mai întîmplă să facă prostii... dar chestia asta n-o pot înțelege.
Eu pricep ceva, dar în clipa asta mă gîndesc la Bat Masters, care se îndepărtează tot mai mult de oraș.
E timpul s-anunț poliția.

– Clyde, o să vorbim despre toate astea miine. Ascultă versiunea puștiului atunci cind o să poată vorbi și nu-l judeca mai inainte de a ști totul. Nu-i așa de grav pe cit crezi.
Plec din nou și-mi spun că iar m-am purtat ca un prost. Dar așa ceva fac de la inceputul serii! Sau, poate, chiar de la-nceputul vieții! Pe de altă parte, poate că totuși de data asta am procedat bine. Dacă l-aș fi anunțat pe Hank, puștiul s-ar fi putut trezi in cap cu un glonte in loc de un ciomag.
Se intimplă ca un om să fie prea perfect, un tată prea strict și prea conștiincios ca să se poată face iubit de fiul său. Dacă măcar o dată Clyde Andrews s-ar imbăta, dacă o singură dată in viața lui n-ar mai ști pe ce lume se află, ar avea cu siguranță o altă idee despre viață, chiar dacă după aceea n-ar mai pune niciodată gura pe alcool. Dar nu l-am văzut niciodată bind. Mai cred că nici n-a fumat vreodată și nici n-a injurat pe cineva.
Cu toate acestea, țin la el: fiindcă am impresia că sint mai curind ingăduitor. Dar sint fericit totuși fiindcă nu am avut un tată ca el. După părerea mea, cel mai bun tată din orașul nostru e Carl Trenholm.
Iar eu nu știu dacă mai trăiește sau e doar rănit.
O iau la goană. Cu toată vîrsta mea, mai sint încă in stare să alerg pînă la *Clarion*, care nu-i așa departe. N-am plecat de-acasă decît de vreo jumătate de oră, însă îmi pare că au trecut zile, atîtea aventuri mi s-au petrecut pe drum. Totuși, aș vrea să ajung in barul lui Smiley fără alte pățanii. Și, intr-adevăr, nu se intimplă nimic pînă acolo.
Prin geam zăresc barul gol și pe Smiley stind singur in spatele tejghelei și ștergind paharele ca de obicei. Așa își petrece el vremea atunci cind nu are altceva mai bun de făcut.
Dau buzna in bar și mă îndrept grăbit spre telefon.
– Smiley, in seara asta se petrec o groază de lucruri! Un nebun a evadat, Carl Trenholm a avut un accident și doi bandiți au trecut pe-aici acum un sfert de oră și trebuie...
Intind mina spre receptor. Dar n-apuc să-l ridic. In spatele meu, un glas imi spune pe nas:
– Ușurel, papașa, ușurel!

6

Mă intorc incetișor. S-au așezat la o masă in fundul barului, singura care nu poate fi văzută de afară. Tocmai de aceea au și ales-o. Halbele din fața lor sint goale, dar pistoalele pe care le-au scos mă indoiesc că sint la fel.
Unul dintre pistoale e in mina însoțitorului lui Bat Masters și e indreptat spre Smiley. Iar Smiley, pentru prima oară, nu mai zimbește. Și-a pus miinile pe tejghea și nici un mușchi nu i se mișcă.
Pistolul din mina lui Masters e indreptat spre mine.
– Deci ne-ai recunoscut, papașa?
Ar fi zadarnic să neg: m-am dat de gol.
– Ești Bat Masters, mormăi eu.
Mă intorc spre celălalt, pe care nu l-am putut vedea fiindcă rămăsese in mașină. E mic și indesat, cu un cap rotund și cu ochi ca de porc. Are aerul unei caricaturi de ofițer hitlerist.
– Iertare, dar pe el nu-l recunosc.
Masters izbucnește in ris.
– Vezi, George, nu ești celebru ca mine! Ce zici de asta?
George nu-l slăbește din ochi pe Smiley.
– Eu zic că amicul n-ar trebui să stea in spatele tejghelei. O fi avind pe-acolo vreun pistol și-i pot veni diverse idei năstrușnice.
– Veniți amindoi încoace, zice Masters. Cu cît sintem mai mulți, cu atît ne distrăm mai bine. Nu-i așa, George?
– Tacă-ți fleoanca, mormăie George și deodată îmi schimb părerea despre el.
Personal n-aș fi avut curajul să-i spun lui Masters pe un asemenea ton, să tacă.
Smiley inconjoară barul. Ii intilnesc privirea și schițez un zimbet cam strimb:
– Imi pare rău, Smiley. Se pare c-am dat de belea.

Rămine cit se poate de liniștit:
– Nu-i vina ta, Doc.
Nu-s prea sigur. Acum îmi aduc aminte că am văzut o mașină parcată in fața barului. Dacă aș fi gindit cu capul și nu cu o altă parte a anatomiei mele, ar fi trebuit să arunc o privire asupra acelei mașini. Iar dacă aș fi avut bun simț măcar de două centime, aș fi urcat mai curind in redacție in loc să năvălesc ca un cretin in barul lui Smiley și in brațele lui Bat Masters și George.
Iar dacă poliția statului ar fi sosit mai inainte ca bandiții să o șteargă, in *Clarion* s-ar fi publicat un articol bombă. In felul in care decurg lucrurile articolul continuă să fie grozav, dar cine il va scrie? Greu de știut.
Smiley și cu mine sintem acum alături și Masters se gindește că un singur pistol e de-ajuns ca să ne țină sub ascultare. Pe-al lui il viră in hamul de sub braț.
– Ei, și-acum? zice el.
O nouă probă că stăpinul e intr-adevăr George, sau cel puțin e egalul lui Masters. Uitindu-mă la George mai de aproape înțeleg cu ușurință de ce Masters e un viteaz numai mușchi, iar George e creierul.

– N-avem incotro, trebuie să-i luăm cu noi, Bat.
Imi dau seama cu vădită neplăcere ce inseamnă asta.
– Ascultați, le zic eu, in spatele barului e o debara. Ne legați pur și simplu și ne lăsați acolo! Or să ne găsească peste mai multe ore, iar atunci o să fiți hăt, departe. N-o să aveți de ce să vă pese.
– Dar puteți fi găsiți și in citeva minute. Ați luat, fără indoială, numărul mașinii și ați văzut și in ce direcție mergem.
Scutură din cap și adaugă fără putință de tăgadă:
– Haidem să spălăm putina, Bat, aruncă o privire afară.
Masters se ridică și se indreaptă spre ușă: pe urmă șovăie și se duce spre bar. Trece in spatele tejghelei și-și pune in fiecare buzunar al hainei cite o sticlă de whisky. Apoi deschide sertarul și ia toate bancnotele pe care le găsește, fără să se sinchisească de mărunțiș. Pe urmă se duce din nou spre ușă.
Citeodată oamenii sint pur și simplu nebuni de legat. Smiley intinde o mină. Spune:
– Cinci dolari. Doi dolari cincizeci fiecare sticlă.
Riscă să primească un glonte drept in cap dar, dintr-un motiv care-mi scapă, lui Mastes i se pare amuzant ceea ce aude. Zimbește, scoate cinci dolari și-i pune in mina lui Smiley.
– Bat, se enervează George, n-o mai face pe nebunul și vezi ce-i afară.
Masters deschide ușa, aruncă o privire și ne face semn, de pe trotuar. In acest timp George s-a ridicat și a trecut in spatele nostru și acum ne amenință cu pistolul ascuns in buzunar.
– Haideți, ieșiți.
Intr-un fel, e foarte politicos, chiar prietenos.
Ieșim in răcoarea plăcută a unei nopți care nu poate să dureze prea mult dacă lucrurile continuă să evolueze așa. Buickul, bineințeles, e parcat chiar in dreptul barului. Dacă măcar l-aș fi remarcat inainte de a intra, alta ar fi situația acuma.
Buickul e o mașină cu patru uși. George ordonă ca eu și cu Smiley să urcăm in spate. N-avem incotro

și ne supunem. George se așază în față, dar într-o parte, ca să ne țină sub supraveghere pe deasupra scaunului său. Masters urcă la volan și-i dă drumul. Apoi îmi strigă fără să se uite la mine:
- Hei, papașa, încotro mergem?
- La șapte sau opt kilometri de-aici începe pădurea, îi răspund eu. Dacă ne duceți acolo, ne legați și ne puneți cîte un căluș în gură, nu putem fi găsiți decît mîine dimineață.
Nu vreau să mor, nu vreau nici ca Smiley să moară, iar ideea mi se pare atît de bună încît, timp de cîteva clipe, sînt plin de speranță. Dar îl aud pe Masters cum mormăie:
- Hei, papașa, cum se cheamă colțișorul ăsta?
Înțeleg că nu mai avem nici o șansă. Fiindcă i-am răspuns cu dezinvoltură atunci cînd a pus o întrebare dezinvoltă, nu mai avem nici o scăpare.
Mașina o ia spre nord. Mi-e frică și m-am trezit complet din beție. Nu văd nici un motiv ca să fiu constrîns să sufăr de două lucruri deodată, așa că îmi iau inima în dinți și spun:
- Nu se poate bea nici măcar un strop?
George vîră mîna într-unul din buzunarele lui Masters și ne întinde o sticlă. Mîinile îmi cam tremură atunci cînd desfac dopul. Mai întîi îi întind sticla lui Smiley, care bea o înghițitură și mi-o dă înapoi. Iau și eu o înghițitură, cu mult mai generoasă: alcoolul mă încălzește și topește imediat bulgărele de gheață pe care îl am în stomac. N-aș spune că sînt în culmea fericirii, însă mă simt mai bine. O clipă mă întreb la ce s-o fi gîndind Smiley, dar îmi aduc aminte de nevasta și de copiii lui și imediat m-apucă regretul.
- Îmi pare rău, Smiley, îi zic eu și-i întind din nou sticla.
- Nu-ți face sînge rău, Doc, îmi răspunde el și pe urmă glumește: E cam nasol, la urma urmei. Poate să iasă un articol trăsnet pentru *Clarion*, dar oare Pete o să fie în stare să-l scrie?
Eu însumi mă întreb cu toată seriozitatea. Pete este unul dintre cei mai buni tipografi din Illinois, dar cum ar putea să relateze evenimentele din această noapte? Mîine va scoate ziarul fără probleme, dar niciodată n-a scris vreun articol, cel puțin de cînd lucrează pentru mine. Ca să prezinte toate știrile din cursul acestei nopți i-ar trebui o oarecare pricepere. Un nebun evadat, accidentul lui Carl și ceea ce o să ni se întîmple lui Smiley și mie. Încep să mă-ntreb dacă trupurile noastre vor fi descoperite la timp sau Pete va vorbi doar de o dublă dispariție misterioasă. Asta e clar, o să se afle repede. Cea a lui Smiley, fiindcă barul lui a rămas deschis și nu e nimeni în spatele tejghelei; iar a mea, fiindcă trebuie să mă întîlnesc cu Pete dis-de-dimineață și după ce-o să mă aștepte vreo oră o să-nceapă să mă caute.
Ieșim din oraș și o luăm pe un drum de țară. Masters se oprește cînd ajungem la o bifurcație:
- Încotro duc drumurile astea?
- Amîndouă la Watertown, îi răspund. Cel din stînga o ia de-a lungul rîului, iar celălalt trece printre dealuri; e mai scurt, dar e prost.
În aparență, drumurile rele nu-l sperie pe Masters. Întoarce spre dreapta și mașina începe să urce. Dacă aș fi fost la volan n-aș fi luat-o niciodată pe-aici. Dealurile sînt destul de abrupte. Nu sînt prăpăstii ca în munți, însă poți să-ți distrugi ușor mașina dacă ratezi un viraj și ai ocazia să te prăbușești. Nu sînt prea adînci rîpile, dar oricînd le-aș vedea mi-ar reveni răul de înălțimi.
Fobiile sînt caraghioase și n-ai cum să le explici. O simt pe-a mea cum revine din clipa în care începem să urcăm. Ca să fiu sincer, îmi este mai teamă de rîpile pe care le văd decît de pistolul lui George. Da, fobiile sînt chestii ciudate. Teama mea de înălțimi este una din cele mai comune. Lui Carl îi e teamă de pisici. Al Grainger suferă din pricina focului.
Sîntem acum aproape de culme: acolo e un viraj în ac de păr și pe urmă drumul coboară. Masters oprește mașina.
- Gata, copii, mormăie el. Dați-vă jos din mașină, ca să vă văd mersul.
Ies mai întîi ei din mașină.
Lăboanța lui Smiley îmi strînge puternic brațul: nu-mi dau seama dacă este un gest de adio sau un semnal.
- Treci înainte, Doc, îmi zice el calm, de parcă ar da restul la casă.
Deschid ușa pe partea mea, dar mi-e frică să pun piciorul afară. Nu pentru că o să fiu doborît, asta se va petrece oricum, fie că mă dau jos din mașină, fie că nu. Ori mă tîrăsc pe șosea, ori mă împușcă în mașină. Nu. Mi-e pur și simplu o frică prostească fiindcă ne-am oprit pe marginea rîpii care se cască la vreun metru de roți. Ca de obicei, e vorba de teama mea de înălțime. E întuneric, zăresc doar marginea drumului și nimic altceva și îmi închipui abisul abrupt. Șovăi cu un picior afară.
- Haide, Doc, insistă Smiley și îl aud cum alunecă în dreapta mea pe banchetă.
Deodată aud un declic și totul se cufundă în beznă. Smiley a întins brațul lui lung pe deasupra scaunului din față pînă la tabloul de bord și a stins farurile. E întuneric deplin.
Pe urmă un ghiont în rinichi mă face să ies din mașină ca un dop de șampanie: am senzația că nici măcar nu ating metrul acela de drum care ne desparte de rîpă. În timp ce cad în gol, în întuneric și necunoscut, aud înjurături și o împușcătură. Mi-e așa de frică încît aș fi în stare să urc înapoi cu cea mai mare plăcere și să mă iau la întrecere de viteză cu un glonte de pistol.
Ajung pe pămînt, cad și mă rostogolesc. E mai puțin abrupt decît am crezut: nu-i decît o biată pantă cu înclinarea de 45 de grade, bine căptușită cu iarbă deasă. Culc la pămînt un tufiș sau două mai înainte ca un altul, mai solid, să-mi întrerupă căderea. Îl aud pe Smiley cum sosește în spatele meu și mă ridic ca să cobor mai departe panta cît mai repede posibil. Brațele și picioarele îmi răspund la comenzi, ceea ce înseamnă că nu sînt prea grav rănit.
Ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și încep să văd ceva din peisaj. Mai jos sînt copaci și mă îndrept în goană spre ei, alunecînd pe șezut sau rostogolindu-mă pur și simplu ca un bulgăre.
Ajung la copaci. Smiley vine din urmă chiar în clipa în care pe vîrful colinei se aprind farurile mașinii. Cîteva gloanțe șuieră pe la urechile noastre. Îl aud pe George strigînd:
- Nu-ți consuma gloanțele. Hai s-o ștergem!
- Chiar trebuie să plecăm?...
- Și încă în cea mai mare viteză! Nu sînt decît copaci pe-aici și pierdem o oră ca să ne jucăm de-a v-ați ascunselea. S-o ștergem!
Sînt cele mai dulci cuvinte pe care le-am auzit de nu știu cîtă vreme.
Se aud portierele trîntite și mașina luînd-o din loc. La mai puțin de doi metri în stînga mea Smiley mă întreabă:
- Hei, Doc! Cum merge? Nici o bubă?
- Nu cred. Ești foarte drăguț, Smiley. Mulțumesc.
Înconjoară un copac și-l văd chiar lîngă mine.
- N-ai pentru ce. Vino repede. Avem o șansă, o mică șansă ca să-i interceptăm.

– Să ce...?

Vocea îmi pare ascuțită și ciudată. Mă întreb dacă Smiley nu și-a pierdut deodată mințile. Nu-mi pot închipui nimic în lume care să-mi displacă mai mult decît să-i interceptez pe Masters și George.

Dar Smiley mă apucă de braț și mă tîrăște spre josul pantei, printre copacii întunecoși.

– Ascultă, Doc. Eu știu ținutul ca pe buzunarul meu. Am vînat deseori pe-aici.

– Ai vînat bandiți?

– Drumul ăsta are o curbă în ac de păr la vreo cincizeci de metri de-aici, chiar de-asupra noastră. Dacă putem să ajungem la drum mai înainte ca ei să treacă pe-acolo și dacă mai găsim și un bolovan pe care să li-l aruncăm în fața mașinii...

În așa ceva nu cred, dar mă tîrăște după el și deja ies din pădure. Ochii mi se obișnuiesc cu întunericul și zăresc drumul la vreo zece metri dedesubtul nostru. De departe, la curbă, o lumină anunță că mașina care ne interesează se apropie. Aud și zgomotul motorului.

– Caută un bolovan, sau orice altceva de aruncat. Dacă le-am putea face țăndări parbrizul sau orice altceva...

Se apleacă și pipăie în jurul lui. Fac la fel, dar taluzul e neted, acoperit de iarbă veștedă. Nu găsesc nici o piatră.

Smiley nu are nici el mai mult noroc decît mine. Înjură și-l aud mormăind:

– Dacă aș avea un pistol...

Brusc, memoria-mi ajunge acasă:

– Am eu unul.

Se ridică deodată și se întoarce spre mine. În sinea mea sînt fericit că nu poate să-mi vadă chipul și că nici eu, la rîndul meu, nu pot să i-l văd.

Îi întind pistolul. Farurile mașinii se văd bine acum după ce-a trecut de curbă. Smiley mă împinge spre copaci și se ascunde și el după unul.

Mașina gonește cu viteză, dar Smiley ochește cu grijă, fără să se grăbească. Trage primul glonț atunci cînd Buickul este la vreo patruzeci de metri, pe al doilea cînd este la numai douăzeci de metri. Lovește parbrizul drept în mijloc. Masters e străpuns și el. Mașina părăsește drumul și se prăbușește în rîpă. Face un tonou complet, farurile ei risipesc bezna nopții descriind un arc de cerc nebunesc, după care se turtește de un copac cu un zgomot de sfîrșit de lume.

Timp de o secundă după acest teribil zgomot domnește o tăcere asurzitoare. După care rezervorul de benzină explodează.

Mașina ia foc și se face lumină ca ziua. Ne repezim spre locul accidentului și vedem că unul dintre bărbați a fost aruncat afară: e Masters. George e încă înăuntru, însă nu putem face nimic pentru el. În acest infern de flăcări i-ar fi imposibil să reziste și atît cît ne-ar trebui să ajungem pînă la mașină. Îl tîrîm pe Masters departe de prăpăd, ca să vedem dacă mai trăiește. Chipul parcă i-ar fi fost trecut printr-un mixer și are brațele rupte. Nu ne dăm seama dacă are leziuni interne dar respiră și inima încă îi mai bate normal.

Smiley se uită la epava în flăcări.

– Un Buick de toată frumusețea distrus în întregime, murmură el. Și pe deasupra și ultimul tip.

Clatină cu tristețe din cap și pe urmă face un salt înapoi, ca și mine, cînd o nouă explozie scutură mașina: sînt gloanțele din pistolul lui George, care fac explozie.

– Unul dintre noi trebuie să se întoarcă pe jos, îi zic eu lui Smiley. Iar celălalt trebuie să rămînă aici, ca să-l ajute pe Masters.

– Pe legea mea, mormăie el, nu văd ce mai putem face pentru el, dar nici nu putem să-l lăsăm chiar așa... Hei! Uită-te! O mașină...

Într-adevăr, spre noi înaintează încet farurile unei mașini.

Alergăm spre șosea ca s-o oprim, dar ea ne-ar fi zărit și fără intervenția noastră. E o mașină de patrulă a poliției statului, cu doi polițiști. Din fericire, pe unul dintre ei îl cunosc – Willie Peeble – iar celălalt e un prieten al lui Smiley, așa că ne cred pe cuvînt cînd le istorisim toată tărășenia. Cu atît mai mult cu cît Peeble știa despre Masters cît de căutat e și l-a putut recunoaște cu toate rănile lui.

Masters încă mai trăiește, dar Peeble nu crede c-ar fi bine să-l mișcăm din loc. Urcă pînă la mașina lui și cere prin radio o ambulanță. Cînd se întoarce ne spune:

– În clipa în care ambulanța sosește, o să vă ducem în oraș. Mîine trebuie să scrieți cîte o declarație.

– Perfect, răspund eu. Trebuie să mă întorc la redacție cît mai repede posibil. Iar Smiley a lăsat barul deschis... Ei, Smiley, n-ai păstrat cumva din întîmplare sticla pe care am avut-o în mașină?

Dă din cap.

– A trebuit să sting farurile, să te împing afară, să cobor și eu, așa că...

Această risipă de alcool bun îmi smulge un suspin. Cealaltă sticlă, pe care Bat Masters o avea în buzunar, n-a rezistat accidentului. La urma urmei, Smiley mi-a salvat viața, așa că mă văd silit să-l iert fiindcă a aruncat sticla pe care o ținea în mînă.

Deodată îmi aduc aminte de Carl și îl întreb pe Peeble dacă a fost vreun raport în legătură cu Carl Trenholm prin stația de radio a poliției.

– Nu. Dar a fost vorba de un nebun care a scăpat. L-au prins probabil, din moment ce s-au întrerupt cercetările.

Asta-i o veste bună, într-un fel. Yehudi Smith n-a mai avut răbdare să mă mai aștepte. Mi-ar fi părut rău să fiu nevoit ca eu să-l denunț. Nebun sau nu, era la urma urmei invitatul meu.

Iar faptul că despre Carl nu s-a zis nimic la stație e mai curînd îmbucurător.

O mașină venind din direcție opusă se oprește în clipa în care șoferul zărește mașina poliției și epava calcinată a Buickului. Șoferul e un tip din Watertown, pe care Willie Peeble îl cunoaște și care se îndreaptă spre Carmel City. Polițistul ne prezintă și proprietarul mașinii se arată încîntat să ne conducă în oraș.

Cînd mă uit la ceasul de la bordul mașinii nu-mi vine să cred: e numai ora zece. S-au petrecut atîtea lucruri de cînd am plecat din redacție!

Tipul ne lasă în fața barului lui Smiley. Văd lumină la mine în redacție, ceea ce înseamnă că Pete e acolo. Dar înainte de a-l întîlni am nevoie de un carburant. Intru cu Smiley în bar.

Barul e la fel de pustiu cum l-am lăsat. Dacă un client o fi venit, a așteptat ce-a așteptat și apoi a plecat.

Smiley se duce în spatele tejghelei și ne toarnă de băut în timp ce eu mă duc la telefon. Îl sun mai întîi pe Pete. Cînd îmi recunoaște vocea, exclamă:

– Doc! Pe unde naiba umbli?

– O să-ți povestesc! Ai cumva vești de la Carl?

– Totul e-n regulă. Nu știu ce-a pățit, dar nu-i nimic grav. Am telefonat la spital. După ce-a primit îngrijiri a plecat. Am încercat să aflu ce-a avut, dar mi-au retezat-o zicînd că nu dau astfel de informații la telefon. L-am sunat acasă; nu mi-a răspuns nimeni.

– Mulțumesc, Pete. Acum sînt liniștit. Ascultă-mă:

avem ceva de lucru în noaptea asta. Accidentul lui Carl, prinderea nebunului și... și ceva și mai senzațional. Totul trebuie scris și cules în noaptea asta.
– Sigur că da, Doc. Îmi place să sfîrșesc așa o seară. Unde ești?
– Dacă te uiți pe fereastră, mă vezi. Sînt la Smiley. Hai să bem una în viteză, în sănătatea lui Carl. N-are nimic grav dacă l-au lăsat să plece.
– Bine, Doc, nici nu vreau ceva mai de soi. Dar cum de ești la Smiley? Am trecut pe-acolo! Nu era nimeni. Am așteptat cinci, zece minute, după care am urcat în redacție pentru cazul în care dai telefon și am pregătit linotipul.
– Smiley și cu mine am făcut o scurtă plimbare. Am să-ți povestesc.
– Bine. Vin imediat.
Mă întorc la bar și iau cu o mînă tremurătoare paharul pe care mi-l întinde Smiley. Îmi zîmbește și recunoaște:
– Și mie îmi tremură miinile, Doc.
Întinde o mînă și-mi dau seama că nu e cu nimic mai brează decît a mea.
– Ei bine, îmi zice el, ai un articol grozav. Nu mai ai de ce te plînge. A, să-ți dau înapoi pușcociul.
Pune pe tejghea pistolul meu calibru 38 cu țeava scurtă.
– E ca nou, numai că-i lipsesc două gloanțe. Dar cum de-ai avut drăcia asta la tine?
Nu știu de ce n-am chef să-i spun adevărul și îi îndrug la repezeală ce-mi trece prin minte:
– A trebuit să vin pe jos și Pete mi-a dat telefon ca să-mi spună că un nebun se plimbă în stare de libertate. L-am vîrît în buzunar fiindcă eram cam nervos.
Se uită lung la mine, dînd încet din cap.
Știu ce gîndește: am avut arma asta cu mine atunci cînd am fost luați pe sus și purtați, așa cum credeam, în cea din urmă din plimbările noastre, și n-am încercat să mă servesc de ea. Ca să fiu sincer, am fost atît de speriat încît pur și simplu am uitat de pistol pînă cînd l-am auzit pe Smiley că și-ar dori unul. Îi zîmbesc.
– Ai dreptate, Smiley. Sînt la fel de îndemînatic cu un pistol în mînă ca un șarpe cu patine cu roți. Poți să-l păstrezi.
– Ce? Vorbești serios? Tocmai mă gîndeam să-mi cumpăr unul ca să-l păstrez sub tejghea.
– Vorbesc serios. Mă simt mai liniștit fără o mașinărie ca asta.
O privește cu admirație.
– E o jucărie drăguță. Valorează ceva.
– Și viața mea valorează ceva, Smiley. Pentru mine, în orice caz. Și mi-ai salvat-o atunci cînd m-ai împins afară din mașină.
– Haida de, Doc, n-am făcut nimic. Și, la urma urmei, n-aș fi putut coborî nici eu însumi dacă ai fi stat ca un dop în ușă. Și n-ar fi avut nici un chichirez să fi ieșit în mijlocul șoselei. În sfîrșit, dacă mi-l dai cu adevărat, îți mulțumesc din suflet.
Îl vîră sub tejghea, pe urmă mai toarnă un rînd.
– Ușurel, ușurel, zic eu. Am o groază de lucru. Ridică ochii spre pendula din perete: nu e decît ora zece și jumătate.
– Haide, Doc, ai tot timpul, seara de-abia a început! E de-abia un dulce copil!
Mda, și încă un copil grozav!
Pete își face apariția.

7

Smiley îi întinde un pahar.
– Doc, mă întreabă Pete, ce-i cu plimbarea asta cu mașina pe care ai făcut-o cu Smiley? Parcă aveai mașina în pană iar Smiley nu știe să conducă.
– Pete, îi răspund eu, Smiley n-are nevoie să știe să conducă o mașină ca să aibă geniu. El omoară sau capturează ucigași. Iată ce-am făcut. Sau, mai bine zis, ce-a făcut Smiley. Eu doar l-am însoțit ca să mă plimb cu mașina.
– Îți bați joc de mine, Doc.
– Dacă nu mă crezi, n-ai decît să citești mîine dimineață gazeta pe care o scoatem împreună. Ai auzit de Bat Masters?
Pete dă din cap în timp ce întinde mîna spre pahar.
– Dar de George?
– George și mai cum?
Deschid gura ca să-i spun că nu știu cum îl mai cheamă, dar Smiley mă bate la potou, ca de obicei în ultima vreme:
– George Kramer.
Îl privesc cu uimire.
– De unde îi știi numele?
– L-am găsit într-o revistă cu povestiri polițiste. Era acolo și poza lui, și cea a lui Masters. Fac parte împreună din banda lui Gene Kelley.
– Și i-ai recunoscut singur? Înainte ca să vin eu?
– Sigur. Dar nu puteam să-i anunț pe sticleți atîta vreme cît erau în barul meu. Așteptam s-o șteargă și să le spun polițiștilor să-i aștepte pe drumul dintre Carmel City și Chicago. Într-acolo se duceau. Am ascultat ce vorbeau, dar n-au spus mare lucru. Aveau o întîlnire mîine după amiază la Chicago.
– Nu-ți bați joc de mine? Chiar i-ai recunoscut înainte de a veni eu?
– Am să-ți arăt revista, Doc.
– De ce nu mi-ai spus nimic?
Smiley dă din umerii lui puternici.
– Nu m-ai întrebat. Tu de ce nu mi-ai spus de pistolul pe care-l aveai asupra ta? Dacă mi l-ai fi strecurat în timp ce mergeam cu mașina, le-am fi făcut felul mai repede.
Pete ne privește ca pe niște nebuni:
– Ascultați, dacă rîdeți de mine mergeți puțin cam departe. Ce s-a petrecut, de fapt?
Nici Smiley, nici eu nu-i dăm nici o atenție.
– Smiley, unde-i revista aceea? Nu poți să mi-o împrumuți?
– Sigur că da. Dar ce, nu mă crezi?
– Te-aș crede chiar dacă m-ai minți. Însă revista asta mi-ar permite să nu-mi pierd timpul. Acolo pot găsi tot ce mă interesează în legătură cu băieții cu care ne-am jucat de-a hoții și vardiștii. Altfel, va trebui să dau un telefon la Chicago.
– Mă duc s-o caut, Doc.
Smiley se duce la primul etaj. Mi se face milă de Pete și-i povestesc pe scurt ce s-a întîmplat. E nemaipomenit de nostim să vezi cum i se măresc ochii de uimire și cum rămîne cu gura căscată și să te gîndești că după apariția ziarului mulți cetățeni din Carmel City or să arate la fel.
Smiley vine cu publicația, pe care o vîr în buzunar înainte de a mă duce din nou la telefon. Trebuie să aflu ce s-a întîmplat cu Carl pînă cînd m-apuc de scris. Și din prietenie, desigur, dar acum sînt mai liniștit din moment ce am aflat că nu e rănit grav. Sun mai întîi la spital, dar nu mi se dă nici o informație. Îl sun atunci pe Carl acasă. Nu răspunde nimeni. Așa că mă întorc lîngă Smiley și Pete.
Smiley stă cu fața spre stradă.
– Cineva urcă la redacție, Doc. Parcă ar fi Clyde Andrews.
Pete se întoarce și el spre stradă, dar nu se mai vede nimeni.
– Da, s-ar putea să fie el. Am uitat să-ți spun, Doc

A sunat nu demult, în urmă cu vreo douăzeci de minute. I-am spus că te-aștept să pici din clipă în clipă.
- N-ai închis ușa cu cheia, Pete?
- Nu.
Aștept un minut, ca să-i dau timp lui Clyde să intre în redacție, pe urmă mă duc din nou la telefon. Ascult un moment cum sună telefonul și-mi închipui cum bancherul se întreabă dacă trebuie să răspundă sau nu.
- Clyde, aici e Doc. Cum îi merge puștiului?
- Foarte bine. Și țin să-ți mulțumesc încă o dată pentru ce-ai făcut... și-aș vrea să-ți vorbesc. Vii la redacție?
- Sînt la Smiley. Dacă vrei să-mi vorbești, treci pe-aici.
Are un moment de ezitare.
- Nu poți să urci la redacție?
Zîmbesc de unul singur. Nu numai că Andrews nu bea cu nici un chip, dar nici nu pune piciorul în vreun restaurant sau bar.
- Nu pot, Clyde, îi zic eu cu gravitate. Dacă ai ceva să-mi spui, trebuie să treci pe la Smiley.
- Foarte bine, zice el pe un ton destul de crispat. Vin imediat.
Mă întorc spre cei doi prieteni plini de bucurie:
- Clyde Andrews o să vină aici. Evenimentul se sărbătorește.
Smiley face ochii mari.
- Nu-i adevărat!
- Stai să vezi.
Trec în spatele tejghelei cu gravitate, iau o sticlă și două pahare și le duc la o masă, cea mai îndepărtată din încăpere, sub privirile uluite ale lui Pete și Smiley.
Umplu cele două pahare și mă așez. Pete și Smiley mă privesc fix. Pe urmă se întorc amîndoi. Clyde Andrews tocmai intră în bar cu un pas țeapăn.
- Bună seara, zice el.
Pe urmă vine la masa mea.
- Stai jos, Clyde.
Se așază. Mă uit la el din cap pînă-n picioare, după care îi spun cu severitate:
- Nu-mi place deloc pentru ce-ai venit să-mi ceri!
- Dar, Doc, mă roagă el, chiar trebuie să relatezi ce s-a întîmplat? Harvey n-ar dori...
- Ei bine, tocmai asta vreau să spun. Cum îți închipui că o să public ceva?
Se uită la mine și înfățișarea lui se schimbă.
- Doc! N-ai să publici nimic?
- Sigur că nu! Ascultă, Clyde! Îți propun un pariu... Pariez că știu suma exactă pe care o avea puștiul atunci cînd voia s-o ia din bancă... Nu, să nu crezi că l-am scotocit prin buzunare. Știu doar că avea un cont în bancă; doar lucra acolo în fiecare vacanță. Vroia să fugă de-acasă. Știa prea bine că nu i-ai fi dat voie să-și retragă banii și că nici nu putea s-o facă fără s-o știi. Indiferent dacă avea douăzeci de dolari sau o mie, atunci cînd l-am surprins în bancă, suma reprezintă contul pe care-l avea el.
Andrews respiră adînc.
- Ai dreptate. Nici un cent mai mult.
- Pentru un băiat de cincisprezece ani, Harvey este minunat, Clyde. Acum, ascultă-mă puțin. Recunoști că am procedat bine chemîndu-te pe tine în loc să-l anunț pe șerif? Și nu fac rău că nu vreau să public nimic despre chestia asta?
- Așa-i.
- Ești într-un bar, Clyde. Ai putea răspunde: „Drace, ai avut dreptate!" Nu insist să vorbești așa. Dar te-ai întrebat de ce băiețașul a vrut s-o șteargă? Nu ți-a spus-o încă?

- Nu. Acum îi e bine, doarme. Doctorul Minton i-a făcut un sedativ și mi-a interzis să-i pun vreo întrebare pînă mîine.
- Atunci am să-ți spun eu. N-are nimic ce să-ți spună cu adevărat. O să-ți spună, poate, că dorea să intre în armată, sau să facă teatru, sau mai știu eu ce. Dar e fals, chiar dacă el crede că asta e adevărul. Fie că o știe sau nu, el fugea de ceva și nu alerga spre ceva.
- Dar de ce fugea?
- De tine.

Timp de o clipă cred că o să se supere și sînt fericit cînd îl văd că rămîne calm.
Se așază mai bine pe scaun și murmură:
- Zi-i mai departe, Doc.
E timpul să bat fierul cît e cald.
- Ascultă, Clyde, poți să te scoli și să pleci cînd vrei, dar trebuie să-ți vorbesc deschis. Ești un tată deplorabil.
În orice altă ocazie m-ar fi lăsat să vorbesc singur. Dar într-o altă ocazie nu s-ar fi aflat la o masă în barul lui Smiley.
-Ești un om nemaipomenit, Clyde. Dar ești prea rigid, scrupulos, strict. Nimeni nu suportă astfel de oameni. Un om poate fi bun și perfect fără să aibă neapărat nevoie să se ocupe de felul în care trăiește vecinul lui. Sau fiul lui.
Nu-mi răspunde, ceea ce e un semn de toleranță. Poate că începe să înțeleagă.
- Cînd o să ai mîine o discuție cu fiu-tău, ce o să-i spui?
- Nu... nu știu.
- Atunci mai bine nu-i spune nimic. Mai ales, nu-i pune întrebări. Și lasă-i la el banii, ca să fugă atunci cînd are chef. Dar s-ar putea, dacă-ți schimbi atitudinea, să nu mai simtă nevoia s-o șteargă de-acasă. Băiatul e o ființă umană. Și tu ai putea să fii, dacă ai vrea.
Se lasă o tăcere apăsătoare. Clyde privește zidul de deasupra capului meu. Deodată ia paharul de whisky din fața lui. Îl înșfac iute pe-al meu și îl golesc în timp ce el soarbe o picătură. Se strîmbă.
- E oribil, murmură el. Doc, spune drept, chiar îți place?
- Nu, mărturisesc eu. Am oroare de gustul ăsta. Ai dreptate, Clyde, e oribil.
Se uită la paharul pe care îl ține în mînă și se înfioară.
- Nu-l bea. Înghițitura asta e destul. Și nu încerca să bei niciodată tot paharul dintr-o sorbitură, fiindcă ai să te îneci.
- Probabil că e lipsa de obișnuință. Mi s-a întîmplat să beau cîteodată un păhărel de vin, dar nu mi-a displăcut prea mult. Oare domnul Wheeler are vin?
- Îl cheamă Smiley și are.
Mă scol în picioare, îi dau pentru prima oară în viața mea o palmă peste spate și adaug:
- Haide, Clyde, să vedem cu ce ne poate servi!
Îl duc la tejghea și-i spun lui Smiley:
- Clyde dă un rînd. Pentru el un vin și pentru mine un țap de bere.
Îl privesc pe Smiley încruntînd din sprîncene, fiindcă aerul lui uluit mă calcă pe nervi. Înțelege imediat și începe din nou să zîmbească:
- Sigur că da, domnule Andrews. Ce vin preferați?
- Aveți un Xeres, domnule Wheeler?
Simt nevoia să intervin:
- Clyde, dă-mi voie să ți-l prezint pe Smiley. Smiley, dînsul e Clyde.
Smiley izbucnește în rîs și chiar și Clyde zîmbește. Zîmbetul îi iese cam strîmb, dar are să se antreneze

și știu, în sfîrșit, că Harvey Andrews n-are să mai încerce să fugă de-acasă.
Ajunși în redacție, Pete se asigură mai întîi că linotipul e destul de cald, în timp ce eu trîntesc pe birou mașina de scris și încep să masacrez clapele bătrînei mele Underwood.
Îi spun lui Pete, care îmi așteaptă primul foileton, să culeagă un titlu: *Un patron de bar pune mîna pe un ucigaș primejdios*, ca să vedem dacă avem destul loc. Oh, desigur, țin să apar și eu în articol, dar vreau să fac din Smiley un erou dintr-un motiv foarte simplu: a fost cu adevărat un erou.
Pete a cules titlul – și merge perfect – cînd îi întind prima pagină a articolului.
La mijlocul celei de a doua pagini îmi dau seama că nu știu dacă Bat Masters mai e încă în viață, așa cum am lăsat să se înțeleagă la început. E mai bine să m-asigur, să văd cum stau de fapt lucrurile. N-are nici un rost să dau telefon la spital, așa că sun la poliția din Watertown. Îmi răspunde chiar Willie Peeble.
– Sigur că trăiește, Doc. Și-a recăpătat cunoștința și a vorbit. Își închipuie că o să moară, așa că a cerut de mîncare.
– Și chiar va muri?
– Bineînțeles, dar nu așa cum crede el. Chestia asta o să coste statul cîțiva kilowați. N-are cum să scape. Și toată banda are să se așeze rînd pe rînd pe scaunul electric atunci cînd o să punem mîna pe toți. Au omorît șase oameni, dintre care două femei, în afară de jaful pe care l-au comis la Colby.
– George are vreun amestec în toată povestea?
– Ba bine că nu! El a omorît femeile. O casieriță și o clientă de la bancă au fost atît de înspăimîntate încît nu s-au culcat pe podea atunci cînd li s-a ordonat.
Dintr-o dată, ceea ce i s-a întîmplat lui George îmi tulbură mai puțin conștiința:
– Atunci pot să scriu că Bat Masters a mărturisit?
– Nu știu. Căpitanul e la spital și tocmai îl interoghează, dar nu avem amănunte. Nu-mi vine-a crede că șeful nostru își dă silința să i le ceară.
– Atunci ce-l întreabă?
– Informații în legătură cu ceilalți din bandă. Mai sînt încă doi în afară de Gene Kelley și ar fi o lovitură de maestru dacă i-am putea înhăța pe toți. Mai ales pe Kelley. Cei doi din seara asta sînt mărunței față de el.
– Mulțumesc, Willie. Ascultă, dacă o să mai ai vești, o să fii atît de bun să-mi dai un telefon? O să mai stau la redacție cîtva timp.
– Bine. Pe curînd.
Închid și încep să scriu mai departe. Merge ca pe roate. Sînt la a patra pagină cînd se-aude telefonul: căpitanul Evans mă sună de la spitalul unde se află Masters. Tocmai a dat telefon la Watertown și e la curent cu discuția pe care am purtat-o cu cei de-acolo.
– Domnul Stoeger? Mai rămîneți douăzeci de minute la redacție?
Îi răspund că mai am încă vreo cîteva ore de lucru înaintea mea.
– Perfect. Vin imediat.
E nemaipomenit: o să aflu de la prima sursă cum s-a desfășurat interogatoriul.
Sfîrșesc paragraful după care trebuie să introduc interogatoriul luat lui Masters și mă hotărăsc să-l aștept pe Evans, care nu poate să mai întîrzie.
În acest timp pot să mă ocup de celelalte două articole. Sun la Carl Trenholm: nici un răspuns. Apoi sun la casa de nebuni.
Telefonista de serviciu îmi spune că doctorul Buchan, directorul, este absent, dar că poate să-mi facă legătura cu adjunctul lui.
Înainte ca să-i explic ce vreau, acesta mă întrerupe:
– Domnule Stoeger, directorul a plecat spre dumneavoastră. Mai sînteți la redacție?
– Da. Doctorul Buchan chiar se îndreaptă spre mine? E uluitor!
Știrile încep să-mi sosească la domiciliu. Dacă și Carl ar trece să-mi spună ce i s-a întîmplat ar fi nemaipomenit.
Ușa se deschide deodată și-și face apariția Carl. Hainele îi sînt pline de praf și zdrențuite. Un pansament îi înfășoară fruntea, iar privirea îi e sticloasă. Are un zîmbet pleoștit:
– Salutare, Doc: cum îți merge?
– Din plin. Dar ce ți s-a întîmplat, bătrîne?
– De-aia am și trecut pe la tine. Ți s-or fi spus atîtea prostii despre mine încît cred că ești îngrijorat.
– N-am reușit să aflu nimic.
– Am făcut-o lată. M-am dus să mă plimb de-a lungul drumului, ca să mă dezmeticesc, dar mă simțeam atît de rău încît am simțit nevoia să mă lungesc puțin. Am alunecat pe taluz și m-am lovit de-o piatră.
– Cine te-a găsit?
– Nu știu nimic. M-am trezit în mașina șerifului, care mă ducea la spital. După ce s-au uitat puțin la mine, mi-au dat drumul.
– Cum te simți acum?
– Chiar vrei să știi cum?
– Poate că nu. Vrei să bei ceva?
Îl simt cum se înfioară din creștet pînă-n tălpi. Îl întreb ce-a făcut după ce-a plecat de la spital.
– Am băut o cafea neagră la Greasy Spoon. Acum merg la mine acasă. Dar am trecut pe-aici ca să afli adevărul în caz că...
– N-o fă pe prostul, Carl! Nu meriți nici măcar un rînd în ziarul meu, chiar dacă ai ține cu adevărat să apari. Și apoi, Smiley mi-a spus tot adevărul în legătură cu divorțul lui Bonney, așa că am rescris articolul trecînd sub tăcere acuzațiile aduse de soția lui.
– E drăguț din partea ta, Doc.
– De ce nu mi-ai spus totul chiar tu? Nu vroiai să profiți de prietenia noastră sau nu vroiai să pui în pericol libertatea presei?
– N-are importanță. În orice caz, îți mulțumesc. Acum o șterg. Ne vedem mîine, dacă mai sînt în viață pînă atunci.
După o vreme sosește doctorul Buchan însoțit de o bătrînă doamnă al cărui chip îmi este întrucîtva cunoscut. Îmi zîmbește de zor:
– Nu vă mai aduceți aminte de mine, domnule Stoeger?
Zîmbetul ei îmi spune ceva. Cînd eram mic locuia lîngă noi, avea vreo patruzeci de ani și-mi dădea biscuiți. Cînd eram la universitate am aflat că se țicnise nițel și că a trebuit să fie internată. Are acum mai bine de șaptezeci de ani. O cheamă...
– Sigur că da, doamnă Griswald, îi zic eu. Îmi aduc aminte și de biscuiții și de bomboanele pe care mi le dădeați.
– Sînt extraordinar de fericită că nu m-ați uitat. Vreau să vă cer un mare serviciu. În seara asta parcă mi-am pierdut mințile! Ușa era deschisă și am uitat de tot. M-am crezut în urmă cu patruzeci de ani și m-am întrebat ce caut acolo în loc să fiu cu Otto acasă. Așa că am plecat și asta-i totul. De-abia pe urmă mi-am adus aminte că Otto e mort de multă vreme și că eu sînt...
Lacrimi încep să-i strălucească în ochi.
– Ei bine, în clipa aceea m-am simțit pierdută și n...

mai știam cum să mă-ntorc. Cînd mi-a revenit memoria am încercat chiar s-ajung singură la azil... Îi arunc o privire doctorului și acesta dă încet din cap. Dar tot nu înțeleg ce vrea de la mine.
Spun fără nici o noimă:
– Înțeleg, doamnă Griswald.
Începe să zîmbească din nou:
– Nu-i așa că n-o să scrieți nimic la ziar? Că n-o să spuneți cum am fugit? N-aș vrea să se știe. Fata mea Clara locuiește în Springfield în clipa de față și e abonată la *Clarion*, ca să aibă vești din locurile natale, și dacă ar citi... dacă ar citi că am fugit ar crede că nu sînt fericită acolo și și-ar face griji. Iar eu sînt de fapt foarte fericită, domnule Stoeger, iar doctorul Buchan e minunat și n-aș vrea deloc ca fiica mea Clara să se neliniștească... N-o să scrieți nimic la ziar, nu-i așa?
O mîngîi cu dragoste pe umăr.
– N-aveți nici o grijă, doamnă Griswald. N-aveți nici o grijă.
Se aruncă în brațele mele plîngînd și mă simt îngrozitor de rușinat. În cele din urmă doctorul Buchan o conduce pînă la ușă, după care se întoarce spre mine și-mi șoptește:
– Asta-i adevărul, Stoeger. Fiica ei ar fi grozav de neliniștită, iar femeia n-a vrut de fapt să fugă... doar să se plimbe. Și e adevărat că fiica ei îți citește ziarul.
– Nu vă neliniștiți, îl asigur eu. N-am să scriu nici un cuvînt.
Ușa se deschide și intră căpitanul Evans. Doamna Griswald iese cu chipul senin. Doctorul îmi strînge mîna cu putere.
– Mulțumesc. Îți mulțumesc și pentru doamna Griswald, și pentru mine. O evadare nu e deloc o carte de vizită bună pentru o instituție ca a noastră. Să țineți seama că niciodată nu v-aș fi cerut eu însumi să scoateți articolul. Dar cum bolnava noastră are un motiv atît de întemeiat...
Se întoarce și vede cum doamna Griswald coboară deja scările, așa că se repede după ea, ca să n-o piardă din nou.
Încă un articol pe care trebuie să-l arunc la coș, mă gîndesc în timp ce string mîna lui Evans. Plătesc cam scump biscuiții din copilărie, dar merită. Deodată îmi dau seama cîte articole a trebuit să scot în această seară. Cel despre furtul de la bancă, pentru motive nu numai evidente dar și excelente. Accidentul lui Carl, fiindcă nu-i mare lucru și, în plus, ar aduce prejudicii reputației lui de avocat... Accidentul de la secția de luminări romane, fiindcă soțul doamnei Carr riscă să-și piardă slujba... Divorțul lui Ralph Bonney... mă rog, asta nu-i scos de tot, au mai rămas cîteva rînduri. Fuga de la casa de nebuni a doamnei Griswald, fiindcă în copilărie mi-a dat biscuiți și nu vrea să-și amărască fiica. Și chiar și vînzarea în scopuri de binefacere de la biserica baptistă, pentru simplul motiv că nu se mai ține.
Dar nimic n-are importanță din moment ce îmi mai rămîne un articol senzațional, cel mai important dintre toate! Și nu poate să existe nici un motiv pe lume care să mă împiedice să-l public.
Căpitanul Evans se așază în fața mea, iar eu mă las să cad în fotoliul în care lucrez de obicei și-mi iau un creion ca să notez tot ce-o să-mi spună.
– Îți mulțumesc din suflet că te-ai deranjat pînă la mine, căpitane. Ce-ai aflat de la Masters?
Își dă pălăria pe ceafă și suspină. După care îmi zice:
– Îmi pare rău, Doc. Sînt obligat să-ți cer, în numele superiorilor mei, să nu publici nimic în legătură cu Masters.

8

Nu știu ce poate să exprime chipul meu. Las creionul deoparte și îmi dreg vocea fiindcă nu reușesc să rostesc nici un cuvînt.
De-abia la a doua încercare izbutesc să spun, gemînd:
– Glumești, căpitane! Cel mai mare eveniment care s-a produs aici... Haide, spune că glumești...
Clatină din cap:
– Nu, Doc. E cît se poate de serios. Ordin de sus. Nu pot să te silesc să ții povestea numai pentru tine. Dar îți voi da toate amănuntele și vei înțelege singur de ce nu trebuie să publici nimic.
Respir mai în largul meu cînd aud că nu poate să mă silească să tac.
– Dă-i drumul, mormăi eu. Îți doresc să fii convingător.
Se înclină spre mine:
– Iată cum stau lucrurile, Doc. Banda lui Gene Kelley e formată din cele mai groaznice lepădături. Niște ucigași. De altfel, ți-ai dat seama și singur în seara asta. În treacăt fie zis, ai făcut treabă bună.
– Smiley Wheeler a făcut totul. Eu am profitat doar de mașină ca să fac o plimbare.
E o glumă destul de slabă dar, ca să-mi facă plăcere, rîde.
– Dacă putem păstra tăcere timp de 48 de ore, pînă sîmbătă după amiază, putem pune mîna pe toată banda și pe șeful ei, Gene Kelley.
– De ce pînă sîmbătă după-amiază?
– Masters și Kramer au întîlnire sîmbătă cu Kelly și cu toți ceilalți într-un hotel din Gary, statul Indiana. S-au despărțit după ultima lovitură pe care au dat-o și trebuie să se întîlnească din nou ca să pregătească alta. Îi luăm ca din oală. Cu condiția ca să nu se afle că Masters și Kramer au încurcat-o.
– Dar dacă n-am spune adevărul adevărat? Dacă am zice că și Masters, și Kramer au murit?
– Nu. Banditii nu și-ar mai risca pielea ca să se întîlnească. Dacă află că indivizii au fost arestați sau uciși, or să fugă cît mai departe de Gary, ca de un loc ciumat.
Suspin. Mai fac însă o ultimă încercare, deși știu de pe acum că n-am sorți de izbîndă:
– S-ar putea ca nici un tip din bandă să nu citească ziarul!
– Haide, Doc, fii înțelegător! Toate celelalte ziare or să-ți reia articolul. Chiar dacă în cotidianele de vineri seara n-o să apară nimic, este exclus ca știrea să nu se publice în cele de sîmbătă dimineața.
Pe urmă îi vine deodată o idee care îl face să tresară:
– Spune-mi, Doc, cine e corespondentul agențiilor de presă în Carmel City? Au fost oare deja anunțate?
– Eu le reprezint, mărturisesc cu tristețe. Dar n-am trimis nici o știre. Vroiam ca mai întîi să apară ziarul meu. S-ar fi dispensat de serviciile mele după aceea, firește, aș fi pierdut cîțiva dolari pe an, dar o dată aș fi avut și eu o bombă în ziar.
– Îmi pare rău, Doc. Înțeleg ce important era pentru tine. Dar cel puțin rămîi în continuare reprezentantul agențiilor de presă. Poți să le spui că ai trecut sub tăcere știrea pînă sîmbătă după amiaza la cererea poliției. Atunci poți trimite corespondența și să-ți iei bănuții.
– Puțin îmi pasă de ei! Ceea ce doream era ca măcar o dată *Clarion* să difuzeze, primul, un articol bombă!
– Indivizii ăia sînt niște ucigași fără scrupule. Dacă ajuți la arestarea lor, salvezi vieți omenești. Știi ceva despre cariera lui Gene Kelly?

Dau din cap abătut: am citit toate astea în revista pe care mi-a împrumutat-o Smiley. Nu-i un tip prea simpatic Kelley ăsta. Evans are dreptate; or să mai fie morți dacă articolul meu apare. Și împiedic astfel ca Gene Kelley să cadă în capcana întinsă de poliție. Ridic ochii și îl văd pe Pete cum ascultă cu o față impasibilă. Încrunt din sprîncene și îi strig:

– Pentru numele lui Dumnezeu, oprește odată blestematul ăla de linotip! Nu mă lasă să gîndesc!

Se duce și-l oprește. Evans răsuflă ușurat.

– Mulțumesc, Doc, murmură el.

Fără nici un motiv – seara e destul de răcoroasă – își scoate batista și-și șterge fruntea.

– La urma urmei, poți să publici totul săptămîna viitoare.

Chiar că la urma urmei! Dacă aș publica un capitol sau două din comentariile lui Iuliu Cezar, efectul ar fi același: ar fi vorba tot de fapte peste care s-a așternut colbul. Nu zic însă nimic și, după cîteva secunde, Evans se ridică și pleacă.

Încăperea pare teribil de liniștită acum, cînd linotipul nu mai e în funcțiune. Pete se apropie de biroul meu.

– Mai avem golul acela de douăzeci de rînduri în pagina întîi, Doc, pe care voiai să-l umpli mîine dimineață. Dacă tot sîntem aici, hai să-l umplem acum.

Îmi trec mîna prin părul meu rar.

– Lasă-l așa, dar pune-i și un chenar negru.

– Ascultă, Doc, aș putea să pun acolo o chestie cu alegerile doamnelor de la Crucea Roșie.

Nici eu nu văd o soluție mai bună.

– Bineînțeles, Pete, mormăi eu, dar, cînd îl văd cum se întoarce spre linotip ca să-i dea drumul, adaug: Dar nu în seara asta. Mîine. E deja ora 11 și jumătate. Du-te acasă, nevastă-ta s-o fi plictisit să te aștepte.

– Mi-ar fi plăcut...

– Șterge-o odată! Șterge-o mai înainte ca să m-apuce plînsul. N-am nevoie de public pentru asta.

Rîde: nu mă crede în stare să bocesc.

– Bine. Dar o să vin dis-de-dimineață, pe la ora 7 și jumătate. Mai stai?

– Cîteva minute. Bună seara, Pete. Mulțumesc pentru că te-ai întors; mulțumesc pentru tot.

Rămîn la birou, singur, și nu bocesc, deși tare aș mai avea chef. S-au întîmplat atîtea lucruri și eu nu pot să scriu nici măcar un rînd. Timp de cîteva clipe regret chiar că nu sînt un ticălos în loc să fiu un fraier, ca să nu-mi pese de nimic și să public ce-mi trece prin cap. Chiar dacă asta i-ar da voie bandei lui Kelly să comită noi crime, chiar dacă soțul femeii mele de serviciu ar ajunge șomer, chiar dacă prietenului meu Carl Trenholm i s-ar păta reputația, chiar dacă fiica doamnei Griswald ar avea remușcări și chiar dacă Harvey Andrews ar ieși și el cam șifonat, fiindcă s-ar ști cum și-a jefuit propriul tată mai înainte de a fugi de-acasă. Și dacă tot am luat-o pe calea asta, aș putea să-l acopăr pe Ralph Bonney de noroi publicînd toate acuzațiile mincinoase născocite de nevastă-sa și aș mai putea să compun și un foileton umoristic în care să-l înfățișez pe președintele ligii antialcoolice participînd la un chef la Smiley. Și aș mai putea publica și anunțul cu vînzările în scop de binefacere sub pretext că a fost anulat prea tîrziu. Ar fi minunat să fiu un ticălos, în loc de un om cumsecade și mălăieț, și să pot face toate astea. Ticăloșii se distrează mai bine decît oamenii de treabă. Și scot și ziare mai bune.

Liniștea mă înconjoară, apăsătoare.

Îmi pun întrebarea de ce nu cobor la un pahar – la o mulțime de pahare – la Smiley. Îmi pun întrebarea de ce nu simt nevoia să mă fac cheaun. Dar n-am nici un chef.

Mă duc la fereastră și privesc strada pustie. Încă nu-i închis peste tot – circiumile din Carmel City se închid la miezul nopții – dar nu se vede nici un trecător.

Apare o mașină și o recunosc a fi a lui Ralph Bonney. Se duce, fără îndoială, să-l ia pe Miles Harrison ca să plece cu el la Neilsville, de unde vor lua banii pentru schimbul de noapte din fabrica lui, inclusiv pentru cei din secția de luminări romane.

Îmi vine să fumez o ultimă țigară înainte de a mă întoarce acasă. Scot pachetul din buzunar și cade ceva... O carte de vizită.

O iau de jos. E cartea de vizită a lui Yehudi Smith. Deodată totul capătă din nou viață. L-am șters din memorie pe Yehudi Smith atunci cînd am aflat că nebunul evadat a fost prins. L-am șters atît de temeinic încît am uitat de el atunci cînd doctorul Buchan mi-a adus-o pe doamna Griswald.

Yehudi Smith nu e nebunul evadat.

Simt dorința să sar în sus de bucurie, să bat din palme, să alerg, să cînt.

Îmi aduc aminte cît de mult am lipsit de acasă și mă îndrept spre telefon. Inima mi se strînge cînd aud cum soneria sună de două ori, de trei ori... În sfîrșit, vocea adormită a lui Smith îmi răspunde.

– Aici e Doc Stoeger, domnule Smith, îi zic eu: Vin îndată. Îmi cer iertare de întîrziere, dar s-au întîmplat o grămadă de lucruri.

– Foarte bine. Adică îmi pare bine că nu mai întîrziați. Cît e ceasul?

– 11 și jumătate. Sînt acolo într-un sfert de oră. Mulțumesc că m-ați așteptat.

Îmi pun în grabă haina, îmi iau pălăria și sînt gata-gata să uit lumina aprinsă și să uit să încui ușa. Mai întîi, la Smiley; dar nu ca să beau un pahar. Cumpăr o sticlă pentru acasă. Cea pe care am lăsat-o acolo era aproape goală și cine știe în ce hal s-o fi prezentînd acum.

Ies din bar cu sticla sub braț, blestemînd din nou roțile mele pe geantă. Drumul nu-i lung și-mi place destul de mult să merg pe jos atunci cînd nu sînt grăbit, ceea ce nu-i cazul acum.

La poștă e întuneric. La bancă arde becul de veghe și n-a rămas urma nici unei spargeri. Iată și locul unde s-a oprit Buickul și o voce l-a întrebat pe un oarecare papașa ce nume are colțișorul ăsta. Acum nu e nici o mașină, nici cu prieteni, nici cu dușmani. Trec astfel prin fața tuturor acestor clădiri atît de bine cunoscute, ies de pe strada principală și o iau pe străduțele liniștite la marginea cărora cresc copaci și unde nu sînt nici nebuni ucigași și nici alte orori. Nici măcar o singură dată nu arunc vreo privire în spatele meu.

Sînt într-o stare de fericire aproape prostească. M-am trezit cu totul din beție în urma iureșului de întîmplări și sînt gata să port din nou discuții fără cap și coadă.

Nu mai credeam cu adevărat că-l mai găsesc, dar mă așteaptă în liniște.

– Salutare! strig eu și-mi arunc pălăria pe cuier unde rămîne agățată.

E pentru prima oară după multe luni cînd reușesc performanța asta și-mi spun că e un semn bun. Mă așez în fața lui Smith, acolo unde am stat la începutul serii, și torn de băut din prima sticlă, cea care n-a golit-o. Îmi cer din nou iertare pentru întîrziere.

– Nu-i nimic. Am tras un pui de somn.

Ciocnim și bem.

– Da, zice el, unde rămăsesem cînd ați primit telefo[nul]

nul acela... A, de fapt mi-aţi vorbit de un accident pe care l-a avut un prieten de-al dumneavoastră. Ce s-a întîmplat?
- Nimic grav. Acum e bine. Numai că... Ei, s-au petrecut alte lucruri care m-au silit să întîrzii...
- Bine. Atunci... Ah, îmi aduc aminte. Cînd a sunat telefonul tocmai vorbeam despre secţia de jocuri de artificii. Şi am băut în onoarea acestui serviciu demn de toată stima.
Îmi aduc şi eu aminte şi dau din cap.
- Acolo am fost de cînd am plecat de-acasă.
- Zău?
- Da. Mi-au dat drumul acum jumătate de oră. A fost foarte amuzant. Ba nu, n-a fost. Nu pot să vă mint. A fost groaznic.
Ridică uşor din sprîncene.
- Vorbiţi deci serios. S-a întîmplat ceva. Ştiţi, doctore...
- Doc.
- Ştii, Doc, eşti cu totul schimbat. Arăţi a alt om. Umplu din nou paharele tot din prima sticlă, care începe să-şi cam dea duhul.
- Tot ce se poate. Da, domnule Smith, mi s-a...
- Smitty.
- Da, Smitty, mi s-a întîmplat ceva neplăcut şi încă nu mi-am revenit, dar o să-mi treacă. Mîine poate că o să-mi fie mai frică gîndindu-mă la cele petrecute, dar o să fiu totuşi acelaşi tip. Doc Stoeger, cincizeci şi trei de ani, ratat de geniu şi ca erou şi ca ziarist.
- Îmi placi, Doc. Eşti un tip senzaţional. Nu ştiu ce s-a petrecut şi bănuiesc că n-ai nici un chef să-mi povesteşti, dar aş pune un pariu.
- Ce pariu?
- Că nu eşti un ziarist ratat. Ca erou, tot ce se poate... Eroii sînt greu de găsit. Pariez că te crezi ratat fiindcă n-ai putut să publici vreo ştire dintr-un motiv temeinic. Şi cîtuşi de puţin egoist. Cîştig pariul?
- Cu siguranţă, îl asigur eu, dar nu-i mai spun că îl cîştigă de cinci ori. Asta însă mă face să mă simt mîndru. Singura mea consolare e aceea că, dacă aş fi procedat alt fel, mi-ar fi fost ruşine. Toţi ziariştii ar trebui să fie nişte ticăloşi, Smitty.
- De ce?
Înainte de a apuca să-i răspund îl văd cum îşi toarnă pe gît paharul în maniera lui fascinantă şi îşi răspunde singur tot printr-o întrebare, şi mai imposibilă:
- Pentru ca ziarele să fie mai distractive?
Starea mea de veselie începe să se risipească.
- Să vorbim din nou despre Jabberwock... Doamne Dumnezeule, de fiecare dată cînd m-apuc să vorbesc serios scap de ameţeală. Eram într-un asemenea hal de euforie la începutul serii! Să mai bem în sănătatea lui Lewis Carrol.
Pentru a nu ştiu cîta oară paharul lui e gol. E o scamatorie pe care trebuie s-o învăţ neapărat, chiar dacă o să pierd timp şi o să risipesc băutura. Însă prima oară trebuie încercat cînd sînt singur.
Beau şi eu şi încep să simt efectele whiskyului. În cameră pluteşte parcă o ceaţă. Vorbim din nou de Carrol şi de matematică, sau mai curînd îl aud pe Yehudi Smith cum vorbeşte iar eu încerc să pricep ce spune.
Tocmai mi-a pus o întrebare pe care n-am auzit-o şi-mi cer scuze.
- Pendula de pe şemineu, repetă el, arată ora exactă?
Clipesc din ochi mai înainte ca s-o zăresc. E ora 12 fără zece.
- Da, merge bine. E încă devreme. Doar nu vrei să pleci... M-a furat puţin somnul, dar îmi revin...
- În cît timp putem fi acolo? Mi s-a spus pe unde s-apuc, bineînţeles, dar cu siguranţă că ştii mai bine cît de departe e...
Timp de o clipă mă uit la el lung, fără să înţeleg despre ce vorbeşte.
Pe urmă îmi aduc aminte. Trebuie să mergem într-o casă cu stafii de unde să alungăm un Jabberwock... sau nu ştiu ce...

9

E greu de crezut că am uitat dar asta-i situaţia. S-au petrecut atîtea lucruri de cînd am plecat de-acasă încît e de mirare cum de mai ştiu cum mă cheamă.
E aproape miezul nopţii şi trebuie să fim la casa aceea la ora 1.
- Eşti cu maşina? întreb eu.
- Da. Am parcat-o cîteva case mai încolo, fiindcă am greşit adresa.
- Putem ajunge în douăzeci de minute, cel mult o jumătate de oră.
- Perfect, doctore. Mai avem patruzeci de minute dacă socotim că facem drumul în jumătate de oră.
Încep să-mi vin în fire. De data asta nu-i umplu paharul decît lui Smith. Ţin să fiu cît de cît lucid; dar nu foarte lucid, fiindcă aş deveni raţional şi n-aş mai avea chef să-l însoţesc.
Nu-i el cel care a scăpat din casa de nebuni, dar asta nu înseamnă că nu e ţicnit. Ce naiba am putea face acolo? Să trecem printr-o oglindă?
În sfîrşit, atîta vreme cît nu sînt foarte lucid ca să stric totul, e minunat. Ţicnit sau nu, mă amuz grozav. Da, acum văd mai bine, dar ceaţa continuă să plutească în încăpere şi îmi dau seama că de fapt e fum. Mă duc la fereastră şi ridic jaluzeaua. Geamul devine o oglindă în care mă reflect. Un omuleţ insignifiant cu părul încărunţit, cu ochelari şi cu cravata pusă strîmb.
Îmi zîmbeşte şi-şi îndreaptă nodul de la cravată. Îmi aduc aminte de versurile lui Carrol, pe care Al Grainger mi le-a recitat la începutul serii:
„Eşti bătrîn, moş Guillaume, zice băiatul
Şi-ar trebui să fii mai deştept.
Să stai în cap aşa nu ţi se pare
Că pentru un om de vîrsta ta nu-i înţelept?"
Asta mă duce cu gîndul la Al Grainger. I-am spus că-l aştept pînă la miezul nopţii. Sper să mai apară. Nu pentru o partidă de şah, cum am crezut la început, ci ca să participe la expediţia noastră. Nu mi-e frică, nu, nu de asta e vorba... Dar mi-ar face plăcere ca Al Grainger să vină cu noi.
Simt un gol în stomac.
Normal! Am înghiţit în grabă un sandvici după amiaza şi de atunci au trecut opt ore şi n-am mai mîncat nimic. Nu-i de mirare deci ca ultimele două pahare să mi se fi urcat la cap.
Eu şi cu Smith facem felul unui jambon, unei pîini de secară şi unei jumătăţi de borcan de castraveciori.
E miezul nopţii cînd terminăm de mîncat. Avem exact timpul să bem încă un pahar şi de data asta whiskyul mi se pare atît de bun încît mă hotărăsc să iau sticla cu mine pentru vreun caz de necesitate.
- Gata? mă întreabă Smith.
Într-o pornire pe care nu mi-o pot explica, îi cuprind mîinile cu ale mele şi i le strîng. Nu înţeleg de ce-am simţit nevoia să fac acest gest. O simplă pornire de care sînt fericit.
- Smitty, îmi eşti foarte drag.
Pare mulţumit şi stingherit.

– Mulțumesc, Doc, mormăie el, și pentru prima oară coboară ochii.
Ieșim din casă și mergem pe strada pustie ca să ajungem la mașina lui.
Conduce prudent și bine. Vorbim puțin, din pricina zgomotului pe care îl face motorul.
Îi arăt drumul și, cînd ajungem, parchează nu departe de intrarea în casă.
– Sîntem primii, spune el și oprește motorul.
Cobor din mașină și nu știu de ce – sau poate știu? – iau cîteva înghițituri din sticlă.
Smith a stins farurile și coboară pe partea cealaltă. Îi întind sticla.
– O înghițitură?
– Îmi ghicești gîndurile, Doc, îmi spune el înainte de a bea.
Ochii încep să mi se obișnuiască cu întunericul. Zăresc conturul casei.
Dumnezeule, trebuie să aibă vreo sută de ani și mai bine! E o casă veche și părăsită. Nimeni n-a stat prea mult aici. Ca să fiu sincer, e o casă cam sinistră.
Îmi aduc aminte de Johnny Haskins, cu care am explorat de mai multe ori casa. Johnny a murit în timpul primului război. Îmi face plăcere să cred că era ziua, fiindcă lui Johnny întotdeauna i-a fost frică de întuneric, așa cum mie mi-e frică de înălțimi iar lui Al Grainger de foc, așa cum oricăruia dintre noi îi e frică de ceva.
Pe Johnny, vechea casă Wentworth îl înspăimînta mai mult decît pe mine. Credea în fantome și îi era frică de ele: dar mai puțin frică decît de întuneric. Și mi-a transmis și mie această teamă de fantome care mi-a rămas mulți ani de zile.
Dar acum totul s-a sfîrșit. Pe măsură ce înaintezi în vîrstă nu-ți mai este frică de fantome, chiar dacă mai crezi în ele sau nu. Iar cînd treci de cincizeci de ani, atîția dintre cunoscuții tăi sînt morți, încît, chiar dacă există fantome, cel puțin aparțin unor oameni pe care îi știi. Dacă atîția dintre prietenii noștri sînt fantome, atunci de ce să mai tremuri din pricina lor? Iar peste cîțiva ani o să-ți dai întîlnire cu ei.
Nu, nu mi-e frică de fantome, nici de întuneric, nici de casele cu stafii, dar mi-e frică de altceva. Nu de Yehudi Smith, îmi este prea simpatic. Fără îndoială, am fost nebun venind aici cu el la o astfel de oră și cunoscîndu-l atît de puțin. Un țicnit, tot ce se poate, dar nu primejdios.
Smith deschide din nou portiera mașinii.
– Mi-am adus aminte de lumînări: aici nu merge lumina electrică. Și e și o lanternă, Doc.
Mă simt mai bine, mai sigur pe mine acum, cînd am lumină la dispoziția mea și nu risc să mă trezesc singur în întuneric.
Luminez casa cu lanterna: este exact cea din amintirile mele.
– Haide, Doc, îmi spune Yehudi. Mai bine așteptăm înăuntru.
Urcă treptele peronului de scîndură, care scîrțîie dar rezistă sub greutatea lui.
Ușa de la intrare nu-i încuiată. Smith știe asta, din moment ce apasă cu siguranță de sine pe clanță. Intrăm în casă și el închide ușa după noi. Văd cu surpriză o mochetă și mobile. Pe vremea cînd mă jucam pe-aici nu era nimic.
Ultimul locatar sau proprietar, care a plecat nu se știe de ce, a lăsat-o mobilată, sperînd ca astfel s-o poată vinde sau închiria cu mai multă ușurință.
Intrăm într-un salon imens, în stînga vestibulului. Și el este mobilat, dar scaunele sînt acoperite cu cearșafuri albe, puse nu de multă vreme, odată ce sînt destul de curate și nu au praf pe ele.
Mi se face pielea de găină și simt cum mi se zbîrlește părul în creștetul capului; fără îndoială, din pricina acestor mobile acoperite cu cearșafuri albe, care seamănă cu niște stafii.
– Așteptăm aici sau urcăm în pod? mă întreabă Smith.
– În pod? Ce naiba să facem acolo?
– Acolo are loc întrunirea.
Chestia asta îmi place din ce în ce mai puțin. Chiar o să aibă loc o întrunire? Or să mai vină și alți oameni?
E deja ora unu fără cinci.
Privesc în jurul meu și mă întreb dacă vreau să rămîn aici sau să urc în pod. Amîndouă soluțiile mi se par la fel de nebunești. De ce nu m-aș întoarce acasă? Dar de ce n-aș rămîne?
Nu-mi plac aceste mobile fantomatice.
– Haidem în pod, hotărăsc eu. Putem foarte bine să așteptăm acolo. Dacă am venit pînă aici, trebuie să mergem pînă la capăt. Dacă e vreo oglindă în pod și dacă el vrea să trecem prin ea, o fac și pe-asta. Cu condiția să treacă primul.
Mai am nevoie de întăritorul din sticla pe care o trambalez cu mine. Smith mă lasă să beau singur și îndată simt cum bulgărele de gheață care începea să mi se formeze în stomac se topește.
Urcăm la primul etaj fără să întîlnim nici o stafie și împingem ușa scării care duce la pod.
Smith urcă primul iar eu după el, repetîndu-mi că totul nu e decît un caraghioslîc fără margini. Ajungem sus și Smith îmi cere să îndrept lanterna spre balustradă, în timp ce el aprinde o lumînare.

În pod sînt cufere, mobile în ruină, fotolii desfundate risipite prin colțuri; doar mijlocul podului e liber. Unicul luminator e în fund și e bătut în scînduri. Privesc în jurul meu și, chiar dacă mobilele nu sînt acoperite cu cearșafuri, nici aici nu mă simt în largul meu. Flacăra lumînării e prea mică pentru ca să risipească întunericul dintr-o încăpere de asemenea proporții. Și nu-mi plac deloc umbrele care dansează pe pereți. Da, mi-ar face plăcere să fie mai multă lumină, cu mult mai multă lumină. Dar Smith a vîrît lanterna în buzunar și eu am făcut la fel. De altfel, nici nu dă mai multă lumină decît o lumînare.
– Ce facem acum? îl întreb eu.
– Îi așteptăm pe ceilalți. Cît e ceasul, Doc?
– E 1 și șapte minute.
– Bine. Îi mai așteptăm un sfert de oră. Ascultă, parcă se-aude o mașină.
Ciulesc urechile și aud într-adevăr zgomotul unui motor. Zgomotul ajunge cu greu pînă la noi, dar o mașină vine dinspre șosea. Sînt aproape sigur.
Scot din nou dopul sticlei și o întind însoțitorului meu. De data aceasta ia o mică înghițitură. Și eu, una și mai mică. Îmi recapăt toată luciditatea dar locul e foarte rău ales pentru așa ceva. Sînt într-o situație mai mult decît imbecilă.
Afară e liniște și pe urmă, deodată, ca și cum mașina a fost oprită și apoi din nou pusă în mișcare, aud cum se îndepărtează zgomotul motorului. Și pe urmă se așterne tăcerea.
Umbrele dansează în continuare. Nici un zgomot nu se aude de jos.
Încerc să nu tremur.
– Ajută-mă să găsesc ceva, Doc, îmi zice Smith. În principiu trebuie să fie aici, gata pregătită. O măsuță.
– O măsuță?
– Da, dar dacă o vezi, nu te atinge de ea.
Își aprinde din nou lanterna și o ia pe o latură a podului: eu merg pe cealaltă, bucuros că pot să alung cu lanterna aceste nenorocite de umbre.

Găsesc măsuţa tocmai în fundul podului.
Un gheridon cu trei picioare cu sticlă deasupra şi cu două obiecte pe ea.
Izbucnesc în rîs. Uit de umbre şi de stafii şi rîd din toată inima. Unul dintre obiecte este o cheie, celălalt o mică fiolă pe care e fixată o etichetă.
E masa de sticlă pe care Alice o descoperă în vestibul, o masă pe care ea găseşte cheiţa de la uşa grădinii şi sticla care poartă eticheta BEA-MĂ.
Am văzut deseori această masă în ediţia ilustrată de John Tenniel la *Alice în Ţara minunilor*.
Rîsul îmi încetează brusc cînd aud în spate pasul lui Smith. La urma urmei, această punere în scenă ridicolă o fi pentru el un rit. Mi se pare totuşi caraghios, dar tipul îmi place şi nu vreau să-i pricinuiesc vreo supărare.
Nici măcar nu-mi zîmbeşte.
– Da, murmură el, asta e. E unu şi un sfert?
– Aproape.
– Perfect.
Ia cheia într-o mînă şi fiola în cealaltă.
– Prietenii noştri sînt în întîrziere; dar o să facem noi primul pas. Asta poate să mai aştepte, zice el vîrînd cheia în buzunarul meu. Cît despre astălaltă, am s-o beau... Rugîndu-te să mă ierţi fiindcă nu pot să-ţi ofer şi ţie: trebuie mai întîi să fii iniţiat...
Pare extrem de stingherit, dar îi fac semn că totul e în regulă.
Acum nu-mi mai este frică de nimic. Tipii s-au făcut, cu asta, complet de rîs. Ce se întîmplă dacă bea din fiolă? A, da, devine atît de mic încît ajunge doar de cîţiva centimetri, după care trebuie să găsească o cutie pe care stă scris MĂNÎNCĂ-MĂ, unde se află o prăjitură ce-l face atît de mare încît...
Ridică fiola şi spune:
– În sănătatea lui Lewis Carrol.
Fiind vorba de un toast, îl rog să mă aştepte o clipă, scot repede dopul de la sticla mea de whisky şi o ridic la rîndul meu. Nu e nici un motiv să nu particip la acest toast, din moment ce buzele mele de neofit nu profanează sacrul elixir, oricare ar fi el, din fiolă.
Ciocnim, şi el seacă fiola după uimitoarea lui metodă. Sînt gata să pun la loc dopul la sticla de whisky cînd îmi dau seama că se întîmplă ceva cu Yehudi Smith.
Lasă să-i scape fiola cu eticheta BEA-MĂ şi-şi duce mîna la gît. Cred că e mort mai înainte ca ea să se spargă pe podea. Se strîmbă de durere, dar nu suferă mai mult de o secundă. Ochii lui larg deschişi ajung ca de sticlă. Iar cînd atinge podeaua, întreaga clădire vibrează uşor.

10

Timp de cîteva clipe nu fac nimic altceva decît să tremur.
L-am văzut expresia feţei şi l-am văzut căzînd: sînt absolut sigur că e mort. Cu toate astea, trebuie să m-asigur. Mă aplec şi-i vîr o mînă sub haină şi sub cămaşă, ca să-i simt bătaia inimii. Nu se mai simte nimic.
Asta nu mi-e de-ajuns. Lanterna pe care mi-a dat-o are o lentilă plată şi netedă. I-o ţin o clipă în dreptul gurii şi al nărilor, dar nici cea mai mică suflare n-o abureşte.
Micul flacon din care a băut e dintr-o sticlă groasă şi nu s-a spart cînd a căzut. Nu-l ating; m-aşez în patru labe, ca să-l miros. Miroase a whisky de cea mai bună calitate: nu pot să-mi dau seama de nimic altceva, dar, dacă băutura asta n-a fost botezată cu acid prusic, înseamnă că a conţinut o otravă la fel de puternică.
Cînd mă ridic, genunchii îmi tremură. E al doilea om pe care-l văd murind în noaptea asta. Dar moartea lui George nu m-a impresionat atît de tare. Mai întîi, merita să moară, iar în al doilea rînd nu l-am văzut propriu-zis murind. Şi apoi, eram cu Smiley. Aş renunţa cu cea mai mare bucurie la contul pe care îl am în bancă, trei sute doisprezece dolari, pentru ca să-l am cu mine pe Smiley şi în acest moment.
Aş vrea să fug cît mai departe, dar sînt împietrit de spaimă. Aş fi mai puţin înspăimîntat dacă aş înţelege ce s-a întîmplat. Nu se poate ca un nebun să mă fi atras sub un pretext atît de ciudat în această casă, numai ca să aibă un martor la sinuciderea lui. De fapt, nu sînt sigur decît de un singur lucru: Smith nu s-a sinucis. Dar cine l-a omorît? Organizaţia din care face parte? Dar există oare aşa ceva? Cine sînt aceşti oameni? De ce n-au venit?
O idee care îmi trece deodată prin cap mă face să fiu cuprins de fiori. Dar dacă sînt aici? Doar am auzit o maşină venind şi plecînd. Din ea puteau să coboare indivizii. Care acum mă aşteaptă la parter... sau urcă pe furiş în pod şi mă caută...
Mă întorc spre palier. Flacăra luminării tremură şi umbrele dansează. Ciulesc urechea, dar nu aud nici cel mai mic zgomot. Totul e cufundat în linişte. Mi-e teamă să fac vreo mişcare, dar mi-e teamă să şi rămîn pe loc. Trebuie să plec din casa asta înainte de a deveni complet nebun. Dacă e cineva jos, cu atît mai bine, prefer să cobor şi să mă măsor cu el decît să aştept ca să se hotărască să urce în umărirea mea.
Îmi aduc aminte cu amărăciune gestul necugetat pe care l-am făcut dăruindu-i pistolul lui Smiley.
Totuşi, la nevoie, sticla de whisky poate să devină o armă. Iau lanterna în mîna stîngă şi cîntăresc în dreapta sticla. E mai mult de jumătate plină şi e destul de grea ca să servească drept măciucă.
Înaintez spre scară cu paşi de lup. Nu ştiu de ce merg în vîrful picioarelor, dacă nu cumva pentru a nu mă speria şi mai mult făcînd zgomot. Cu Smith am vorbit tare iar cînd acesta a căzut s-a cutremurat întreaga clădire. Dacă, într-adevăr, e cineva la parter, ştie acum cu siguranţă că nu e singur.
Mă uit la mica luminare care încă mai arde. N-aş vrea s-o ating; aş vrea să pot afirma că n-am atins nimic. Totuşi, nu pot lăsa această luminare aprinsă: dacă o să cadă, casa ia cu siguranţă foc.
Recurg la un compromis şi suflu în ea fără să o ating.
Lumina lanternei îmi arată că nu e nimeni pe scară iar uşa care dă pe palierul primului etaj este încă închisă. Înainte de a coborî, arunc o ultimă privire în pod. Umbrele îşi încep dansul îndată ce fasciculul de lumină mătură pereţii şi pe urmă, nu ştiu de ce, îl îndrept spre trupul lui Yehudi Smith, întins pe spate cu ochii larg deschişi şi cu faţa încremenită în acea expresie de durere intensă.
Îmi face rău să-l las singur în întuneric. E prosteşte ceea ce gîndesc, dar nu pot să suport asta. A fost atît de simpatic! Cine naiba l-a omorît, şi de ce, şi de ce în felul ăsta ciudat, şi cine e el... Mi-a spus doar că e primejdios să vii noaptea aici, iar în ceea ce priveşte persoana lui nu s-a înşelat.
Frica mă cuprinde din nou. N-am ieşit încă din acest viespar. E cineva sau ceva care mă pîndeşte de jos? Scara podului nu-i acoperită cu covor şi ultimele trepte scîrţîie atît de groaznic încît renunţ să mai păşesc fără zgomot şi-i dau drumul la vale cît mai iute. Uşa de la primul etaj scîrţîie, dar nimic nu se află după ea. Nici jos. În trecere, îmi îndrept lanterna spre salonul uriaş şi inima îmi bate cînd, o secundă, mi se pare că o stafie se repede la mine; nu

e însă decît un joc de lumină pe o masă acoperită cu un cearşaf. Cu un cearşaf care pare să mişte.
Cobor în goană scările peronului.
Maşina e tot parcată pe alee. De-abia acum observ că e vorba de o maşină de două locuri, ca şi a mea. Paşii îmi scîrţiie pe prundiş: mi-e în continuare frică, dar nu am curajul să fug. Mă întreb dacă Smith a lăsat cheile pe bordul maşinii şi-mi pare rău că nu l-am căutat prin buzunare. Acum, pentru nimic în lume nu m-aş mai duce în pod. Mai bine merg pe jos.
Portierele nu sînt încuiate. Mă aşez la volan şi îndrept lanterna spre bord. Da, cheia de contact se află aici. Trîntesc portiera şi deodată mă simt mai în siguranţă.

Pun cheia în contact, apăs puţin pe acceleraţie şi motorul începe să meargă. Bag în viteza întîi şi pe urmă, înainte de a ambreia, revin la punctul mort şi las motorul să meargă la ralanti.
Nu-i maşina cu care am venit aici cu Yehudi Smith. Capătul schimbătorului de viteză e din cauciuc compact şi n-are nici o legătură cu sfera de onyx pe care am observat-o la cealaltă maşină. Schimbătorul ăsta seamănă cu cel de la maşina mea cu două cauciucuri dezumflate şi care se află în garaj.
Aprind lumina din plafon, deşi nu mai este nevoie. Ştiu totul după zgomotul motorului, după desenul tapiseriei şi după alte o mie de amănunte.
E propria mea maşină.
Mi se pare atît de fără sens încît uit de frică, uit că voiam să fug cît mai departe de această casă. O, fără îndoială, e o oarecare logică în starea mea de linişte: dacă ar fi vrut cineva să-mi facă de petrecanie, ar fi făcut-o în casă. Nu m-ar fi lăsat să ies şi nu m-ar fi lăsat să bag cheia în contact.
Cobor şi mă apuc să mă uit la cele două cauciucuri din faţă, care de dimineaţă fuseseră dezumflate. Acum sînt umflate bine. Sau cineva le-a reparat, sau acelaşi cineva doar le-a dezumflat în ajun şi le-a umflat apoi cu pompa pe care o am întotdeauna în portbagaj. A doua alternativă îmi pare mai probabilă: dacă stai şi te gîndeşti, e destul de ciudat ca două cauciucuri aproape noi să plesnească în acelaşi timp pe cînd maşina se află în garaj.
Urc din nou la wolan şi mă întreb dacă nu cumva Yehudi Smith m-a condus aici în propria mea maşină.
Nu. Cu siguranţă, nu. N-am prea dat atenţie maşinii lui, dar am remarcat trei amănunte care sînt de-ajuns ca să alunge o astfel de presupunere. În afară de capătul schimbătorului de viteză am mai zărit un aparat de radio – iar în maşina mea nu e nici un aparat de radio – şi am mai remarcat că motorul făcea un zgomot infernal – în timp ce al meu toarce liniştit.
Dacă nu cumva am înnebunit...
Să fie cealaltă maşină doar în închipuirea mea? Şi dacă tot am luat-o pe calea asta, şi Yehudi e tot doar o închipuire? Am putut să vin singur la volanul propriei mele maşini şi să urc de unul singur în pod?
E groaznic cînd începi să te bănuieşti pe tine insuţi de nebunie.
E mai bine să nu mă mai gîndesc la toate astea; altfel, dacă nu sînt încă nebun, n-o să fie mult şi o să ajung.
Caut liniştea în sticla pe care n-am părăsit-o nici o clipă şi apoi o pornesc pe drumul care duce la oraş. Nu conduc prea repede, pe de o parte fiindcă sînt puţin cam beat. Nu mult, fiindcă moartea fantastică, de necrezut, a lui Yehudi m-a dezmeticit.
Nu-mi pot închipui...

Dar în apropierea oraşului îndoielile încep să mă cuprindă din nou. Parchez la marginea şoselei şi aprind plafoniera. Am cartea de vizită, cheia şi lanterna electrică, trei amintiri din aventura mea. O lanternă banală, care nu înseamnă nimic, decît că nu-i a mea. Importantă e cartea de vizită: o descopăr în buzunarul cămăşii. Pe ea stă scris numele lui Yehudi Smith. Mă simt puţin mai îmbărbătat atunci cînd o pun la loc în buzunar. Mă uit şi la cheie. La cheia care se afla pe măsuţa de sticlă, lîngă flaconul pe care scria BEA-MĂ.
E tot în buzunarul unde Smith mi-a strecurat-o. N-am atins-o şi nici n-am privit-o de aproape. E o cheie Yale, în timp ce cea din poveste, de care s-a servit Alice ca să pătrundă în grădina minunată, e o cheiţă aurită.
Acum realizez că toate accesoriile din pod nu sînt conforme cu povestea. Masa ar fi trebuit să fie numai din sticlă. Cheia n-ar fi trebuit să fie o cheie Yale nichelată, iar flaconul n-ar fi trebuit să conţină otravă. După cum susţinea Alice, ar fi trebuit să aibă un gust de prăjitură cu cireşe, de cremă, de ananas, de curcan fript, de zahăr şi de pîine cu unt. Smith n-a simţit cu siguranţă gustul ăsta.
O pornesc din nou spre oraş. Trebuie să iau o hotărîre: ori mă duc la biroul şerifului, ori telefonez la poliţia statului. Cu inima strînsă, mă hotărăsc să merg la şerif. Povestea asta îl priveşte fără doar şi poate, în primul rînd, pe el, dacă nu cumva vrea să ceară ajutorul poliţiei statului. Şi chiar dacă m-aş adresa mai întîi acesteia, sticleţii i-ar încredinţa ancheta tot şerifului. Şi cum şi-aşa mă are ca sarea în ochi, nu pot să-mi agravez situaţia şi să trec peste el anunţînd crima în altă parte.
Parchez maşina în faţa palatului de justiţie, mai beau o ultimă înghiţitură ca să-mi iau curaj ca să-i povestesc lui Kates ce mi s-a întîmplat, trec strada şi urc scările palatului. Cu puţină şansă poate că nu dau de Kates ci de adjunctul său Hank Ganzer.
Norocul nu ţine cu mine. Hank nu-i aici şi Kates vorbeşte la telefon. Mă fulgeră cu privirea cînd intru şi-şi continuă convorbirea.
– Pentru numele lui Dumnezeu, asta puteam s-o fac şi eu, de-aici, din birou! Du-te să-l vezi pe individ! Trezeşte-l şi ia-l la întrebări. Să-şi aducă aminte tot ce s-a discutat, altfel... Pe urmă dă-mi un telefon.
Pune receptorul în furcă şi se întoarce spre mine. Urlă:
– Nu mai primesc declaraţii!
Rance Kates urlă întotdeauna. Nu l-am auzit niciodată vorbind încet, nici măcar pe un ton normal. Vocea i se potriveşte cu faţa lui roşie şi în permanenţă furioasă.
– Am venit să anunţ o crimă.
– Ce? zice el deodată interesat. I-ai găsit cumva pe Miles sau pe Bonney?
Timp de o clipă, aceste cuvinte nu-mi spun nimic.
– Pe tip îl cheamă Smith, îi răspund eu. Cadavrul lui se află în podul vechii case Wentworth.
– Ai băut, Stoeger?
– Da, dar nu sînt beat.
Cel puţin aşa sper.
– Ce căutai în podul casei Wentworth? Ai fost acolo în noaptea asta?
Din nou îmi pare rău că nu e Hank Ganzer în locul lui Kates. Hank m-ar fi crezut pe cuvînt şi ar fi mers imediat să vadă cadavrul.
– Da. De-acolo vin. M-am dus acolo cu Smith. La cererea lui.
– Cine-i acest Smith?
– L-am văzut în seara asta pentru prima oară. A venit la mine acasă

– De ce? Și de ce v-ați duc acolo? Într-o casă cu stafii?
Suspin. N-am încotro, trebuie să-i răspund la întrebări. Dar cum să-i povestesc fără ca totul să nu pară o aiureală?
– Ne-am dus acolo tocmai pentru că e o casă cu stafii. Acest Smith se interesa de științele oculte, de fenomenele parapsihice. Mi-a cerut să-l însoțesc pentru a participa la o experiență. Și alții trebuiau să mai vină, dar nu și-a făcut apariția nici unul.
– Ce fel de experiență?
– Nu știu. A murit înainte de a apuca să-mi explice.
– Erați numai voi doi?
– Da, dar nu l-am omorît eu. Și nici nu știu cine a făcut-o. A fost otrăvit.
– Cum otrăvit?
Am deodată chef să-i răspund: cu ajutorul unui mic flacon cu o etichetă pe care scria: BEA-MĂ, așezat pe o masă de sticlă ca în *Alice în Țara minunilor*, dar am atîta minte ca să-i vorbesc altfel:
– Cu ajutorul unei sticle lăsate special acolo, ca să bea din ea. Încă o dată îți spun, nu știu cine a făcut-o. Dar pari neîncrezător. De ce nu vrei să mergi acolo ca să te convingi singur? La urma urmei e vorba de o crimă!
Mă privește fix și am impresia că începe să mă creadă. Se aude telefonul și fotoliul pe care stă scîrțîie din nou atunci cînd se întoarce spre aparat. Urlă:
– Aici șeriful Kates!
După care vocea îi răsună mai potolit.
– Nu, doamnă Harrison, nu avem nici o știre. Hank s-a dus să ancheteze la Neilsville. Nu vă neliniștiți, nu-i nimic grav.
Închide și mă privește lung:
– Stoeger, dacă-i o farsă o să ai de-a face cu mine. Te fac țăndări.
Vorbește serios și e și în stare de așa ceva. Nu-i prea înalt, are cu puțin mai mult decît mine, însă e al naibii de solid. Poate să facă K.O. indivizi de două ori cît el și e și destul de sadic ca să-i facă plăcere de a lăsa lat pe cîte unul pentru un simplu pretext.
– Nu-i nici o glumă, îl asigur eu. Dar ce-i cu Miles Harrison și cu Ralph Bonney?
– Au dispărut. Au plecat din Neilsville cu salariile pentru uzină pe la ora unsprezece și treizeci și ar fi trebuit să ajungă aici la miezul nopții. E aproape ora două și nimeni nu știe unde sînt. Ascultă, dacă n-aș ști că ești burdușit de băutură și că nu sînt sigur că e un cadavru în casa aceea, aș anunța poliția statului. Eu trebuie să rămîn aici pînă cînd o să aflăm ce-i cu Miles și cu Bonney.
Din partea mea, nici nu cer altceva. M-aș descurca foarte bine cu poliția statului. Mi-am dat raportul unde trebuia să-l dau, deci Kates n-are de ce să se plîngă. Tocmai vreau să deschid gura și să-i spun că i-a venit o ideea bună, cînd telefonul sună din nou.
Kates începe să urle și apoi să mormăie:
– Casierul zice că trebuiau să se întoarcă? Nu s-a petrecut nimic neobișnuit acolo? Bine, atunci vino înapoi, Hank, și uită-te cu atenție la marginile drumului, poate au avut vreun accident sau cine mai știe ce... Da, pe autostradă... E singurul drum pe care puteau s-o ia. A, pe urmă treci pe la vechea casă Wentworth, dacă tot ești prin împrejurimi, și aruncă o privire în pod... Da, în pod! Doc Stoeger e aici beat mort și susține că în pod e cineva tocmai bun de pus în pardesiu de scînduri. Dacă nu-i așa, o să vadă el ce pățește.

Trîntește receptorul în furcă și începe să se uite prin niște hîrtii, ca să pară ocupat. Caut un scaun și mă așez, în timp ce Kates continuă să scotocească prin hîrtii.
Mă gîndesc la Bonney și la Miles și le doresc din toată inima să nu fi pățit nimic grav. Cel mai plăcut ar fi dacă s-ar fi oprit undeva să bea ceva, dar asta-i puțin probabil. Și nici n-ar fi posibil. În tot statul cîrciumile închid la miezul nopții. Iar miezul nopții a trecut de două ore.
Îmi pare rău că nu se poate bea la noi după miezul nopții. Nu simt nevoia de vreun carburant, dar ar fi mai plăcut să aștept la Smiley.
Deodată Kates se întoarce spre mine:
– Ce știi despre Bonney și Miles?
– Nimic.
– Unde erai la miezul nopții?
Cu Yehudi. Cine e Yehudi? Un bonom care nu-i aici.
– Stăteam la taclale cu Smith, la mine. Am trăncănit pînă aproape de ora unu.
– Mai era cineva cu voi?
Clatin din cap. Dacă stau și mă gîndesc, după știința mea, nimeni altul în afară de mine nu l-a văzut pe Yehudi Smith. Dacă nu i se găsește cadavrul în podul casei Wentworth, mi-ar fi greu să dovedesc că există – sau că a existat – în realitate. O carte de vizită, o cheie și o lanternă...
– De unde e acest Smith?
– Nu știu. Nu mi-a spus.
– Care îi e prenumele?
Caut să cîștig timp.
– Nu mi-l aduc aminte. Dar îi am cartea de vizită.
Mi-a dat cartea lui de vizită. Nu știu pe unde e. N-are decît să creadă că o am la mine acasă. Nu sînt încă pregătit ca să i-o arăt.
– Dacă nu te cunoaște, de ce te-a căutat ca să mergeți într-o casă cu stafii?
– A auzit vorbindu-se despre mine ca mare iubitor al lui Lewis Carrol.
– Al cui?
– Lewis Carrol. Cel care a scris *Alice în Țara minunilor*.
– *Alice în Țara minunilor*, mormăie el cu dispreț.
Mă fulgeră cu privire cîteva clipe, după care hotărăște că își pierde timpul cu mine și începe din nou să cotrobăie prin hîrtii.
Lanterna am lăsat-o în mașină. De altfel, ea nici n-are importanță. Și nici cheia. Dar cartea de vizită este singurul meu contact cu adevărul într-un anumit sens. Atîta vreme cît pot să citesc pe ea numele lui Yehudi Smith înseamnă că nu mi-am pierdut mințile.
Yehudi Smith, scris cu caracter de litere nedefinit. Yehudi, omulețul care nu era acolo unde îl zăreai... Și deodată ghicesc urmarea. Omulețul nu va fi găsit în pod.
Hank o să vină și o să spună supărat: ce-i aiureala asta cu cadavrul din podul casei Wentworth? N-am găsit nimic!
Yehudi. Omulețul care nu era acolo unde îl zăreai... Am văzut un om pe trotuar, un omuleț care nu era acolo unde îl zăreai...
Numele lui Yehudi nu e ales la întîmplare. Acum înțeleg măcar o parte din complot.
Ridic ochii de pe cartea de vizită și-mi pierd șirul gîndurilor. Kates se uită la mine fix. Se uită la mine cu un aer bănuitor.
Nu, cadavrul n-o să fie în pod atunci cînd Hank Ganzer o să urce acolo. Așa ceva nu poate intra în schema pe care încerc degeaba s-o înțeleg.
– Asta-i cartea de vizită a tipului?

Dau din cap.
– Care îi este numele întreg?
– Yehudi. Yehudi Smith.
Firește, nu-i ăsta numele lui, acum știu precis. Mă ridic și mă îndrept spre biroul lui Kates. Din nefericire pentru demnitatea mea, mă cam clatin. Pun cartea de vizită pe birou și mă așez la loc pe scaun. Se uită la cartea de vizită, pe urmă se uită la mine, pe urmă se uită iarăși la cartea de vizită și ridică din nou ochii spre mine.
– Doc, mă întreabă el cu un glas dulce, așa cum nu l-am auzit niciodată, care este numărul tău de cod?

11

Fac ochii mari. Ori el a înnebunit, ori eu sînt nebun; de altfel, cam de multă vreme nu mai am încredere în mintea mea. Care e numele tău de cod? Cum poți să pui o astfel de întrebare cuiva care se află într-o asemenea încurcătură?
În cele din urmă reușesc să vorbesc:
– Ce spui?
– Care ți-e numărul de cod? Cel din registrul de meserii.
Deodată mă lămuresc. La urma urmei, nu-s nebun. Acum înțeleg ce vrea să spună.
Ziarul meu e afiliat la sindicate, adică vreau să spun că am semnat un contract cu Sindicatul Internațional al Tipografilor și pe unicul meu salariat, Pete, îl plătesc după tariful sindical. Într-un orășel cum e Carmel City poți rămîne independent cu ușurință, dar din întîmplare cred în sindicate și am o stimă deosebită pentru cel al tipografilor. Fiind sindicaliști, sîntem datori să punem numărul nostru de cod pe tot ce tipărim. E o mică siglă de formă ovală, atît de mică încît cu greu poți citi cifrele, dacă n-ai cumva ochii unui linx. Cu ajutorul acestui semn se poate ști de unde provine orice hîrtie imprimată. Profanii îl numesc cod.
– Șapte, mormăi eu.
Pune cartea de vizită pe birou, chiar în fața lui.
– Stoeger, tună el, tu ai tipărit nenorocita asta de carte de vizită. Povestea ta nu-i decît o glumă de prost gust...
Dă să se ridice, pe urmă se lasă să cadă pe scaun și se uită la hîrtiile lui. Își înalță ochii spre mine și cred, o clipă, că vrea să mă dea pe ușă afară, dar pînă la urmă se hotărăște să-l aștepte totuși pe Hank.
Foșnește din hîrtii.
Încerc să mă obișnuiesc cu ideea că respectiva carte de vizită a fost tipărită la mine. Nici nu mă ridic ca să verific. Îl cred pe Kates pe cuvînt.
Și asta făcea parte din plan. Trebuia s-o ghicesc mai demult. Nu după caracterul de litere folosit. Oricare tipograf poate culege cu garamond. Dar din faptul că flaconul conținea otravă și Yehudi n-o să mai fie acolo atunci cînd Hank o să urce în pod. Totul se leagă și acum înțeleg ce înseamnă. Așa acționează numai un nebun.
Dar cine-i nebunul? Eu sau altul? Începe să-mi fie foarte frică. Mi-a mai fost de cîteva ori în timpul nopții, dar de data asta este, simt, un alt fel de teroare. Mi-e frică de însăși această noapte și de felul cum trece.
Am nevoie să beau un strop, am neapărat nevoie. Mă ridic și mă îndrept spre ușă. Scaunul scîrțîie și vocea lui Kates tună:
– Unde pleci?
– La mașină. Trebuie să iau ceva de acolo. Urc imediat.
– Nu te duci nicăieri!
N-am chef de discuții, dar protestez:
– Sînt cumva arestat? La urma urmei, de ce sînt acuzat?
– Ești martor într-un caz de omor, Stoeger. Dacă, într-adevăr, e un cadavru acolo unde zici că e. Dacă nu e, te pot închide pentru beție la volan. N-ai decît să alegi ce-ți place mai mult.
N-am încotro și aleg. Iau loc din nou pe scaun. Aștept.
Întrebarea lui Kates în legătură cu numărul meu de cod m-a făcut să-mi pierd șirul gîndurilor. Mi le adun și mă întreb cum și de ce cartea de vizită a lui Yehudi Smith a fost tipărită în tipografia mea. Ca să fim drepți, n-a fost prea greu. Cînd plec din redacție închid cu cheia, dar ușa are o broască obișnuită, așa încît oricine poate să intre. Și oricine poate să tipărească o carte de vizită, fără să fie tipograf. Mica presă de mînă care-mi servește la imprimarea cărților de vizită este atît de simplu de mînuit încît și un copil, cu condiția să știe alfabetul, se poate folosi de ea. Ar strica, firește, mai multe cărți de vizită pînă cînd ar obține una bună, dar oricine, după un timp, ar putea foarte bine să imprime o carte de vizită cu numele lui Yehudi Smith și cu sigla și cu numărul meu în colțul de jos.
Dar de ce acel cineva ar face un asemenea lucru? Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît totul are mai puțin înțeles. Iar un amănunt pare să fie și mai absurd decît restul. Ar fi fost mult mai ușor să se tipărească această carte de vizită fără semnul sindical, dar cel care a tipărit-o a ținut dinadins să se știe unde a fost tipărită. Fără moartea lui Smith, toată povestea ar părea o farsă monstruoasă. Dar glumele nu se lasă cu morți subite. Chiar și cu morți atît de uluitoare precum cea a lui Yehudi Smith. De ce a trebuit să moară?
Trebuie să fie o cheie...
Asta îmi aduce aminte de cheia pe care o am în buzunar; o iau și încep să mă uit la ea și mă întreb ce-ar putea să deschidă. Trebuie să fie o broască, undeva, pentru această cheie.
Nu-mi pare nici obișnuită, nici ieșită din comun. Cheile Yale sînt anonime. Ar putea să fie a mea? Încerc să-mi aduc aminte de toate cheile pe care le am. Cea de la ușa de intrare e de tip Yale, dar totuși nu e chiar Yale. În plus...
Scot din buzunar trusa de chei. Cheia de la ușa mea e în stînga și o compar cu cea pe care am adus-o din pod: nici o asemănare. E și mai diferită decît cea din dreapta, care deschide ușa de serviciu. Între ele se află cheia de la garaj și cea de la redacție, ambele de un tip diferit. Nu mă servesc niciodată de cea de la garaj, pentru simplul motiv că nu păstrez nimic prețios în mașina pe care o încui totdeauna. Mi se pare totuși că de obicei am cinci chei în trusă și nu patru; dar nu sînt sigur și nu reușesc să-mi dau seama care ar lipsi, dacă lipsește vreuna.
Nu e vorba de cheia de contact, fiindcă n-o țin în trusă (am oroare de trusele care atîrnă sub bord, așa că păstrez cheia de la mașină în buzunarul vestei).
Kates întoarce capul și vede cum mă uit la cheie.
– Ce-i aia?
– O cheie. Cheia unei enigme. A unei crime.
– Ce-i cu tine, Stoeger? Ești beat sau nebun?
– Nu știu. Ce părere ai?
– Arată-mi puțin cheia aia.
I-o întind.
– Ce se deschide cu ea?
– Nu știu nimic, îi răspund eu, deodată furios.
Se uită la mine lung. Îi susțin privirea. Începe să nu-mi mai pese de nimic.

O mașină se oprește în dreptul Palatului de justiție. Trebuie să fie Hank Ganzer. N-a găsit cadavrul lui Yehudi Smith în podul casei cu stafii. Sînt sigur de asta, fără să știu de ce anume.
Pașii lui Hank se aud pe scară.
Intră și dă cu ochii de mine.
– Salutare, Doc, zice el neglijent, mai înainte de a se întoarce spre Kates. Nici urmă de accident, Rance. Am mers încet, m-am uitat cu atenție la marginile drumului și n-am zărit nimic. Dar ar fi mai bine să mergem amîndoi. Așa am putea vedea mai bine. Nu-i decît două și jumătate. N-o să se facă ziuă decît pe la șase și jumătate și pînă atunci...
– Bine, Hank, mîrîie Kates, dar mai întîi trebuie să-i anunțăm pe tipii de la poliția statului. În cazul în care ar zări mașina lui Bonney prin altă parte. Știm cînd a plecat din Neilsville, dar nu știm dacă a luat-o direct încoace.
– Încotro or fi luat-o?
– De unde naiba să știu?
M-au uitat cu totul. E timpul să intervin.
– Hank, ai trecut pe la casa Wentworth?
Se întoarce spre mine.
– Sigur că da, Doc. Ce-i cu gluma asta?
– Te-ai suit în pod?
– Firește. M-am uitat peste tot, la lumina lanternei. N-am găsit nimic.
Kates îmi spune încetișor:
– Stoeger, șterge-o de-aici. Du-te acasă și vino-ți în fire.
– Bine, sînt beat sau sînt nebun. Dar ascultă-mă, Hank. Nu era o luminare pe balustrada scării care duce la pod, tocmai sus?
Dă din cap încet a negare.
– Nici o masă într-un colț?
– N-am văzut-o, Doc. Eu nu căutam o masă. Dar aș fi zărit o bucată de luminare pe balustradă. Îmi aduc aminte că m-am ținut de ea cînd am coborît.
– Și n-ai văzut un cadavru pe podea?
Hank nu-mi mai răspunde. Se întoarce spre Kates.
– Rance, cred c-ar fi bine să-l conduc pe Doc la el, cît timp dai telefonul ăla. Unde ți-e mașina, Doc?
– Vizavi.
– O lăsăm acolo. Am să te duc cu a mea.
Se uită întrebător la Kates, care e de acord. Acesta din urmă mă privește batjocoritor. În ochii lui sînt un asemenea nimic încît își poate permite să fie generos.
– Haide, Doc, îmi zice Hank Ganzer.
Mă scol în picioare. N-am nici un chef să plec. Dacă mă duc acasă, asasinul lui Yehudi Smith are la dispoziție tot restul nopții ca să pună la adăpost... ce să pună la adăpost? Și, la urma urmei, ce mă privesc pe mine toate astea? Și cine naiba mai e și acest Yehudi Smith?
– Ascultă, Kates...
Nu mă lasă să vorbesc. I se adresează lui Hank, care a ajuns în prag:
– Luați-o din loc, Hank! Vezi dacă mașina îi e bine parcată sau a lăsat-o în mijlocul drumului. Mai am să-i spun două vorbe și ți-l trimit. O să poată coborî și singur.
Speră, probabil, să-mi rup gîtul pe scări.
– Bine, Rance.
Hank o ia din loc și zgomotul pașilor lui se aude tot mai înăbușit.
Kates își ridică ochii spre mine. Sînt în picioare în fața biroului său și încerc să n-am aerul unui elev prins în flagrant delict și chemat la director.
Îl disprețuiesc pe Kates, iar el mă urăște. Îl disprețuiesc așa cum disprețuiești un funcționar despre care știi că e necinstit și prost. El mă urăște, fără îndoială, fiindcă îi e frică de mine ca reprezentant al presei.
Dar în privirea pe care mi-o aruncă văd altceva. O rea-voință pură, o ură personală. Niciodată n-a nutrit față de mine cineva un asemenea sentiment și asta mă scoate din minți. Iar la vîrsta mea trebuie cam mult ca să fiu scos din minți.
Acum se uită la mine cu indiferență, glasul îi e impersonal și nici măcar nu mai urlă.
– Stoeger, știi ce pot să-ți fac?
Ar fi zadarnic să-i răspund. Da, o știu foarte bine. Pot petrece o noapte la închisoare pentru că am condus sub influența alcoolului. Iar asta n-ar fi decît începutul. Dacă dimineața mi-aș menține declarațiile mele absurde, l-ar chema pe doctorul Buchan pentru un examen psihiatric complet.
– N-am să fac nimic împotriva ta, reia el. Dar de-acum vreau să mă lași în pace. Ai înțeles?
Nu-i răspund nimic. Dacă își închipuie că toți cei care nu zic nimic sînt de acord cu el, asta-i dreptul lui. Se pare că așa ceva gîndește.
– Șterge-o, tună el.
Am scăpat destul de ieftin. În afară de privirea aceea pe care mi-a aruncat-o.
Cobor și ies în întunericul nopții.
Mașina lui Hank Ganzer e parcată în fața intrării, dar el a trecut strada și acum îl văd cum coboară din a mea. Trec și eu strada.
– Erai cam departe de trotuar, Doc, îmi zice el. Am parcat-o mai bine. Iată cheia.
O vîr în buzunar, apoi deschid portiera pe care a trîntit-o, ca să iau sticla de whisky de pe banchetă. Nu-i bine s-o las aici, dacă trebuie să-mi părăsesc mașina.
Ies din mașină și o înconjor, ca să mă uit la cauciucurile din spate. Încă nu-mi vine să-mi cred ochilor: dimineața, roțile erau pe geantă. Hank vine lîngă mine:
– Ce se întîmplă, Doc? Cauciucurile mi se par bine umflate.
Dă un picior în cel din stînga, pe urmă în cel din dreapta. După care vine lîngă mine și deodată se oprește:
– Ascultă, Doc, ți s-a vărsat ceva în portbagaj. Ai vreun borcan de vopsea sau așa ceva?
Clatin din cap și mă apropii să văd despre ce vorbește. S-ar zice că, într-adevăr, ceva curge din portbagaj. Ceva dens și negricios.
Hank încearcă să ridice capacul.
– Nu-i închis cu cheia, îi spun. Nu-l închid niciodată. N-am mai nimic acolo.
Îl văd cum încearcă din nou.
– Și totuși, e încuiat. Unde-i cheia?
O altă piesă din jocul de puzzle își găsește deodată locul. Acum știu care este cea de-a cincea cheie din trusa mea – și care nu mai era. Nu încui portbagajul decît atunci cînd plec în concediu și pun în el valizele. Dar cheia rămîne în trusa mea. O cheie Yale pe care n-o aveam atunci cînd m-am uitat mai înainte în trusă.
– E la Kates, îi răspund.
Așa e și firesc. O cheie Yale e anonimă, dar cartea de vizită a lui Yehudi Smith a fost tipărită la mine. Deci și cheia trebuie să fie a mea.
– Ce zici? mă întreabă Hank.
– Cheia e la Kates, repet.
Hank se uită la mine în chip ciudat.
– Așteaptă-mă o clipă, Doc, îmi zice el și se îndreaptă spre propria lui mașină.
Întoarce capul o dată sau de două ori, ca și cum ar vrea să se asigure că nu sar la volanul mașinii și o iau la sănătoasa. Ia o lanternă din mașină și vine

spre mine. Pe urmă se apleacă și se uită mai de aproape la ceea ce curge din portbagaj.
Mă dau și eu mai aproape. Hank se ridică deodată, ca și cum i-ar fi frică să mă simtă în spatele lui. N-am nevoie să m-aplec. Știu ce sînt acele urme și ce crede Hank.
– Vorbesc serios, Doc, unde-i cheia?
– Dar ți-am spus adevărul! I-am dat-o lui Rance Kates. La început nu știam ce se poate deschide cu ea. Acum știu. Și știu și ce poate fi în portbagajul meu.
Mă privește cu un aer șovăitor, apoi trece strada, fără să înceteze să mă țină sub observație. Își face miinile pîlnie și strigă:
– Rance! Hei, Rance!
Se întoarce repede spre mine, ca să vadă dacă nu cumva îl atac sau dacă nu cumva vreau s-o șterg profitînd de neatenția lui.
O fereastră se deschide și Kates apare în cadrul ei.
– Doamne Dumnezeule, Hank, dacă ai ceva să-mi spui, urcă la birou! Nu-i nevoie să trezești tot tîrgul!
– Doc ți-a dat o cheie?
– Da, dar de ce? Ce poveste de adormit copiii a mai inventat?
– Adu repede cheia, Rance. Repede.
Hank se întoarce, face un pas spre mine și pe urmă rămîne nemișcat, dar continuă să mă țină sub supraveghere. Fereastra se închide.
Mă duc în spatele mașinii și aprind un chibrit, ca să mă uit mai de aproape la pete. Hank se apropie cu prudență:
– Unde te duci, Doc?
Ajung lîngă trotuar.

– Nicăieri, îi răspund și mă așez pe bordură. Ca să-mi fie așteptarea mai ușoară.

12

Ușa clădirii se deschide și se închide la loc. Kates trece strada. Se uită la mine în timp ce-l întreabă pe Hank:
– Ce s-a întîmplat?
– Nu știu, Rance. S-ar zice că din portbagajul mașinii lui Doc picură sînge. Portbagajul e închis. După spusele lui Doc, cheia ar fi la tine. N-am vrut să-l las singur ca să urc la birou. De aceea te-am chemat.
Kates dă din cap. E întors spre mine și Hank nu-i poate vedea chipul. Dar eu i-l văd. Strălucește de fericire. Mîna îi dispare în buzunarul hainei și țîșnește înarmată cu un pistol.
– L-ai căutat în buzunare, Hank?
– Nu.
– Ce mai aștepți?
Hank îl ocolește pe Kates, iar eu mă ridic cu brațele date în lături, ca să-i ușurez munca. În mînă încă mai am sticla de whisky.
– Nu-i înarmat.
Kates scoate dintr-un buzunar cheia pe care i-am dat-o și i-o aruncă lui Hank.
– Deschide portbagajul.
Cheia intră în încuietoare. Se învîrte. Hank ridică apoi capacul.
Îi aud exclamația înăbușită și mă întorc să văd. Două cadavre. Din locul unde mă aflu nu pot să spun ale cui sînt.
– E Miles Harrison, Rance, murmură Hank. Și mai e și Ralph Bonney. Amîndoi sînt morți.
– Cum i-a omorît?
– Le-a dat cu ceva în cap. Cu un obiect contondent. Mai multe lovituri. E sînge din belșug.
– Arma e acolo?
– Așa s-ar zice. E vorba de un pistol de tip vechi, cu sînge pe mîner. Un Iver-Johnson nichelat... mai curînd ruginit. Calibrul 38, cred.
– Sînt și banii?
– E o servietă sub Miles. Vrei să-l ridic, Rance?
Hank se îndreaptă de spate și se întoarce. E nemaipomenit de palid. Kates se gîndește o clipă.
– Mai bine nu. Ar fi bine să facem mai întîi o fotografie. Ascultă, Hank, urcă în birou și adu aparatul și blitzul. Și telefonează-i și doctorului Heil să vină imediat. Mda... Ești sigur că sînt morți amîndoi?
– Ba bine că nu! Vrei să-l chem și pe Dorberg?
Dorberg este patronul întreprinderii pe pompe funebre și lucrează deseori cu șeriful; fiindu-i cumnat lui Kates, are și el parte de o bucățică grasă.
– Bineînțeles: spune-i să aducă și camionul. Dar să nu se grăbească. Mai întîi trebuie să-i vadă procurorul. Și trebuie să facem urgent fotografiile.
Hank se îndreaptă spre clădire, dar se întoarce:
– Ia zi, Rance, n-ar fi bine să anunțăm și pe nevasta lui Miles, și uzina Bonney?
Mă așez din nou pe marginea trotuarului. Am nevoie mai mult ca niciodată să beau un strop. Dar nu se cade într-o astfel de împrejurare. Nevasta lui Miles și uzina Bonney. O diferență ca de la cer la pămînt. Dar asta e, divorțul lui Bonney a fost pronunțat ieri, omul nu are copii și nici o rudă după știința mea, în orice caz nu în Carmel City. De altfel, nici eu. Dacă aș fi asasinat, pe cine ar anunța? Redacția, probabil, sau poate pe Carl Trenholm, fiindcă toată lumea știe că este cel mai bun prieten al meu. Pe legea mea, dacă stau și mă gîndesc bine, n-am greșit că nu m-am însurat. Îmi aduc aminte de divorțul lui Bonney și de tot ce mi-a spus Smiley. Și încerc să

mă gîndesc la ce-o' să simtă nevasta lui Harrison atunci cînd o să afle vestea. Iar eu... Nu-mi prea dau seama dacă e bine sau rău că n-o să poarte nimeni doliu după mine atunci cînd o să mor.
Cu toate astea, mă simt foarte singur. Acum cel puțin or să mă aresteze, așa că pot să-l iau pe Carl ca avocat. Sînt într-o mare încurcătură, dar Carl o să mă creadă și n-o să mă socotească nebun.
Kates rupe tăcerea.
- N-o anunța încă, îi răspunde el lui Hank. Mai ales pe Milly. O să se repeadă aici și o să vadă cadavrele mai înainte ca Dorberg să le ia. Iar cînd vom suna la uzină trebuie să știm cu siguranță unde sînt banii pentru plata schimbului de noapte. Stoeger i-a ascuns, poate, în altă parte și, în cazul ăsta, n-o să-i putem recupera în noaptea asta.
- În ceea ce-o privește pe Milly ai dreptate, șerifule. Nu mi-ar plăcea să-l vadă pe Miles în halul ăsta. Bine, îi chem pe Heil și Dorberg și pe urmă mă întorc cu aparatul de fotografiat.
- Destulă vorbă! Șterge-o!
Hank dispare în clădire.
Știu că îmi răcesc gura de pomană, dar trebuie să protestez:
- Ascultă-mă, Kates! Nu l-am omorît eu!
- Nenorocitule, mormăie Kates. Miles era un băiat de treabă.
- Era. Dar nu eu l-am omorît.
Îmi pare rău că Miles n-a vrut să bea un păhărel cu mine, la începutul serii; îmi pare rău, că n-am putut să ghicesc nimic din ceea ce o să i se întîmple. Aș fi insistat, l-aș fi convins... Dar e o idioțenie, bineînțeles, fiindcă nimeni nu poate să știe dinainte ce-o să se petreacă. Așa, s-ar putea împiedica orice nenorocire.
În această noapte, cineva a transformat în coșmar cele mai încîntătoare pagini din opera lui Lewis Carrol. BEA-MĂ și o moarte subită, îngrozitoare. Această cheie... ar fi trebuit să deschidă o portiță care să dea într-o grădină minunată. Ceea ce a deschis... nici nu îndrăznesc să privesc.
- Ridică-te, Stoeger! se răstește Kates.
Nu mă mișc. De ce să mă supun, îmi zic, ce rău li s-ar mai putea face lui Miles și lui Bonney dacă aș bea un strop?
Încep să desfac dopul sticlei.
- În picioare, Stoeger! Altfel te împușc pe loc! Vorbește serios! Mă scol în picioare. Figura îi rămîne în umbră, însă îmi aduc aminte de privirea plină de ură pe care mi-o aruncase în biroul lui. Are să mă împuște. N-am nici o îndoială.
Nu riscă absolut nimic. Dacă încerc să fug, poate pretinde că a tras fiindcă am vrut să-i scap. În acest caz, o să mă împuște în spate. Dacă mă împușcă în piept, poate susține că m-am repezit asupra lui. Sînt doar un nebun furios, care i-a omorît pe Miles și pe Bonney!
De aceea l-a expediat pe Hank, punîndu-l să dea telefoane care-l vor ține ocupat cîteva minute.
- Kates, nu vorbești serios! Nu poți să ucizi cu atîta sînge rece un om!
- Pe un om care mi-a omorît pe unul dintre ajutoare, pot. Fiindcă, dacă nu te împușc, s-ar putea să nu pățești nimic. Medicii or să spună că ești nebun și o să scapi de pedeapsă. E mai bine să închei eu însumi socotelile.
Ce să fac? Să strig? N-ar folosi la nimic. Toată lumea doarme acum, e trecut de ora trei, Hank e la telefonul din biroul aflat tocmai în fund – n-are cînd să se repeadă la fereastră, auzindu-mi țipătul. Iar Kates poate pretinde că am țipat atunci cînd m-am repezit la el.

Se apropie de mine: dacă are de gînd să-mi tragă un glonte în piept, trebuie să aibă grijă s-o facă de-aproape, ca să rămînă pe haina mea urme de pulbere, care să arate c-a trebuit să se apere atunci cînd m-am repezit la el. Țeava pistolului e îndreptată spre inima mea, la nici treizeci de centimetri. Aș avea șansă să mai trăiesc cîteva secunde dacă m-aș întoarce brusc și aș lua-o la sănătoasa; atunci ar fi nevoit să aștepte pînă m-aș îndepărta cîțiva pași.
Chipul îi e tot în întuneric, dar îmi dau seama că rîde. Nu-i văd nici ochii și nici restul figurii, doar dinții strălucitori. Un zîmbet larg, precum cel al pisicii din Cheshire, în *Alice*. Dar, spre deosebire de pisica din Cheshire, personajul n-o să dispară.
Eu, în schimb, da. Dacă nu se întîmplă ceva neașteptat. Dacă nu apare un martor întîmplător, un trecător pe trotuarul de vizavi. Kates n-ar mai avea curajul să mă împuște cu sînge rece în fața unui martor. Carl Trenholm, Al Grainger, nu contează cine. Privesc pe deasupra umărului lui Kates și strig:
- Hei! Salutare!
Kates se întoarce.
Ridic sticla de whisky; sau, mai curînd, mîna mea o ridică; și o coboară cu putere. (Nici nu mai știam că sticla e asupra mea?!) Îl ating pe Kates în tîmplă și numai marginea pălăriei îi salvează viața.
Kates și pistolul lui cad pe drum. Scap sticla, care se sparge pe pavaj. Pavajul e mai tare decît țigva lui Kates.
Nu-mi bat capul să aflu dacă mai trăiește sau nu. O iau iute la picior.
Pe jos, bineînțeles. Deși mai am încă la mine cheia de contact, n-am deloc chef să mă trambalez cu două cadavre în portbagaj.
Alerg drept înainte și îmi pierd suflul mai înainte de a-mi da seama că nu știu unde mă grăbesc așa. Îmi domolesc goana și ies de pe Oak Street în prima străduță pe care o văd. Mă lovesc de un coș de gunoi, mă prăbușesc la pămînt și încerc să-mi trag sufletul și să mă gîndesc la ce trebuie să fac. Dar nu pot să rămîn aici, fiindcă un cîine începe să latre.
Sînt în spatele Palatului de justiție.
Desigur, vreau să aflu cine i-a ucis pe Miles Harrison și pe Ralph Bonney și le-a băgat cadavrele în mașina mea. Dar este un lucru și mai urgent pe care trebuie să-l aflu. L-am omorît pe Kates sau doar l-am rănit? În acest caz, o să intru într-o groaznică încurcătură, fiindcă n-o să mă creadă nimeni c-am fost în legitimă apărare. Cuvîntul lui contra cuvîntul meu, dacă e numai rănit. Dar dacă l-am omorît... Iar cuvîntul meu nu valorează nimic atîta vreme cît nu pot să explic ce caută cele două cadavre în mașina mea.
Prima fereastră pe care încerc s-o deschid nu rezistă cînd o împing. Îmi dau cu presupusul că pe-aici nu se prea omoară lumea să închidă totul; și mai e și biroul șerifului, la etaj, unde se află întotdeauna cineva de serviciu.
Ridic încet panoul de jos al ferestrei-ghilotină care nu scîrție aproape deloc. Odată intrat, o închid la loc cu precauție, ca să nu mă trădeze dacă o vede cineva deschisă.
Caut pe bîjbîite un scaun și mă așez pe el, ca să fac o scurtă recapitulare. Pentru moment, nu risc mare lucru. Încăperea în care mă aflu e o anticameră, alături de sala de audiențe. Nimănui n-o să-i treacă prin cap să mă caute aici, dacă nu fac nici un zgomot.
Aud pași în fața clădirii. Dacă oamenii zic ceva, sînt prea departe de ei ca să aud ce-și spun.
Nu știu cît timp rămîn așa pe scaun, dar nu mai

mult de cîteva minute din moment ce nu mi-am tras încă sufletul. Îmi zic că ar fi mai bine să nu rămîn aici. Trebuie să aflu ce i s-a întîmplat lui Kates. Dacă l-am omorît – sau dacă a fost transportat la spital – cel mai bun lucru ar fi să mă predau. Dacă n-are nimic și continuă să dea ordine, cel mai bine ar fi să rămîn ascuns. Dacă mai înainte de-abia aștepta să mă omoare, cu atît mai mare îi e cheful acum, indiferent cine l-ar vedea.
Îmi scot pantofii înainte de a mă ridica de pe scaun. Pun cîte unul în fiecare buzunar al hainei și străbat în vîrful picioarelor sala de audiențe, spre scara din spate. Am venit de atîtea ori în această clădire încît o cunosc aproape la fel de bine ca pe propria mea casă sau redacție. De aceea nu mă împiedic de nimic și nici nu răstorn nimic.
Urc pe scara întunecată ținîndu-mă de balustradă și mergînd pe margine, acolo unde treptele scîrțîie mai puțin.
Cu pași de lup pășesc de-a lungul unui coridor și ajung la ușa biroului de cadastru, alături de cel al șerifului. Nu-i încuiat.
Deschid ușa fără zgomot și intru. Curentul e gata s-o trîntească, dar o prind la timp și o închid încetișor. Mi-ar place s-o închid cu cheia, dar mi-e teamă să nu fiu auzit.
Voci răzbat pînă la mine, dar deslușesc destul de greu ce-și spun. Lipesc urechea de ușa care dă spre biroul șerifului. De data aceasta aud mai bine.
– Nu înțeleg, Rance, spune Hank Ganzer. Un bătrînel de treabă ca Doc! Două crime și...
– Pe naiba, de treabă! mugește Kates. O fi fost cînd era întreg la minte. Acum e complet într-o dungă. Au! Mai ușurel, pentru numele lui Dumnezeu!
Doctorul Heil vorbește încet. Pare să insiste ca Rance Kates să meargă la spital pentru un examen mai amănunțit.
– Lăsați-mă în pace! strigă scos din minți Kates. Pînă cînd nu pun mîna pe Stoeger, nu merg nicăieri. Ce-i cu cadavrele alea?
– M-am uitat la ele în grabă, răspunde Heil. Capetele au fost zdrobite cu pistolul ruginit de pe biroul tău. E cu siguranță arma crimei.
– Sînt tot în stradă?
– Nu, răspunde Hank. Le-a luat Dorberg.
– Doc...
Pînă să-mi dau seama că se adresează doctorului Heil, vocea lui Kates mă face să tresar.
– Ai terminat cu nenorocitul ăsta de pansament? Trebuie să-mi continui ancheta. Hank, cîți băieți ai putut să strîngi?
– Trei. Am vorbit cu Watkins, Ehlers și Bill Dean. Vin peste cîteva minute. Vom fi deci cinci.
– Gata, Rance, asta-i tot, zice doctorul Heil. Te sfătuiesc încă o dată să-ți faci o radiografie la spital. Cît mai repede posibil.
– Bine, bine. După ce pun mîna pe Stoeger. N-are cum să părăsească orașul. Drumurile sînt supravegheate, du-te la Dorberg și ocupă-te puțin de Miles și Bonney.
Glasul lui Heil se aude atît de încet încît nu pricep nimic din ce spune. Se aud pași pe coridor. Alții, pe scară.
– Salutare, Bill, salutare, Walt! Ehlers nu-i cu voi?
– Nu. Dar trebuie să vină.
E vocea lui Bill Dean.
– Nu-i nimic, de altfel o să-l lăsăm să stea de pază aici. Sînteți înarmați amîndoi? Perfect. Ascultați. O să patrulați împreună, iar Hank o să vină cu mine. Nu vă ocupați de drumuri, e treaba celor de la circulație. Nu-i nici un tren pînă mîine dimineață. E destul să căutăm cu atenție în tot orașul.
– Ne împărțim cartierele?
– Nu. Walt și Bill, voi o să patrulați pe toate străzile și străduțele. Hank și cu mine o să mergem în locurile unde s-ar fi putut ascunde. Acasă la el, la redacție, peste tot. S-ar fi putut ascunde într-o casă părăsită, de pildă. Dacă vreunul dintre voi are vreo altă idee, s-o auzim.
– E bun prieten cu Carl Trenholm, spune Bill. S-ar putea să se fi dus la el.
– Bună idee, Bill. Voi ce ziceți?
– Mi-a părut cam beat, zice Hank. Și și-a spart sticla. O mai fi avînd chef să bea un strop și o să vrea să intre în vreo circiumă. La Smiley, de pildă, fiindcă de obicei acolo se duce.
– De acord, Hank, o să-l căutăm și acolo... Aha, ăsta trebuie să fie Dick.
Ehlers intră în birou. Hank reia:
– Cîteodată, criminalii apar pe propriile lor urme. Poate că Doc s-a întors aici și a intrat prin spate, gîndindu-se că locul cel mai sigur este chiar sub nasul nostru. Aici, în clădire.
– Ai auzit, Dick, mîrîie Kates. O să rămîi la birou, ca să fii de legătură între cele două patrule. Înainte de a te instala, cotrobăiește prin toată clădirea.
– Bine, Rance.
– Altceva. E primejdios. Și acum trebuie să fie și înarmat. Nu riscați! În clipa în care îl zăriți, trageți în el!
– În Doc Stoeger?
Vocea exprimă uluială. Nu reușesc să-mi dau seama a cui e.
– În Doc Stoeger, repetă Kates. Vă pare, poate, un omuleț simpatic și inofensiv, dar tocmai astfel de oameni își ascund adevăratele intenții și ajung asasini. A omorît doi oameni în noaptea asta și a încercat să mă omoare și pe mine. Nu uitați cine e una dintre victime! Miles!
Bill Dean se opune:
– Nu înțeleg. Un tip ca Doc... Nu-i pe drojdie. Are un ziar care-i aduce bani și nu-i un bandit. De ce să omoare dintr-o dată doi oameni, pentru o mie sau două mii de dolari?
Kates înjură.
– E nebun! Și-a pierdut mințile. Tot ce face, nu face pentru bani! Chiar dacă i-a luat! I-am găsit în servieta de sub Miles. Ascultați, e pentru ultima oară cînd vă mai spun! Individul ăsta e un nebun furios, și un ucigaș, și veți face foarte bine dacă veți trage în el decum îl zăriți. A venit la mine și mi-a trîntit o poveste de adormit copiii despre un tip care ar fi căzut mort într-un pod al casei Wentworth, un oarecare Yehudi Smith. Avea o carte de vizită a tipului, care însă era imprimată de el însuși, în propria lui tipografie. Mi-a mai dat și o cheie, zicîndu-mi că ea deschide o poartă care dă într-o grădină fermecată. De fapt, era cheia de la portbagajul mașinii lui. Acolo se aflau cadavrele lui Miles și Bonney și banii pentru plata salariilor. Și și-a parcat mașina chiar aici în față. Apare, așa, nevinovat ca o floare din grădina aia a lui și îmi dă cheia. Și pe urmă vrea să mă ia cu el într-o casă cu stafii.
– A controlat cineva pe acolo? întreabă Dean.
– Bineînțeles, răspunde Hank. Cînd m-am întors de la Neilsville, am trecut pe-acolo și m-am uitat peste tot. Nimic. Rance are dreptate, e nebun de legat. L-am auzit ce povestea. Iar dacă nu-l crezi primejdios, n-ai decît să te uiți la Rance. Îmi pare rău, fiindcă țineam la Doc. Dar n-am ce face, sînt de acord cu Kates, trebuie să-l doborîm pe Doc fără să mai stăm la taclale cu el.
Un altul zice:
– Dacă l-a ucis pe Miles...

– Dacă e nebun în asemenea hal (e Dick Ehlers cel care vorbește) i s-ar face un serviciu, după părerea mea, doborîndu-l... Dacă eu mi-aș pierde mințile, mi-ar place mai curînd să mi se curme zilele decît să le petrec în cămașă de forță. Dar ce l-a putut face să înnebunească deodată?
– Alcoolul. I s-a ramolit creierul dintr-o dată.
– Dar Doc nu bea atît de mult. Desigur, din cînd în cînd o cam făcea lată, dar nu era un alcoolic. Și era așa de drăguț cu toată lumea...
Se aude cum cineva dă un pumn în birou. Cu siguranță, e Kates.
– N-aveți de gînd să terminați cu vorbăria? Haideți să-l căutăm! Și vă ordon încă o dată: cum îl vedeți, trageți! Mi-ajunge că mi-am pierdut un ajutor în noaptea asta. Haideți!
Se aud pași. Apoi vocea lui Kates răzbate pînă la mine din nou:
– Nu uita să scotocești prin clădire. Din pivniță pînă în pod.
– Bine, Rance.
Se aud pași grei pe scară. Și alți pași pe palier, pe coridor, care se îndreaptă spre biroul de cadastru. Spre mine...

13

Dar nimeni nu intră în încăperea unde sînt. Pașii se îndepărtează și acum răsună pe treptele scării din spate. Răsuflu ușurat.
Întredeschid ușa și pășesc pe coridor din clipa în care omul se află pe ultimele trepte ale scării. Îl aud pe Ehlers cum merge de colo-colo. Mai întîi caută la parter. Asta-i rău. Nu pot să risc să cobor pe una din scări cît timp e acolo. Sînt sechestrat la primul etaj.
Aud cum pornesc mașinile de patrulare. Cel puțin ușa de la intrare e acum nepăzită; aș putea încerca să ies pe-acolo în cazul în care Ehlers urcă pe scara din spate.
Rămîn în mijlocul coridorului, la jumătatea distanței dintre cele două scări: îl aud pe Ehlers cum umblă mai departe la parter, dar mi-e greu să spun cu exactitate unde e.
Tremur ca o frunză și gîndurile îmi sînt încurcate. O picătură de alcool m-ar înzdrăveni și mi-ar da curaj. Kates o fi avînd, poate, vreo fiolă prin sertarele lui. În situația în care sînt ar merita să-mi încerc norocul. Ciulesc urechea la zgomotele care vin de jos și îmi dau cu presupusul că Ehlers, probabil, e în fundul clădirii. Îmi iau inima în dinți și intru fără zgomot în biroul lui Kates.
Deschid ușurel sertarele biroului. Este într-adevăr o sticlă, dar goală.
Îl blestem în gînd pe șerif. Nu numai că a vrut să mă omoare, dar a și golit sticla asta fără să-mi lase un singur strop. Iar whiskyul era și de bună calitate, pe deasupra.
Pe sugativă se află un pistol. Îi arunc o privire și mă întreb dacă n-ar trebui să-l iau. Timp de o secundă nici nu văd petele de rugină, pe urmă îmi aduc aminte de descrierea pe care Hank a făcut-o armei care a servit drept măciucă pentru a-i trimite pe lumea cealaltă pe Miles și pe Bonney. Da, e într-adevăr un Iver Johnson nichelat și ruginit. Arma crimei, prin urmare.
Întind mîna și apoi o retrag fulgerător. Ca și cum n-aș fi destul de vîrît în belea! Mai trebuie să-mi las și amprentele pe pistol! Dar dacă amprentele mele sînt deja acolo? Nu m-ar mira deloc. Ar fi conform planului.
Într-o clipă îmi vine să sar pînă-n tavan. Telefonul începe să sune.
După primul țîrîit aud pașii lui Ehlers pe scară. Dar de-aici nu-mi pot da seama pe care dintre scări urcă. De altfel, nu mi-ar servi la nimic să știu, fiindcă nu mai am timp să fug.
Caut un loc unde să m-ascund și zăresc un dulap cu ușa întredeschisă. Înșfac pistolul și mă vîr acolo. Închid ușa după mine și rămîn în picioare, ținîndu-mi respirația, în timp ce Ehlers ajunge în încăpere și ridică receptorul.
– Biroul șerifului... A, tu ești, Rance? De unde suni? De la *Clarion*? Nu-i nici la Smiley? Nu, nimeni n-a sunat... Da, aproape că am terminat. Am căutat la subsol și la parter. Mai am primul etaj.
Îi trag în gînd o înjurătură. A fost deci în pivniță și aș fi putut s-o șterg. Dar în clădire e atîta liniște încît pașii lui Ehlers mi s-au părut a veni de la parter, atît de aproape se auzeau.
– N-ai nici o grijă, Rance, o să fiu atent. Într-o mînă cu pistolul și în cealaltă cu lanterna!
Am și eu un pistol în mînă și deodată înțeleg cît de prost am fost cînd l-am luat de pe birou. Dacă își dă seama că nu mai e acolo...
Am totuși noroc.
– Bine, Rance, mai zice și, după ce pune receptorul în furcă, iese.
Îl aud cum se îndepărtează pe coridor și cum deschide uși. Trebuie s-o iau repede la sănătoasa pe scara cea mare, în timp ce el e în fundul coridorului. Ies pe palier și cobor fără zgomot. Odată ajuns pe Oak Street îmi zic că nu trebuie să rămîn aici, fiindcă oricînd poate să treacă una din cele două mașini care mă caută. Carmel City nu-i prea mare. Rugîndu-mă ca Ehlers să nu se uite pe vreo fereastră, alerg pînă la colț și o iau pe străduța din spatele Palatului de justiție. În clipa în care mă simt mai în siguranță mă așez pe bordura trotuarului, ca să-mi pun pantofii și să vîr pistolul în buzunar. N-am avut intenția să-l iau, dar acum nu mai pot să-l arunc la întîmplare.
Dick Ehlers o să aibă, fără îndoială, necazuri. Cînd Kates o să caute pistolul și o să vadă că nu mai e, o să înțeleagă imediat cine l-a luat. O să știe că am fost în propriul lui birou, în timp ce ajutorul mă căuta în altă parte.
N-am nevoie să mă-ntreb ce-aș vrea să fac în continuare. O înghițitură cît de mică de alcool n-ar strica deloc.
Kates a trecut pe la Smiley și s-a convins că nu sînt acolo.
O iau deci spre bar.
E ciudat, dar începe să nu-mi mai fie frică. Frica are și ea limite, după care în glandele ce produc adrenalina se petrece ceva. Nu-mi aduc aminte dacă glandele astea provoacă sentimentul de frică sau se pun în acțiune ca să te scape de ea; în orice caz, e sigur, ale mele au funcționat din plin în noaptea asta. Am fost atît de înspăimîntat de cîteva ore încoace, încît m-am săturat. S-or fi săturat și glandele mele. Culmea e că mă simt ca un viteaz.
Merg mai departe spre barul lui Smiley. Cîinele care m-a lătrat m-a simțit din nou. N-am timp să-i răspund. Mărșăluiesc cu pas vioi.
Mai am de trecut strada. Arunc repede o privire în dreapta și în stînga, dar numai de formă. Nu-mi mai pasă dacă vreuna din mașinile care mă caută dă colțul deodată și, la lumina farurilor, sînt împroșcat de gloanțe. Nu-mi mai pasă de nimic. Cînd ajungi la capătul răbdării, ori calci pe bec definitiv, ori norocul începe să fie de partea ta.
Norocul începe, într-adevăr, să-mi surîdă: fereastra de la încăperea din spate a lui Smiley e deschisă. De data aceasta nu-mi mai scot pantofii. Smiley doarme singur la primul etaj și are un somn atît de

adînc încît nu l-ar putea trezi nici măcar un obuz care ar exploda în camera alăturată. Și adoarme atît de repede încît, chiar dacă Hank și Kates l-au trezit cînd au trecut pe-aici, acum, cu siguranță, trage la aghioase fără nici o grijă.
Într-adevăr... Da, de sus se aude ca un tunet îndepărtat... Smiley sforăie.
Străbat pe bîjbîite încăperea din spate și împing ușa barului. Un bec este aprins toată noaptea și draperiile de la geamuri nu sînt trase, dar Kates a trecut deja pe-aici; și sînt puține șanse ca vreun trecător întîrziat să-și facă apariția și să arunce vreo privire înăuntru.
Iau de pe etajeră o sticlă din cel mai bun whisky pe care îl are Smiley, precum și o sticlă de sifon, și duc totul la masa din fund, cea care nu se vede de afară, acolo unde au stat Bat și George la începutul serii.
Îmi pare că au trecut ani de-atunci. Bat și George nu-mi mai par deloc înspăimîntători, sînt chiar comici în ochii mei.
Las sticlele pe masă și mă duc din nou în spatele tejghelei, ca să iau un pahar și cuburi de gheață. De prea multă vreme visez la paharul ăsta, așa că vreau să fie cît se poate de bun. În portofel n-am decît bancnote de zece dolari. Las una pe tejghea și mă întreb dacă voi primi vreodată restul.
Mă întorc la masă și-mi umplu cu dărnicie paharul. Aprind chiar și o țigară. Asta-i cam riscant, căci dacă Rance Kates se mai întoarce ar putea să vadă fumul, chiar dacă nu m-ar zări pe mine. Dar uneori merită să riști.
Acum am, în sfîrșit, timp să mă gîndesc în liniște, pentru prima oară de cînd a murit Yehudi Smith. Care ar fi schema? Aș putea oare să găsesc o înlănțuire la toate aceste evenimente?
Pe Yehudi Smith nu-l cheamă cu siguranță așa, cu toată cartea de vizită pe care mi-a dat-o și care a fost tipărită chiar în tipografia mea... A venit la mine și mi-a spus...
Nu contează ce ți-a spus, îmi zic. Tot soiul de aiureli și de baliverne care să te atragă într-un loc țicnit, la o oră imposibilă. Te cunoștea. Sau, mai bine zis, știa o groază de lucruri despre tine. Care îți sînt tabieturile și slăbiciunile, ce-ar putea să te intereseze. Venirea lui a fost pregătită. Proiectată dinainte, cartea de vizită o demonstrează cu prisosință...
Nimeni nu l-a văzut în afară de tine.
Te-a atras la o întrunire care n-a fost decît o scorneală. Nu există nici o organizație a prietenilor lui Lewis Carrol.
Și în timp ce Yehudi Smith te ținea cu povești, Miles Harrison și Ralph Bonney au fost asasinați și cadavrele lor ți-au fost puse în portbagajul mașinii.
Ușor de înțeles. Smith a fost complice la crimă. A avut sarcina să te țină de vorbă, să te împiedice să ai un alibi în timp ce ei comiteau crimele. Și a mai avut sarcina să te facă să înghiți o poveste pe care propria ta mamă, draga de ea, dacă ar mai trăi, ar refuza să o creadă.
Dar, în același timp, Smith a fost ucis și el. Iar banii pentru plata salariilor și cadavrele au poposit la tine în portbagaj. Asta nu se potrivește cu nimic.
Mai beau o înghițitură, dar nu simt nici un gust. Mă uit la pahar și îmi dau seama ce s-a întîmplat: cît timp am stat pe gînduri, gheața s-a topit. Mai adaug whisky și în pahar se află din nou ceva ce se poate bea.
Îmi aduc aminte de pistolul pe care l-am luat de pe biroul lui Kates. Îl scot din buzunar și îl privesc îndelung, avînd grijă să nu ating sîngele uscat de pe mîner.
Îmi dau seama că nu e încărcat. Apăs pe trăgaci. E ruginit. Deci, nimeni nu s-a putut servi de el, a funcționat doar ca un ciocan pentru a zdrobi țestele a doi oameni.
Am fost un prost cînd l-am luat. I-am făcut jocul asasinului. Îl pun la loc în buzunar.
Mi-ar plăcea să am pe cineva cu care să stau de vorbă. Aș vedea, poate, mai limpede lucrurile. Ar fi fost grozav dacă Smiley ar fi fost treaz. Deși mușchii și capul lui Smiley n-au cum să m-ajute. E ca o problemă de șah și Smiley nu joacă niciodată șah. Carl m-ar fi putut ajuta să găsesc soluția enigmei, nu Smiley. Și n-am nici un chef să-l compromit nici pe unul, nici pe altul. Dar trebuie neapărat să vorbesc cu cineva.
Cu omulețul care nu e acolo unde îl zărești.
Mi-l închipui în fața mea cu un pahar imaginar în mînă.
– Smitty, îi zic eu.
– Ce-i, Doc?
– Care ți-e numele adevărat?
Nu-i cea mai bună întrebare. Stă o clipă în cumpănă, ca și cum ar vrea să dispară în fum. Nu trebuia să-i pun o întrebare la care eu sînt incapabil să răspund, pentru că el nu e decît în închipuirea mea. Nu poate să-mi spună decît ceea ce am înțeles sau ghicit eu însumi.
– Nu pot să-ți spun asta, Doc. Nici pentru cine lucrez.
– Da, desigur, n-ar fi trebuit să-ți pun întrebarea asta. Îmi pare rău... M-a întristat moartea ta...
– Toți sîntem datori cu o moarte, Doc. Și, la urma urmei... la urma urmei am petrecut o seară plăcută.
– Aș vrea să mă ierți că am rîs, atunci cînd am văzut în pod flaconul și cheia pe masa de sticlă. N-am putut să mă stăpînesc. Era, într-adevăr, caraghios.
– Da, te înțeleg. Dar trebuia să-mi joc rolul. Era puțin cam teatral și nu-ți port pică fiindcă te-ai distrat. Îmi pare tare rău de toată istoria în care te-am vîrît, Doc. Nu știam urmarea scenariului... Dacă aș fi știut, n-aș fi băut din flaconul acela. Aveam eu aerul unui om care vrea să moară?
– Îmi pare tare rău, Smitty. Aș da orice ca să fii din nou în viață, ca să fii cu adevărat lîngă mine.
Începe să rîdă.
– Haide, haide! Doar n-o să începi să plîngi! Asta te-ar împiedica să gîndești.
– Da, știu... Bine, ai murit și eu nu mai pot să fac nimic. Și nu trebuie să-ți pun întrebări la care nu sînt în stare să răspund, deci pînă la urmă n-ai cum să m-ajuți...
– Ești sigur, Doc? Chiar dacă pui întrebările care trebuie?
– Ce vrei să spui? Subconștientul meu cunoaște răspunsurile pe care eu nu le știu?
Rîde din nou.
– Să nu devenim freudieni, să rămînem prieteni cu Lewis Carrol. Am fost cu adevărat un sincer admirator al lui Lewis Carrol. Pot să-mi învăț textul pe de rost foarte repede, dar nu în asemenea hal. Niciodată nu mi-aș fi putut băga atîta în cap pentru o singură reprezentație.
„O singură reprezentație!"
– Asta înseamnă că ești actor? Nu, nu-i nevoie să-mi răspunzi, e evident. Trebuia să ghicesc de la început. Un actor angajat ca să joace un rol.
Zîmbește cam strîmb:
– Totuși, un actor nu prea bun, din moment ce ai ghicit. Și destul de bleg pe deasupra, odată ce am acceptat să mă bag în povestea asta. Pe legea mea, ți-am făcut o chestie murdară. Iar ce mi-am făcut mie însumi...

- Dar tu îl știi pe cel care e vinovat de moartea ta...
- Poate că nici eu nu-i știu adevăratul nume, Doc. Multe lucruri s-ar fi putut întoarce împotriva lui dacă, de pildă, ai fi băut înaintea mea din acel flacon din care trebuia să beau eu primul.
Dau din cap:
- Ai dreptate. Dacă Al Grainger ar fi venit să joace șah cu mine, așa cum a promis, și dacă l-am fi luat cu noi... Dacă nu m-aș fi întors acasă și aș fi fost omorît de bandiți... Puțin a lipsit să fie așa.
- În acest caz, nimic nu s-ar mai fi întîmplat. Dacă ai fi fost omorît la începutul serii împreună cu Smiley – și cel care conduce din umbră toată operația ar fi aflat în mod sigur – Ralph Bonney și Miles Harrison n-ar mai fi fost omorîți. Cel puțin nu în această noapte. Planul ar fi fost ratat și eu m-aș fi întors de-acolo de unde am venit. Totul ar fi fost anulat.
- Dar dacă aș fi rămas la ziar ca să scriu acele articole senzaționale? Cum s-ar fi știut de asta?
- Poți să ghicești și singur, Doc. Trebuia să comunic orice mișcare pe care o faci și orice abatere de la programul tău obișnuit. În clipa în care ai plecat de-acasă am dat un telefon ca să spun acest lucru. Iar cînd ai sunat și mi-ai spus că te întorci, am putut să comunic și acest fapt. Nu-i așa?
- Dar era foarte tîrziu!
- Nu era prea tîrziu ca Bonney și Harrison să fie interceptați venind de la Neilsville, chiar dacă ar fi fost nevoie să te aștepte și să te vadă cum intri în casă.
- Cu condiția ca... murmur eu, întrebîndu-mă ce vreau să spun de fapt.
Yehudi Smith îmi zîmbește. Își ridică paharul și mă privește batjocoritor înainte de a bea.
- Zi-i mai departe, Doc. Ești de-abia în căsuța a doua, dar următoarea mutare va fi bună. Vei ajunge în căsuța numărul patru cu trenul.
- Și numai un singur fum valorează 1000 de lire.
- Iată soluția, Doc, îmi zice el liniștit.
- Ce vrei să spui?
Omulețul care nu-i aici unde-l zăresc își pune de băut dintr-o sticlă imaginară într-un pahar imaginar.
- Doc, te-ai lăsat dus de nas de masa de sticlă, de flacon și de cheie. Astea sînt în *Alice în Țara minunilor*. O carte admirabilă. Dar noi sîntem într-a doua.
- Într-a doua căsuță?
- Într-a doua carte: *Alice dincolo de oglindă și ce a descoperit acolo Alice*. Și știi la fel de bine ca și mine ce-a descoperit. Acum știi totul, Doc. Mă rog, nu chiar totul, dar destul ca să înțelegi. Mai ai o șansă ca să vezi lumina zilei.
- Nu fi atît de teatral. Bineînțeles că vreau să văd lumina zilei.
- Chiar dacă or să te caute din nou aici? Nu uita: atunci cînd or să observe dispariția acestui pistol luginit, pe care îl ai în buzunar, or să știe că ai fost în biroul șerifului în timp ce ei se aflau în altă parte. S-ar putea să meargă din nou prin toate locurile unde au mai fost. Și ești al naibii de imprudent umplînd de fum această încăpere.
- Vrei să spui că face o mie de lire fumul?
Își dă capul pe spate și începe să rîdă. Iar cînd nu-l mai aud rîzînd nu mai e lîngă mine și nici măcar în imaginația mea, pentru că un zgomot mă face să întorc capul spre scară. Ușa se deschide și apare Smiley.
E în cămașă de noapte. Nu știam că mai sînt bărbați care poartă cămașă de noapte, dar Smiley e dintre aceștia. Are ochii umflați de somn și puținele fire de păr pe care le mai are pe cap îi sînt răvășite. Ține în mînă pistolul calibru 38 cu țeava scurtă pe care i l-am făcut cadou. În lăboanța lui pare o jucărie. Nici nu-ți vine a crede că în noaptea asta a proiectat un Buick într-o rîpă, a omorît un om și a rănit grav pe un altul.
Chipul său e lipsit de orice expresie.
Îmi pun întrebarea ce față pot să am eu.
Ce-aș putea să-i spun decît: „Bună seara, Smiley?"
Vreau să deschid gura, dar o închid imediat.
Cineva bate la ușă. Rance Kates urlă:
- Hei! Deschide odată!
Fac singurul lucru cu cap pe care-l pot face într-o asemenea situație. Îmi mai torn de băut.

14

Kates bate din nou la ușă și apasă pe clanță.
Smiley se uită la mine. Îi susțin privirea. Nu pot să zic nimic – nici chiar dacă aș ști ce – pentru că nu m-aș face auzit de el decît dacă aș ridica vocea. Și atunci m-ar auzi și Kates.
Șeriful bate și mai tare. Îl aud cum mormăie spre Hank că o să spargă geamul. Smiley se apleacă, pune pistolul pe o treaptă în spatele lui și intră în încăpere. Fără să se grăbească se îndreaptă spre ușă și, din clipa în care îl vede pe Kates, se mișcă mai precaut.
Smiley nu se duce chiar spre ușă; face un mic ocol, ca să treacă prin dreptul mesei mele și să-mi ia țigara. Și-o vîră în gură înainte de a merge să deschidă. Nu pot să văd vitrina, desigur, și mă feresc să-mi arăt mutra. Ascult numai, cu inima bătînd cu putere.
– Ce mai vreți? Ce-i cu hărmălaia asta? strigă minios Smiley.
Se aude vocea lui Kates.
– Credeam că Stoeger e aici. Din pricina fumului de țigară...
– Mi-am lăsat țigara jos. Nu mi-am adus aminte de ea decît atunci cînd am ajuns în dormitor. M-am întors s-o iau. Dar de ce atîta scandal?
– Am trecut pe-aici acum o jumătate de oră, spune Kates pe un ton obraznic. O țigară nu ține atît.
– Nu puteam să mai adorm. Acum cinci minute am coborît să beau un pahar. Mi-am lăsat paharul pe bar, îi răspunde Smiley pe un ton mieros.
Pe urmă începe să strige:
– Cărați-vă odată de-aici! Mi-ați stricat toată noaptea! M-am culcat la ora două și la trei ați venit să mă treziți. Și acum veniți din nou, la patru! Ce-i asta, Kates?
– Ești sigur că Stoeger nu-i aici?...
– V-am zis doar că vă spun dacă o să-l văd. Acum, lăsați-mă în pace!
Mi-l închipui pe Kates cum se schimbă la față. Mi-l închipui și cum îl cîntărește din priviri pe Smiley, care e de două ori cît el.
Ușa e trîntită atît de puternic încît e de mirare că nu se sparg geamurile.
Smiley vine spre mine. Fără să se întoarcă, îmi șoptește:
– Nu te mișca, Doc. S-ar putea întoarce, ca să mai arunce o privire.
Trece în spatele tejghelei, ia un pahar și își toarnă de băut, pe urmă se așază pe un taburet, astfel întors încît să nu i se poată vedea buzele dacă vreunul ar încerca să privească prin geam. Bea o înghițitură și trage un fum din țigara mea.
Îi vorbesc încet, la fel de încet ca și el:
– Smiley, trebuie să te duci la biserică și să-ți speli păcatele. Ai mințit.
– Eu? Haida de! I-am spus doar că am să-l anunț

atunci cînd o să te văd. E ceea ce și fac. Nu te văd în întuneric.
– Smiley, niciodată n-am trăit o noapte mai aiurită; ceea ce e cel mai aiuritor este faptul că în clipa de față ai haz. Niciodată n-aș fi crezut că ai haz.
– Ești la ananghie, Doc? Ce pot să fac pentru tine?
– Nimic. E destul ce-ai făcut și îți mulțumesc din suflet. Nimeni nu mă poate ajuta.
– Prima oară cînd a trecut pe-aici, Kates a zis că ești un nebun omu-... omu... nu mai știu cum ți-a zis.
– Omucigaș. Mă crede asasinul lui Miles Harrsion și al lui Ralph Bonney.
– Da. Nu-i nevoie să-mi spui că nu tu i-ai omorît.
– Mulțumesc, Smiley. Mă crezi cumva nebun?
– Întotdeauna te-am crezut nebun. Dar un nebun caraghios.
E minunat să ai prieteni. Chiar dacă sînt nebun, sînt cel puțin două persoane în Carmel City pe care pot să mă bazez: Smiley și Carl.
Dar prietenia trebuie să se manifeste în ambele sensuri. Sînt într-o primejdie de moarte și n-am voie să-l expun pe Smiley. Nu pot să-i fac așa ceva.
– Smiley, termină-ți de băut paharul și du-te de te culcă. Am nevoie să mă gîndesc.
– Chiar nu pot face nimic pentru tine, Doc?
– Absolut nimic.
Își bea paharul, își stinge țigara într-o scrumieră și se ridică.
– Bine, Doc. Îți doresc noroc.
Urcă pe scară, apoi se întoarce cu grijă, pentru ca nimeni de pe stradă să nu-l poată vedea, și ia pistolul de pe treapta unde-l pusese.
Pe urmă vine spre masa mea.
– Doc, dacă e adevărat că ești un nebun omi... omi..., mă rog, cum ziceți voi, poate mai simți nevoia să mai faci de petrecanie cuiva. Chestia asta e încărcată. Am pus la loc gloanțele care au fost trase.
Îmi pune arma în față, se întoarce cu spatele la mine și urcă în camera lui. Îl urmăresc din ochi, cu uimire. N-am văzut niciodată un bărbat în cămeșoi de noapte care să nu fie caraghios. Pînă acum. Ce poate să facă un tip mai mult, ca să-ți arate că nu te crede nebun, decît să-ți dea un pistol încărcat și să se îndepărteze, întorcîndu-ți spatele? Cînd mă gîndesc la toate batjocurile cu care l-am potopit pe Smiley, mi se face o rușine...
Mîna îmi tremură puțin cînd îmi mai torn să beau. Privesc scaunul pe care Yehudi stătuse în închipuirea mea mai înainte. Dar Yehudi nu mai este. Nu mai reușesc să-l evoc. E mort și n-o să mai vină niciodată.
O încăpere liniștită, într-o noapte liniștită. Lumina slabă a unui bec de 25 wați deasupra mașinii de calculat. Scîrțîitul rotițelor din capul meu în timp ce fac efortul de a le pune în marș.
Lewis Carrol și ucigași sîngeroși.
Dincolo de oglindă și ce a găsit Alice acolo.
Ce naiba a găsit?
Piese de șah și o partidă de șah. Și însăși Alice era un pion. De aceea, desigur, a traversat a treia căsuță cu trenul. Cu ajutorul unui fum care valora el singur 1000 de lire. Aproape la fel de scump cît ar fi putut fi cel al țigării mele, dacă nu mi-ar fi fost smulsă de către Smiley.
Piese de șah, o partidă de șah.
Dar cine e jucătorul?
Deodată, îmi dau seama cine e. Într-un mod absurd, pentru că nu văd mobilul. Nu văd de ce, dar Yehudi Smith mi-a arătat de ce și acum știu cine e.
Iată schema. Cine a organizat partida de șah din această seară e un bun jucător, fără nici o îndoială. Cunoaște la fel de bine jocul de șah pe dos, în oglindă ca și în viață. Și mă mai cunoaște și bine, ceea ce înseamnă că-l cunosc și eu. Știe totul despre slăbiciunile mele, despre tabieturile mele, despre ceea ce m-ar face să merg pe o anumită cale. Dar de ce? Ce are de cîștigat? I-a ucis pe Miles Harrison, pe Ralph Bonney și pe Yehudi Smith. Și a lăsat în mașina mea o servietă cu banii pentru plata salariilor și două cadavre.
Deci, nu banii sînt mobilul. Sau poate că sînt dar într-o măsură atît de mare încît o mie sau două de dolari nu mai contează.
Dar una dintre victime nu este unul dintre cei mai bogați oameni din Carmel City? Ralph Bonney. Averea lui se ridică la vreo jumătate de milion de dolari. Cineva care vizează o jumătate de milion își poate permite să lase o pradă amărîtă de două mii de dolari, ca să acuze pionul pe care l-a ales, abătînd atenția de la el însuși.
Trebuie făcută legătura între fapte.
Ralph Bonney a divorțat ieri. Și a fost omorît în noaptea asta.
În acest caz, moartea lui Miles Harrison e întîmplătoare, iar Yehudi Smith nu-i decît un alt pion.
Un spirit dezechilibrat, dar strălucitor. Un spirit rece, crud. Dar, curios, un spirit îndrăgostit de fantezie, ca și mine; îndrăgostit de vis și de Lewis Carrol, întocmai ca și mine.
N-am nici cea mai mică idee în legătură cu mobilul. Dar trebuie să fie unul; restul a fost prea logic. Întrevăd o singură posibilitate.
Mă uit la pistolul pe care Smith mi l-a înapoiat și, după ce șovăi o clipă, îl vîr în buzunar. Pe urmă mă întorc în încăperea din spate și ies pe fereastră în străduța întunecată.
Carl Trenholm locuiește la cîțiva metri de-aici, pe o stradă paralelă cu Oak Street.
Intru la Carl prin poarta din spate. Soția lui e plecată, nu știu în ce cameră doarme el, dar aleg una la întîmplare și-i arunc în geam un pumn de pietris. Nu m-am înșelat, fiindcă fereastra se deschide și-l văd cum apare.
– Carl, eu sînt, Doc. Nu aprinde. Coboară să-mi deschizi ușa de la bucătărie.
– Vin imediat.
Închide fereastra. Urc micul peron și aștept să-mi deschidă. Bucătăria e întunecoasă ca un mormînt. Închid ușa.
– Am o lanternă pe undeva, dar nu mai știu pe unde, mormăie Carl. Chiar nu pot s-aprind lumina?
– Nu.
Aprind un chibrit și-l văd pe Carl într-o pijama boțită, cu părul în dezordine. Mai văd și două scaune. Eu mă așez pe unul, el pe celălalt. Flacăra chibritului se stinge.
– Ce se-ntîmplă, Doc? Kates și Ganzer au trecut pe-aici, te caută peste tot. M-au trezit mai adineauri și nu mi-au spus mare lucru. Am impresia că ai cam încurcat-o. Chiar ai omorît pe cineva?
– Nu. Ascultă. Ai fost avocatul lui Ralph Bonney, nu-i așa? Te ocupai de toate treburile lui, nu numai de divorț?
– Da.
– Dacă a divorțat, cine îi este acum moștenitor?
– Sincer să fiu, nu pot să-ți spun. Secret profesional.
– Kates nu ți-a spus că Bonney a fost omorît? Și Harrison? Au fost omorîți în timp ce veneau de la Neilsville, pe la miezul nopții.
– Doamne Dumnezeule! Nu, Kates nu mi-a spus nimic.

– Atîta timp cît testamentul nu-i deschis, nu poţi să scoţi o vorbă. Dar ascultă-mă. Lasă-mă pe mine să prezint ipotezele, tu nu trebuie decît să spui dacă mă înşel sau nu. Sau, şi mai bine, dacă am ghicit, nu-i nevoie să spui nimic, n-ai decît să taci pur şi simplu.
– Te ascult, Doc.
– Bonney are un fiu natural, acum de vreo 23 de ani. A întreţinut-o pe mama lui pînă cînd ea de curînd a murit; muncea ca modistă, dar îi dădea destui bani ca să trăiască în largul ei şi să poată să plătească şcoala băiatului.
Fac o clipă. Carl nu zice nimic. Îmi reiau vorba:
– Bonney i-a plătit, în continuare, o pensie băiatului. Numai aşa – ah, să-i spunem, odată pe nume! –, numai aşa putea să trăiască Al Grainger fără să muncească. Şi chiar dacă nu e sigur că e trecut în testamentul lui Bonney, are, fără îndoială, dovezi de filiaţiei sale ca să ceară cea mai mare parte a moştenirii. Care ar trebui să fie în jurul unei jumătăţi de milion.
– Bine, voi vorbi, zice Carl. E vorba de trei sute de milioane. Şi nu te-ai înşelat în privinţa lui Al Grainger, dar mă întreb cum de-ai ghicit. Legăturile lui Bonney cu doamna Grainger şi cu Al au fost strict secrete. De fapt, în afară de ei, numai eu le ştiam. Cum de-ai aflat?
– Gîndindu-mă la tot ce mi s-a întîmplat în această noapte, dar e prea complicat ca să-ţi explic acum.
Iar Al joacă şah şi are un spirit complicat şi îl ştie foarte bine pe Lewis Carrol...
Îmi întrerup discursul fiindcă încă mai caut dovezi şi nu vreau să mă pierd în explicaţii.
Noaptea e pe sfîrşite.
– Cît e ceasul? îl întreb eu pe Carl.
– E aproape ora cinci. Fără zece minute. Ascultă, Doc, ştii atîtea încît pot, fără remuşcări, să-ţi spun şi restul. Da, într-adevăr, Al are dovezi ale filiaţiei sale. Şi ca fiu, legitim sau nu, poate pretinde toată moştenirea, acum cînd Bonney a divorţat. Dar şi mai înainte de divorţ ar fi putut să obţină o bună parte din avere.
– Bonney n-a făcut un testament?
– Nu. Era prea superstiţios. M-am rugat de mai multe ori de el, dar întotdeauna m-a refuzat.
– Al Grainger ştia?
– Cu siguranţă.
– Era vreun motiv pentru care Al să fie atît de grăbit?
Carl se gîndeşte o clipă.
– Bonney vroia să-şi ia o vacanţă mai lungă, de cîteva luni. Al s-a gîndit că Bonney se putea însura din nou întîlnind în timpul călătoriei o femeie care să-i placă. Sînt lucruri care se pot întîmpla... La urma urmei, Bonney nu are decît 52 de ani...
Iată deci mobilul!
Acum ştiu absolut totul, în afară de anumite amănunte lipsite de importanţă. Acum ştiu de ce Al a acţionat aşa: era obligat să adune dovezi împotriva altcuiva, pentru ca atunci cînd s-ar fi prezentat ca singurul moştenitor legal el ar fi fost primul bănuit. Şi încep să ghicesc şi de ce m-a ales pe mine ca ţap ispăşitor.
Mă ura demult şi-şi ascundea cu multă grijă ura. Ştiu şi de ce nutrea faţă de mine un astfel de sentiment. Uneori nu mă prea controlez şi ajung să jignesc fără să vreau oamenii, deşi o fac cu tandreţe. De cîte ori nu i-am spus, rîzînd, lui Al, cînd mă bătea la şah: „De data asta m-ai avut, bastard nenorocit! Dar data viitoare o să-ţi dau o bătută de ai să mă pomeneşti!"
Fără să-mi închipui niciodată că este într-adevăr un bastard.
M-a urît din toată inima. Altfel ar fi ales o victimă mai plauzibilă, pe cineva mai capabil să comită o crimă pentru bani. Dar alegîndu-mă pe mine a trebuit să imagineze un plan şi mai absurd: trebuia să ajung în situaţia în care să fiu nevoit să spun o poveste de necrezut şi care să arate c-am înnebunit.
Mai ştia şi de ura pe care mi-o purta Kates.
Îmi vine deodată o idee: dar dacă şeriful e în combinaţie cu Al? Asta ar explica de ce a vrut să mă omoare în loc să mă aresteze. Poate e vorba de un tîrg... În schimbul a douăzeci sau cinci zeci de mii de dolari, Kates a acceptat să mă omoare sub orice pretext.
Nu, nu e vorba de asta. Am fost singur cu Kates în biroul lui aproape o jumătate de oră, în timp ce Hank Ganzer venea de la Neilsville. I-ar fi fost foarte uşor să mă omoare, pe urmă să-mi pună un pistol în mînă şi să spună că l-am atacat. Şi cînd s-ar mai fi găsit şi cadavrele în maşina mea, povestea ar fi fost şi mai de crezut. Ar fi confirmat faptul că mi-am pierdut dintr-o dată minţile.
Nu, Kates a acţionat din dorinţa de a se răzbuna pentru tot ce-am publicat împotriva lui în ziar, pentru atitudinea mea în perioada alegerilor.
Prin urmare, Al a acţionat singur, dacă nu-l punem la socoteală pe Yehudi Smith. Al l-a angajat pe Smith ca să mă ţină de vorbă şi, după ce şi-a jucat rolul, l-a scos din joc. Un simplu pion. Şahul nu-i un sport de echipă.
– Cum de eşti amestecat în toată povestea asta? Cu ce te pot ajuta?
– Cu nimic.
E problema mea, nu a lui Carl. L-am ţinut pe Smiley deoparte, n-am să-l compromit nici pe Carl. Informaţiile pe care mi le-a dat m-au ajutat destul.
– Du-te înapoi şi culcă-te, îi zic. Mai trebuie să mă gîndesc la ceva.
– Du-te naibii! Cum crezi că pot să dorm cînd ştiu cum te frămînţi? Dacă nu zic nimic, îţi poţi închipui că nici nu sînt aici.
– Bine, atunci taci.
Îmi trebuie o dovadă, îmi zic. Dar ce dovadă? Undeva, Dumnezeu ştie unde, se află cadavrul actorului pe care Al l-a angajat ca să joace rolul lui Yehudi. Dar asta a fost deja prevăzut, şi încă bine prevăzut. Cu mult înainte de a fi luat trupul din vechea casă Wentworth, Al s-a gîndit cum să scape de el. Nu aş putea să descopăr acest cadavru decît printr-o întîmplare. N-am cum să ghicesc ce-a făcut cu el sau unde l-a îngropat. Are un avans de cîteva ore faţă de mine şi a ştiut mai dinainte ce are să facă.
Maşina în care Yehudi Smith m-a condus la casa cu stafii şi pe care Al a înlocuit-o cu propria mea maşină după ce s-a servit de ea pentru bluful cu jaful...
Nu, n-am cum să găsesc niciodată maşina aia, şi ea n-ar constitui o probă... E, probabil, o maşină furată şi care a fost dusă în mod discret la locul de unde a fost luată, fără ca proprietarul să-şi dea seama de dispariţia ei. Nici măcar nu ştiu ce marcă avea.
Al a prevăzut oare şi un alibi pentru el însuşi? Poate că da. Poate că nu. Şi ce importanţă mai are dacă nu pot să mai descopăr nimic în afară de mobilul său? N-am decît convingerea mea intimă, şi asta e foarte puţin. Pot să povestesc o istorie de necrezut şi mai am şi două cadavre şi o servietă cu bani în portbagajul maşinii mele. Şi un şerif şi ajutoarele lui, gata să tragă de cum mă văd.
Am arma crimei în buzunar. Şi un alt pistol care e încărcat.

M-aș putea duce oare la Al Grainger și să-l sperii în asemenea hal încît să semneze o mărturisire?
Mi-ar ride în nas. Un tip cu mintea care a luat-o razna atît de tare și care a fost capabil să conceapă un asemenea plan nu mi-ar spune nici măcar cît e ceasul, chiar dacă îl amenint cu pistolul.
– Carl...
– Da? Te-am lăsat să te gîndești, dar mi-ar fi plăcut să-mi și vorbești. Mi-a venit o idee.
– E tocmai ceea ce-mi trebuie. Zi-o!
– Vrei să bei ceva?
– Ideea asta ți-a venit? Ei bine, nu-i bună.
– Am o alta.
– Care?
– Nu știu cît de bună e... Lui Al îi e frică de foc. Îi e o asemenea frică încît nici măcar nu fumează. L-am văzut o dată sărind în sus cînd mi-am aprins ți...
– Taci, Carl!
Trebuia să mă gîndesc mai demult. Cu mult mai demult.
– O să beau totuși o înghițitură, Carl. Un singur pahar, Carl, dar plin.

15

Ia două pahare și sparge un al treilea. Zice ceva de dulce și le pune pe masă. Aprind un chibrit în timp ce le umple cu whisky.
– Doc, dacă ți se mai întîmplă să vii așa, noaptea și în astfel de condiții, o să fiu nevoit să cumpăr o vopsea fosforescentă. Ca să pictez cu ea paharele și sticla. Și știi ce aș mai putea face? Să pictez o tablă de șah fosforescentă și să fac și piesele fosforescente. Așa vom putea să jucăm șah pe întuneric.
– E chiar ceea ce fac în acest moment. Am ajuns în a șaptea căsuță. Cineva poate că mă va răsplăti la următoarea mutare, atunci cînd voi ajunge la rege. N-ai ceva de scos petele?
Se uită la mine în timp ce-și ia paharul.
– Ceva de scos petele? Whiskyul nu-i prea tare pentru tine?
– Nu vreau să beau, Doamne ferește. Vreau numai să nu ia foc.
Dă din cap ușor.
– Vrei să repeți, mai rar?...
– Aș vrea ceva de scos petele care să nu ardă.
– Nevasta mea trebuie să aibă pe undeva ceva de scos petele și care să nu se aprindă. O să văd pe unde e.
Caută servindu-se de chibriturile mele. În cele din urmă se ridică, după ce cotrobăiește după niște sticle și se uită la una dintre ele mai de aproape.
– Nu. Pe asta scrie cu litere mari: „Pericol. A nu se păstra lîngă o sursă de foc". Îmi pare rău, dar n-am ce-ți trebuie.
Suspin. Totul ar fi fost foarte simplu dacă prietenul meu ar fi avut ce căutam. La mine acasă există așa ceva, dar n-am de gînd să trec încă pe acolo. Trebuie deci să trag o raită pe la magazinul universal.
– Ascultă, Doc, chiar nu pot să fac nimic pentru tine?
– Și așa ai făcut prea mult. Dar, dacă vrei, poți să te îmbraci și să aștepți. Am să-ți dau un telefon în curînd dacă totul merge bine. O să am poate nevoie de tine.
– Așteaptă o clipă, Doc. Urc să mă îmbrac imediat și...
– M-ai încurca, bătrîne.
Zorii încep să se arate și nu mai e nevoie să merg pe bîjbîite. E cinci și un sfert.
Magazinul universal nu e încă deschis. Învelesc minerul unuia dintre pistoalele pe care le am asupra mea într-o batistă – Stoeger cel cu două pistoale sînt eu – și sparg geamul unei ferestre din spate. ... aude un zgomot infernal, dar nimeni nu locuiește aici, nimeni nu mă aude, sau cel puțin nimeni n... reacționează.
Încalec fereastra și încep să-mi fac cumpărăturile. Ceva de scos petele. De două feluri: îmi trebuie u... produs care să nu ia foc și un altul inflamabil...

Găsesc sticlele de care am nevoie, le scot dopurile și le duc la nas: miros cam la fel. Arunc produsul inflamabil într-o chiuvetă și îl înlocuiesc cu produsul care nu-i primejdios.
Mă gîndesc la ceea ce-mi mai trebuie și mai iau niște leucoplast, o lumînare și părăsesc încăperea. Pășesc pe străduțe liniștite și trec de casa lui Carl. În fața îmi apare cea a lui Al Grainger. Mică, un pa... ter cu trei camere, ca și a mea.
E aproape ora șase. Al doarme fără griji, dacă s... culcat. Și sînt aproape sigur de asta. A dus la bu... sfîrșit tot ce și-a propus.
Înconjur casa și suspin ușurat cînd văd că fereastr... de la camera de culcare e deschisă. Îmi e destul d... ușor să încalec pervazul și să intru.
Nu fac deloc zgomot. Al Grainger doarme adînc. A... în mîna dreaptă pistolul încărcat și sînt gata să n... folosesc de el dacă s-ar trezi.

Dar mîna dreaptă o țin la spate. În mîna stîngă ț... pistolul ruginit care le-a venit de petrecanie lui M... les și Bonney. Vreau să fac un test care să-m... aducă dovada absolută a vinovăției lui Al. Dacă n... izbutesc, n-ar însemna în nici un caz nevinovăți... lui, dar nimic nu mă costă să încerc.
În cameră e întuneric. Aprind veioza. Vreau ca s... vadă arma. Se întoarce, dar nu deschide ochii...
– Al! zic eu.
De data asta se trezește. Se ridică în capul oasel... și se uită la mine cu un aer descumpănit.
– Mîinile sus, Al!
Pistolul din mîna mea stîngă e îndreptat asupra lu... sînt destul de departe de el ca să nu mi-l smulgă, dar destul de aproape ca să-l recunoască.
Privirea lui trece de la chipul meu la mîna în care țin pistolul și apoi se uită în ochii mei. Aruncă de pe el cearșaful și se ridică protestînd:
– Nu fi prost, Doc! Pistolul ăsta nu-i încărcat și, chiar dacă ar fi, n-ar merge.
Am și dovada care-mi trebuia.
Se pregătește să-și pună picioarele pe podea, cîn... îndrept asupră-i mîna dreaptă.
– Ăstălalt e încărcat și merge.
Rămîne nemișcat. Vîr pistolul ruginit în buzunar. Șovăie. Scot siguranța. Țeava pistolului este îndrep... tată asupra lui.
– Întoarce-te, Al!
Se întoarce, după ce-și calculează toate șansele. Imediat îmi mut pistolul în mîna stîngă. Îmi fac planu... să-l lovesc exact așa cum trebuie, nici prea tare, nici prea încet.
La zgomotul pe care-l aud mi se face frică. Al sade... de-a curmezișul patului. Îi pun mîna pe inimă și ma... mai liniștesc. Bate regulat.
Îi pun mai întîi niște leucoplast pe gură, ca să nu urle, pe urmă îi înfășor gleznele și genunchii tot cu leucoplast. Îi fixez încheietura stîngă de coapsa stîngă și îi lipesc brațul drept de coaste. Mîna dreaptă îi rămîne liberă.
Caut în bucătărie o sfoară de rufe și îl leg de pat, astfel încît să se afle lîngă noptieră.
În birou găsesc o mapă cu hîrtii de scrisori, pe car... i-o pun la îndemînă, împreună cu stiloul meu.
Acum trebuie numai să aștept...
Zece minute, un sfert de oră... S-a luminat pe deplin...

În sfîrșit, se trezește. Încearcă să-și smulgă leucoplastul cu mîna liberă. Dar brațul drept îi este lipit strîns de coaste și nu poate să-l miște. Se uită la mine cu un aer răutăcios.

– Salutare, Al. Sîntem în careul al șaptelea.

Nu sînt deloc grăbit, așa că m-așez într-un fotoliu înainte de a-i zice mai departe:

– Ascultă, Al. Ți-am lăsat mîna dreaptă liberă, ca să te poți servi de stilou și hîrtie.

Se lasă să cadă pe spate și închide ochii.

– Tot ceea ce vreau de la tine e să scrii cum i-ai omorît în această noapte pe Ralph Bonney și pe Miles Harrison. Cum mi-ai furat mașina și i-ai atacat pe drumul lor de întoarcere de la Neilsville, în timp ce făceai, chipurile, autostopul. Te cunoșteau, așa că n-au șovăit să te ia în mașina lor. Te-ai urcat în spate și mai înainte ca Miles, care era la volan, să poată porni motorul, l-ai lovit în cap cu mînerul pistolului, iar pe urmă ai făcut la fel și cu Bonney. Ai pus, după aceea, cadavrele în mașina mea, pe-a lor ai ascuns-o undeva și te-ai dus la casa Wentworth, de unde ai plecat cu mașina lui Smith, lăsîndu-mi-o pe-a mea. Așa e, sau poate mă înșel?

Nu răspunde, ceea ce nu mă miră foarte tare.

– Ai multe lucruri de scris, printre altele ceva despre felul cum ai angajat pe un actor ca să joace rolul unui oarecare Yehudi Smith și care să-mi spună o istorie atît de aiuritoare încît nimeni să n-o poată crede. Vreau să povestești cum ai reușit să-l convingi să mă atragă în casa Wentworth, să spui despre flaconul pe care l-ai lăsat acolo și despre ce conținea el. Și despre faptul că i-ai spus să-l bea. Și să-i dai și adevăratul nume și să amintești și ce-ai făcut cu cadavrul lui... Cred că asta ar fi destul, Al. N-ai nevoie să spui care ți-a fost mobilul, o să devină evident din clipa în care o să se afle ce-a fost Bonney pentru tine. Și nu-i nevoie să notezi toate amănuntele: cum ai reușit, de pildă, să-mi dezumfli cauciucurile, sau cum ai tipărit în propria mea tipografie o carte de vizită pe numele de Yehudi Smith. E zadarnic să explici și de ce m-ai ales pe mine ca să fiu acuzat de crimele tale. De fapt, nu sînt prea mîndru de mine. Îmi este cam rușine de ceea ce trebuie să fac pentru a te convinge să scrii tot ce ți-am cerut.

E adevărat. Sîntem în plină zi. Mă așed pe un scaun renunț.

Iau sticla cu lichidul de scos pete neinflamabil, care miroase a benzină, și-i scot dopul.

Al Grainger deschide ochii mari cînd vede cum torn lichid pe cearșaf și pe pijamaua lui. Țin flaconul în așa fel încît să poată citi eticheta: Pericol. A nu se păstra aproape de foc.

După asta, scot din buzunar luminarea și o pun în echilibru pe pat, în dreptul celei mai mari pete de lichid.

– Aprind luminarea, Al, și te sfătuiesc să nu te miști prea mult. Unul căruia îi e frică de foc nu poate să aprecieze deloc ceea ce se va întîmpla în continuare.

Ochii lui se măresc înspăimîntați atunci cînd aprind un chibrit. Dacă gura nu i-ar fi acoperită de leucoplast, ar urla.

Aprind luminarea și mă așez.

– Doi centimetri de ceară, Al... O să dureze vreo zece minute, cu condiția să nu te miști deloc. Va merge mai repede dacă te smucești. Luminarea n-are cum să stea dreaptă pe o saltea.

Se uită cum nivelul de ceară scade în viteză. Mă gîndesc la cei trei oameni pe care i-a omorît și asta îmi dă curaj. Și apoi, singurul pericol există numai în închipuirea lui Al. Nici măcar cearșaful n-ar putea arde.

– Ești gata să scrii, Al?

Privirea lui cuprinsă de teroare trece de la luminare la chipul meu, dar nu-mi face nici un semn. Mai întîi cred că mi-a descoperit bluful, dar pe urmă înțeleg că îi e pur și simplu frică să se miște, ca să nu răstoarne luminarea.

– Foarte bine, Al, văd că ești gata.

Iau încetișor luminarea și o pun pe masă. Pe urmă îi dau hîrtia de scris. Începe să scrie, dar se întrerupe, întinde mîna spre luminare. Scrie din nou, cu vioiciune.

După o vreme îl opresc:

– E bine așa. Semnează!

Scot un suspin de ușurare și mă duc la telefon. Carl Trenholm e lîngă aparat, fiindcă răspunde de la primul apel.

– Ești gata?

– Sigur, Doc. Ce trebuie să fac?

– Am obținut mărturisirile complete ale lui Al Grainger, în scris. Vreau ca hîrtiile să ajungă la poliție ca să mă disculpe, dar nu pot face asta eu însumi. Kates m-ar omorî mai înainte de a citi un singur cuvînt. Trebuie să le duci tu.

– Unde ești? La Al?

– Da.

– Vin imediat. Și am să-l aduc și pe Ganzer, ca să-l aresteze pe Al. E un tip de treabă, n-o să tragă cum te vede. I-am vorbit, l-am lămurit și a recunoscut că e posibil ca vreunul să-ți fi vîrît cadavrele în portbagaj.

– Dar ce facem cu Kates? Și cum de-ai vorbit cu Hank?

– A venit la mine, îl căuta pe Kates. Kates l-a părăsit acum vreo oră sau două ca să se ducă la birou și de atunci nimeni nu l-a mai văzut și nu știe unde e. Dar nu-ți face griji, Kates n-o să tragă asupra ta dacă ești cu Ganzer și cu mine. Vin imediat.

Îi dau telefon lui Pete ca să-l anunț despre desfășurarea evenimentelor și că, în clipa de față, avem, în sfîrșit, un articol pentru pagina întîi, mai grozav decît toate celelalte pe care le-am pierdut. Îmi promite c-o să se ducă imediat la ziar și o să pună linotipul în priză, ca să se-ncălzească.

– De altfel, tocmai plecam de-acasă. E șapte și jumătate.

E adevărat. Sîntem în plină zi. Mă așed pe un scaun și-i aștept pe Carl și pe Hank.

La ora opt sînt și eu la redacție. Îmi trebuie cam două ore bune ca să scriu articolul.

Pete se pune îndată pe lucru și scoate materia din rama paginii întîi ca să-i facă loc articolului meu pe mai multe coloane. Dau un telefon la restaurantul din apropiere și cer să mi se trimită un termos mare cu cafea, mă așez la mașina de scris și încep să lovesc clapele ca la pian.

Sună telefonul.

– Doc Stoeger? Aici e doctorul Buchan. Vă sun de la azil. Aseară ați fost extrem de amabil acceptînd să nu scrieți despre fuga doamnei Griswald, dar, dacă nu e prea tîrziu, puteți publica orice despre acest subiect.

– Nu, și așa sîntem în întîrziere. Mulțumesc. Dar ce s-a întîmplat? Din cîte-am înțeles, doamna Griswald nu vroia să-și neliniștească fiica.

– Fiica ei știe deja totul. Una dintre prietenele ei, pe la care am trecut atunci cînd o căutam pe doamna Griswald, a sunat-o la telefon și i-a spus. Iar fata ne-a sunat pe noi ca să se asigure că lucrurile sînt în ordine. Am liniștit-o, așa că puteți publica articolul.

– Bine, doctore. Mulțumesc.

Degetele mele zboară pur și simplu pe claviatura mașinii de scris. Sosește și cafeaua, beau o ceașcă dintr-o sorbitură și mă frig. Articolul despre fuga de la azil și despre regăsirea bolnavei e scurt și ușor de scris, așa că-l termin mai întîi pe acesta. Tocmai scriu ultima frază cînd telefonul sună din nou.
– Domnul Stoeger? Aici e Ward Howard, administratorul uzinei pirotehnice. Ieri am avut un mic accident și-aș vrea să scrieți cîteva rînduri despre asta, dacă nu-i prea tîrziu.
– Nu e, cu condiția ca accindentul să se fi produs la secția jocuri de artificii.
– A! Deja știți? Aveți toate amănuntele sau e nevoie să vi le spun eu?
Îi cer să mi le dea, iau notițe și pe urmă întreb de ce direcția uzinei ține ca presa să scrie despre acest lucru.
– E o schimbare de politică, domnule Stoeger. Au fost tot felul de vorbe despre accidente care s-ar fi petrecut la noi și despre care nu s-a dat, chipurile, voie să se scrie. E fals, nu s-a întîmplat nimic, dar oamenii trăncănesc. Atunci am hotărît că e bine să publicăm adevărul, să arătăm că se pot întîmpla accidente, ca pretutindeni, și astfel o să alungăm știrile false.
Îl asigur de toată înțelegerea mea.
Mai beau o ceașcă de cafea, scriu o vreme despre cele trei crime, mă destind puțin cu secția de lumînări romane și ajung la articolul de fond.
Nu-mi mai lipsește decît...
Căpitanul Evans, de la poliția federală, năvălește în birou. Îl fulger cu privirea. El îmi zîmbește cu toată gura.
– Nu-mi spune nimic, mormăi eu. Ai venit să m-anunți că, în sfîrșit, pot să scriu despre plimbarea mea și a lui Smiley cu cei doi bandiți și să povestesc cum Smiley l-a omorît pe unul și l-a înhățat pe celălalt. Nu-mi mai lipsea decît asta. Dacă insiști, pot să dau o știre de două rînduri la mica publicitate.
Începe să rîdă și-și trage un scaun mai aproape de biroul unde bat în continuare la mașină:
– Chiar așa, Doc!
Fac patru greșeli de dactilografie în trei cuvinte și ridic ochii, aiurit:
– Cum? Eu glumeam...
– Eu însă nu. Poți să publici articolul, Doc. Gene Kelley a fost arestat la Chicago acum două ore. Încep să torc de fericire. Pe urmă îmi regăsesc aerul meu sever.
– Atunci lasă-mă să lucrez. Șterge-o!
– Nu vrei să știi totul?
– Ce-i de știut? E destul să știu că e în mîinile voastre. Ceea ce-i interesează pe cititorii mei e planul local, ce se întîmplă aici oamenilor de-aici. De rest, puțin le pasă!
Mai bat o frază la mașină. Nu se mișcă din loc.
– Fii calm, Doc. E cît se poate de local. Aseară era o chestie pe care nu ți-o puteam spune fiind prea locală și în același timp prea fantastică. Mai e ceva ce-am obținut de la Bat Masters. Nu trebuia să se ducă direct la Chicago sau la Gary. Trebuia să-și petreacă noaptea într-un loc sigur, într-un fel de ascunzătoare a bandiților, un fel de hotel pentru gangsterii căutați de poliție. E o fermă care aparține unui oarecare George Dixon, situată pe dealurile din împrejurimi. O fermă izolată. Știam că Dixon a avut de-a face cu justiția, dar nu credeam că ține un soi de pensiune pentru indivizii certați cu legea. Azi noapte am descins la el. Am găsit acolo patru criminali căutați la Chicago. Și am mai găsit, între alte lucruri, și scrisori și hîrtii care ne-au arătat unde se află Gene Kelley. Am dat imediat telefon la Chicago și tipii de acolo l-au arestat, așa că poți să publici toată istoria fiindcă, în mod sigur, ceilalți membri ai bandei n-or să mai vină la întîlnire. Dar cu Kelley în mîinile noastre și cu toți cei pe care i-am găsit în ascunzătoare sîntem mai mult decît mulțumiți. Asta nu-i o știre de interes local? Vrei cumva nume, amănunte?
Bineînțeles că da! Înșfac iute un creion. Nu știu unde să mai pun și articolul ăsta, dar nu-mi pasă. Evans îmi vorbește o vreme și pe urmă se întrerupe.
– Bine, mi-ai spus totul. Nu mai pot asculta, simt cum mă țicnesc.
– Bine, Doc, îmi zice el. (E deja în pragul ușii cînd îmi spune pe un ton nepăsător): Deci nu vrei să știi de ce l-am arestat pe șeriful Kates?
E deja pe treptele scării cînd îmi vin în fire, o pornesc în goană după el și-l aduc înapoi.
– Dixon, care conducea această pensiune pentru bandiții urmăriți de poliție, l-a plătit pe Kates ca să-l lase în pace. Cînd poliția a năvălit la fermă, Dixon și-a închipuit că șeriful l-a turnat, așa că a vorbit la rîndul lui. Poliția statului s-a dus drept la biroul lui Kates și l-a înhățat chiar cînd a sosit, la ora șase.
Mai dau un telefon, ca să mai cer cafea.
După asta nu mai sînt întrerupt decît o singură dată, la ora unsprezece și jumătate, cînd tocmai închideam ediția. E Clyde Andrews.
– Vroiam să-ți mulțumesc încă o dată, Doc, pentru ce-ai făcut aseară. Am avut cu cel mic o discuție îndelungată și de-acum totul o să meargă bine.
– Minunat, Clyde!
– Trebuie să-ți mai spun ceva, Doc, și vreau să cred că nu-ți dau o veste proastă. Fratele meu mi-a trimis o telegramă prin care mă anunță că se duce în vest, așa că nu-ți mai cumpăr ziarul.
– Nu-i nimic, Clyde. Mai stai puțin. Trebuie să bag un anunț, fii atent. (Pe urmă urlu la Pete): Hei, Pete! Scoate ceva, nu mă interesează ce, și fă-mi un chenar frumos: DE VÎNZARE *CARMEL CITY CLARION*. PREȚUL: 1 MILION DE DOLARI. Ai auzit, Clyde?
Izbucnește în rîs.
– Sînt bucuros că iei lucrurile așa, Doc. Dar mai e ceva. Vînzarea în scopuri de binefacere o să aibă loc totuși marți. Dacă n-ai închis încă ediția și dacă trebuie să umpli vreun spațiu...
Îmi vine să-l strîng de gît, dar îi promit să strecor cîteva rînduri.
La ora douăsprezece și jumătate ajung la Smiley cu primul exemplar din ziarul abia ieșit de sub teasc. Îl pun cu mîndrie pe tejghea.
– Citește! îi spun eu lui Smiley, dar mai înainte adu o sticlă și un pahar. Sînt pe jumătate mort și n-am mai băut nimic serios de vreo șase ore. Sînt prea surescitat ca să pot dormi. Am nevoie de trei pahare ca să mă culc.
Le dau peste cap în timp ce Smiley se uită la titluri.
– Noapte bună Smiley, încep eu să mă bîlbîi. A fost o plăcere să te cunosc. Trebuie să...
Mă îndrept spre ușă.
– Doc, lasă-mă să te conduc.
Glasul îi vine de la mari depărtări. Îl zăresc cum iese de după tejghea.
– Așază-te, Doc, ține-te bine înainte de a cădea țeapăn, așteaptă-mă...
Dar cel mai apropiat taburet e la kilometri depărtare. Avertismentul lui Smiley vine cu o clipă prea tîrziu.

Versiune în limba română de
GEORGE ARION
Desene: AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU